

Vänerns kommun

MÅL- OCH RESURSPLAN 2005-2007

Fastställd av kommunfullmäktige 2004-06-23

Innehållsförteckning

	Sidnr
<i>Del I Förutsättningar och beslut</i>	
Förutsättningar.....	Del I - 1
Kommunfullmäktiges beslut	Del I - 18
 <i>Del II Mål- och resursplan</i>	
Kommunövergripande mål.....	Del II - 1
Kommunfullmäktige.....	5
Revisionen.....	6
Valnämnden.....	6
Kommunstyrelsen	7
Samhällsbyggnadsnämnden.....	15
Byggnadsnämnden.....	25
Socialnämnden.....	27
Kulturnämnden.....	34
Barn- och ungdomsnämnden.....	37
Gymnasienämnden.....	44
Miljö- och hälsoskyddsnämnden.....	50
Överförmyndarnämnden.....	52
 <i>Del III Investerings- och exploateringsplan</i>	
Investerings- och exploateringsplan 2005-2007.....	Del III - 1

Samhällsekonomisk bakgrund

Internationell konjunktur

Den internationella konjunkturen har stärkts under hösten och vintern. Regeringen bedömer att förutsättningarna för en fortsatt positiv utveckling är goda. En stark återhämtning skedde i USA och i Asien under det andra halvåret 2003, medan uppgången i Europa under samma period var mer återhållen, inte minst i euroområdets större länder. En fortsatt återhämtning av den internationella konjunkturen väntas under våren och den globala tillväxttakten bedöms bli god under perioden 2004–2006.

I USA har en positiv underliggande konjunktur varit synlig sedan början av förra året. Efter de senaste årens lågkonjunktur, främst orsakad av en korrigerad av tidigare överinvesteringar, förbättrades den amerikanska konjunkturen tydligt sommaren 2003. Den positiva utvecklingen har sedan hållit i sig, stimulerad av en fortsatt mycket expansiv ekonomisk politik. I regeringens vårbudget bedöms den amerikanska BNP-tillväxten bli 4,8 % år 2004 för att sedan mattas av något till 3,6 % år 2005 när den ekonomisk-politiska stimulansen klingar av.

I euroområdet förväntas dock en relativt måttlig tillväxtförbättring. Mellan hösten 2002 och sommaren 2003 stagnerade ekonomin i euroområdet. Flera faktorer tyngde ekonomin, utrikes-handeln visade på underskott och den inhemska efterfrågan utvecklades mycket svagt. Återhämtningen i euroområdet förutses dock stärkas i år och nästa år och BNP-tillväxten väntas uppgå till 1,7 % år 2004 och till 2,2 % år 2005.

Svensk ekonomi

I början av 2004 konstaterade Svenska Kommunförbundet att utvecklingen på arbetsmarknaden varit svagare än tidigare bedömningar. Denna bild har förstärkts under våren. Lönerna ökar långsammare och sysselsättningen fortsätter att minska även i år.

Sysselsättningen, mätt i arbetade timmar, har minskat kraftigt alltsedan år 2001. Däremot började antalet sysselsatta minska först förra året. Det senaste året har även arbetslösheten stigit. Efterfrågan på arbetskraft är sedan länge svag i den privata sektorn och nu har även efterfrågan på arbetskraft i den offentliga sektorn mattats av till följd av det kärva ekonomiska läget, inte minst bland kommuner och landsting. Mot denna bakgrund bedömer Svenska Kommunförbundet att det blir därför en svag utveckling på arbetsmarknaden i år. Under 2005 bedömer Svenska Kommunförbundet att antalet arbetade timmar ökar igen p.g.a. den starkare konjunkturen.

Att sysselsättningen 2003-2004 utvecklas sämre än regeringens tidigare bedömningar innebär samtidigt att 2004 års preliminära skatteintäkter för kommuner och landsting ligger på en för hög nivå och att stora negativa slutavräkningar kommer att belasta kommunsektorns ekonomi under 2004.

Även priserna ökar i långsammare takt, vilket väl återspeglar det rådande svaga efterfrågeläget. Generellt har prisprognoserna justerats ner hos alla konjunkturbedömare. Även avtalsrörelsen, där de första avtalen nu slutits, indikerar mer återhållsamma löneökningar de närmaste åren.

Riksbanken sänkte senast reporäntan med 0,50 procentenheter till 2,00 % den 1 april i år. Sänkningen är en i raden av sänkningar sedan november 2002. Ett lågt resursutnyttjande och en svag sysselsättningsutveckling i kombination med gynnsamma inflationsutsikter och starkare krona väntas leda till att Riksbanken låter styrräntan vara oförändrad under resten av 2004. Under 2005 förväntas dock Riksbanken börja strama åt penningpolitiken i takt med att ekonomin börjar växa snabbare.

Kommunsektorns ekonomi

Allmänna förutsättningar

Kommunsektorns skatteintäkter påverkas i första hand av löneutvecklingen i samhället samt hur sysselsättningen utvecklas mellan åren. En höjning av det allmänna löneläget i samhället innebär höjda skatteintäkter. Dessa ökade skatteintäkter innebär dock ingen real förstärkning av kommunernas ekonomi, då kostnaderna för den egna personalen samtidigt ökar. En ökad sysselsättning i övriga samhällssektorer innebär däremot att kommunernas ekonomiska utrymme ökar även i reala termer.

Svenska Kommunförbundet bedömer att kommunernas ekonomiska villkor blir mycket svåra de närmaste åren. Även om konjunkturen nu vänder uppåt förväntas inte samma snabba tillväxt av sysselsättningen och skatteintäkterna som till exempel under åren 1998-2001. Kommunernas kostnader för handikappomsorg och avtalspensioner väntas fortsätta öka i snabb takt. Om kommunernas kostnader ökar i takt med behov och reformer växer underskottet till hela 11 miljarder kronor år 2007. Trots ökade statsbidrag till kommunsektorn kommer det därför att krävas omfattande kostnadsminskningar eller skattehöjningar om kommunerna skall uppnå balans mellan intäkter och kostnader. Kommunerna kommer inte som de senaste åren att uppnå ett samlat positivt resultat år 2004. Årets resultat riskerar istället att bli det sämsta sedan 1996.

Skatteunderlaget

Som en följd av den försvagade sysselsättningen har Svenska Kommunförbundet reviderat ner skatteprognoserna jämfört med de bedömningar som låg till grund för kommunernas budgetarbete under hösten 2003. Kommunernas skatteunderlag bedöms öka 2003 med 4,1 procent (2,7 procent justerat för regelförändringar) jämfört med 2002. Även 2004 beräknas skatteunderlagsutvecklingen bli svag, 3,2 procent. De kommande åren blir ökningstakten något starkare, då en konjunkturförstärkning väntas. Skatteunderlaget förväntas öka med cirka 4 procent per år för åren 2005 till 2007. Jämfört med prognosen i januari 2004 har skatteunderlagets utveckling justerats ned med ca 0,3-0,4 procentenheter för varje år 2003-2006. Eftersom utvecklingstakten ackumuleras blir det en betydande nedrevidering. I vårpropositionen gör regeringen en kraftig nedrevidering av sin bedömning av tillväxttakten för skatteunderlaget som är att jämföra med kommunförbundets prognos för år 2005.

Statsbidrag

I vårpropositionen tillförs ingen betydande ökning av statsbidragen till kommunerna. De generella statsbidragen justeras marginellt. Redan 2004 minskas statsbidragen för reglering av pensionsreformen. Det tillförs resurser för att kompensera för de förändringar som kommer i regeringens proposition om utjämningssystemet. Det riktade statsbidraget till personalförstärkning inom skolektorn kommer successivt att föras över till det generella statsbidraget med start 2005. Avvecklingen av de interkommunala ersättningarna för riksrekryterande påbyggnadsutbildningar antas minska kommunernas kostnader och statsbidraget minskas med halvårseffekt under 2005 och helårseffekt från och med 2006. Utöver förändringarna i statsbidragspåsen tillförs ett tillfälligt sysselsättningsstöd 2005.

I förslaget till budget 2005 för Vänersborgs kommun har hänsyn tagits till att staten tar över ansvaret för de riksrekryterande påbyggnadsutbildningarna. Konsekvensen är att det generella statsbidraget liksom gymnasienämndens kostnadsbudget har räknats ned med 518 Tkr. Övriga förändringar beräknas ge en nettoeffekt som är lika med noll och eventuella ytterligare regleringar/omföringar mellan specialdestinerade och generella statsbidrag får lösas efter ytterligare information.

Befolkning

Under hösten 2003 har en befolkningsprognos tagits fram av kommunkansliet. Före prognosen gjordes en analys av olika demografiska data i syfte att få ett så bra underlag som möjligt. Prognosen sträcker sig över fem år. Flera tabeller för olika behov är framtagna. En specialprognos för äldre och gymnasielever har gjorts. I prognosen har följande antagande gjorts:

- ? Inflyttningen uppgår till ett genomsnitt av de senaste fem årens inflyttning och kommer att överstiga utflyttningen.
- ? Kommunens åldersspecifika fruktsamhet för perioden 1997-2002 ligger till grund för basen för antalet födda.
- ? SCB:s tal för dödsrisker har använts.

Prognosresultatet kan sammanfattas enligt följande:

- ? Folkmängden förväntas öka med 300 invånare från 2002-2007, vilket beror på ett positivt flyttnetto.
- ? Antalet barn i grundskoleålder förväntas minska med ca 560 under prognosperioden.
- ? Antalet äldre över 80 år förväntas öka med ca 120 personer under perioden.
- ? Antalet gymnasieungdomar förväntas öka med ca 400 fram till 2007.
- ? De äldsta åldersgrupperna ökar stadigt under prognosperioden.

År/ålder	0-5	6-15	16-19	20-64	65-79	80-w	Summa
2002	2 308	5 136	1 833	21 065	4 767	1 916	37 025
2003	2 313	5 060	1 899	20 970	4 788	1 944	36 975
2004	2 330	4 942	2 014	20 950	4 890	1 957	37 083
2005	2 364	4 787	2 130	20 907	4 988	1 971	37 147
2006	2 382	4 665	2 199	20 957	5 036	1 991	37 230
2007	2 394	4 567	2 248	20 955	5 124	2 035	37 322
Förändring 2002-2004	+ 1%	-4%	+ 10%	-1%	+ 3%	+ 2%	0%
Förändring 2002-2007	+ 4%	-11%	+ 23%	-1%	+ 7%	+ 6%	+ 1%

Personalsituationen i Vänersborgs kommun

Under lågkonjunkturen 1996 redovisade Svenska Kommunförbundet beräkningar som påvisade ett sammanlagt rekryteringsbehov i kommunsektorn på en halv miljon medarbetare fram till år 2005.

Stora pensionsavgångar i kombination med förändringar i befolkningens ålderssammansättning ställer växande anspråk på nyanställningar inom i stort sett samtliga verksamheter i kommunen.

Vänersborgs kommun behöver rekrytera mellan 200 och 300 personer per år fram till år 2010. För att klara personalbehovet och bli en attraktiv arbetsgivare har personalkontoret arbetat fram förslag till en kommunövergripande åtgärdsplan för full personalbemanning för perioden. De viktigaste åtgärderna för att nå målet "Den attraktiva arbetsplatsen" kan sammanfattas enligt följande:

- Hälsa på arbetsplatsen

I samverkan med Högskolan Trollhättan - Uddevalla (HTU) pågår ett projekt som syftar till att samordna, koordinera och driva frågor med fokus på strategiskt hälsoarbete.

- SAM-projektet

Ett arbete som syftar till att öka allmänkunskapen inom arbetsmiljöområdet för alla anställda och specifikt vad systematiskt arbetsmiljöarbete innebär.

- Rehabilitering

Arbetsanpassning och rehabilitering är en obligatorisk viktig del i arbetsmiljöarbetet. En central samordningsgrupp arbetar med att förbättra rutiner och metoder inom området. Utbildning av chefer/arbetsledare tillsammans med fackliga förtroendemän i ökad kunskap om vikten av att göra tidig aktiv arbetsplatsanknuten rehabilitering och arbetsanpassning i samverkan med den anställda.

- Sjukfrånvaron

Kommunens "Personalekonomiska redovisning" visar att sjukfrånvaron fortfarande är hög. Orsaken till sjukfrånvaron är komplex och kan bero på flera olika faktorer. Arbetet med att ytterligare fördjupa de analyser och kartläggningar av sjukfrånvaron som görs idag och föreslå åtgärder är påbörjat av personalkontoret och förvaltningarna tillsammans.

- Företagshälsovård

En ny upphandling av företagshälsovård är genomförd och inriktningen av insatserna planeras att förutom de obligatoriska åtgärderna ha en mer förebyggande karaktär än tidigare.

- Friskvård

Friskvårdspolicyn är färdigställd och syftar till att skapa intresse och engagemang för den egna hälsan, ökad trivsel på arbetsplatsen och aktivt utnyttjande av kommunens friskvårdsutbud.

- Jämställdhet

Jämställdhetsarbetet skall integreras i den löpande verksamheten, där både chefer och medarbetare känner och tar ansvar för jämställdhetsprocessen. Arbetet med att revidera den övergripande jämställdhetsplanen pågår.

- **Chefer/arbetsledare**

Ledarskapet är samspelet mellan chef och medarbetare. Insatser skall göras för att utveckla chefer och arbetsledare så att laganda, engagemang och arbetsglädje ökar samt att hälsan hos personalen förbättras. Våra chefer skall också ha grundläggande kunskaper om gällande arbetsrättsliga lagar och avtal.

- **Kompetensutveckling**

Ett kompetensutvecklingsprogram, avseende den förvaltningsövergripande kompetensförsörjningen som utgår från kommunens personalpolicy, tas fram. Programmet siktar på att utveckla och stärka både chefer och medarbetare, öka kunskapen om kommunen, dess organisation samt styrande lagar och avtal. Kompetensutvecklingsprogrammet utarbetas i ett kommunövergripande nätverk.

- **Introduktion**

Det är lika viktigt att ta hand om våra anställda som att rekrytera medarbetare på ett kompetent och professionellt sätt. Ett kommungemensamt introduktionsprogram, som kompletterar förvaltningarnas introduktion, utarbetas i kommunövergripande nätverket.

- **Rekrytering**

Arbetet med att rekrytera kunnig personal är en ständigt pågående process som tar en stor del av kommunens resurser i anspråk. Arbetet är mycket tidskrävande och sker på olika nivåer av verksamheten. Att rekrytera rätt är viktigt då rekrytering kan ses som en investering för framtiden.

- **Delaktighet**

Det är viktigt att den enskilde arbetstagaren blir delaktig i och tar ansvar för beslut som tas i den egna verksamheten. Därför skall utvecklingen av arbetsplatsträffar, samverkansgrupper samt medarbetarsamtal fortsätta.

En satsning sker på kommunens unga medarbetare, i ett särskilt projekt, som diskuterar delaktighet och inflytandefrågor för att få unga anställda att stanna kvar i kommunen.

- **Flexibla arbetstider**

Fortsatt arbete med att utveckla de alternativa arbetstidsmodellerna så att dessa på bästa sätt tillgodoser både verksamhetens och den anställdes behov. Skolutvecklingsavtalet öppnar också nya möjligheter för flexibelt utnyttjande av arbetstider.

- **Sysselsättningsgrad**

Se över och finna former för hur kommunen skall kunna erbjuda personalen ökad sysselsättningsgrad. En viktig förutsättning för möjligheterna att utöka de deltidsanställdas sysselsättningsgrad är att införa nya arbetstidsmodeller enligt ovan. Därigenom kan bl a möjligheter skapas att inom befintliga resurser täcka planerad och även till stor del oplanerad frånvaro.

Arbetet med mål- och resursplan 2005

Förutsättningar enligt bokslut 2003 och budget 2004

I 2003 års bokslut redovisades en försämring av eget kapital med -6,3 Mkr, vilket innebar en avvikelse mot budget om -23,7 Mkr. Nämnderna visade underskott om -19,7 Mkr.

I 2004 års mål- och resursplan budgeterades en positiv förändring av eget kapital med +8,0 Mkr. För att nå målet om förbättrad soliditet och att investeringarna skall skattefinansieras, krävs ett resultat om minst +37 Mkr.

Kommunstyrelsens budgetanvisningar och förutsättningar för 2005 år budget:

Kommunstyrelsen beslutade vid sitt sammanträde 2004-02-25 om ramar och anvisningar avseende budgetarbetet för år 2005. Budgetramarna byggde bl a på följande förutsättningar:

Skatteintäkternas uppräknig mellan åren baserade sig på kommunförbundets prognos 2004-01-22 minskad med 0,5 % för år 2005.

Inflationen (konsumentprisindex) prognostiseras av kommunförbundet till +2,0 % per år för 2004 och 2005. Ingen inflationskompensation utgick till nämnderna.

Löneutvecklingen: Anslag till löneutveckling budgeterades centralt.

Internräntan: 5,0 %, ingen förändring jämfört med 2004.

Årets pensionskostnader har beräknats utifrån den sk blandmodellen, baserad på prognos från KPA.

Nämndernas budgetramar räknades upp/ned enligt följande:

Gymnasienämndens budgetram justerades upp med sammanlagt **+11,2 Mkr**. Då antalet ungdomar i gymnasieåldern ökar under planperioden överfördes 3,0 Mkr från barn- och ungdomsnämnden till gymnasienämnden. Under 2004 överfördes ansvaret för arbetsmarknadsenheten från kommunstyrelsen till gymnasienämnden, budget 8,2 Mkr.

Barn- och ungdomsnämndens budgetram justerades ned med **-3,0 Mkr**, då antalet elever inom grundskolan minskar.

Kulturnämndens budgetram minskades med **-0,3 Mkr** för verksamhet som övergått till kommunstyrelsen.

Samhällsbyggnadsnämndens budgetram tillfördes **+1,8 Mkr**, då ansvaret för utelagsverksamheten inom offentligt skyddade anställningar (OSA) överfördes från kommunstyrelsens arbetsmarknadsenhet.

Kommunstyrelsens budgetram minskades med **totalt -18,7 Mkr**. Under 2004 överfördes ansvaret för utelagsverksamheten inom offentligt skyddade anställningar (OSA) inom arbetsmarknadsenheten till samhällsbyggnadsnämnden, budget 1,8 Mkr och ansvaret för arbetsmarknadsenheten till gymnasienämnden, budget 8,2 Mkr. 0,3 Mkr överfördes från kulturnämndens budgetram för verksamhet som övergått till kommunstyrelsen.

För att höja det budgeterade resultatet till en nivå som tar hänsyn till balanskravet minskades kommunstyrelsens egen budgetram med **-9,0 Mkr**. Omläggning från aktieägartillskott till nyemission till ABVB ger en minskad budgetram om -5,0 Mkr. Kommunstyrelsens budgetram minskades med ytterligare -4,0 Mkr varav -2,0 Mkr avsåg sänkt budget för kollektivtrafiken.

Den återstående besparingen på -2,0 Mkr har arbetats in i kommunstyrelsens förslag till budget 2005.

Hyresnivåerna: Samhällsbyggnadsnämnden medgavs att höja fastighetshyrorna med sammanlagt 3,2 Mkr varav 2,2 Mkr avsåg täckning för ökade energikostnader och 1,0 Mkr avsåg förstärkt utrymme för fastighetsunderhåll. Nämnderna kompenserades inte för de ökade hyreskostnaderna.

Förutom ovanstående ramjusteringar kan kommunen förvänta sig ca **19,0 Mkr specialdestinerat statsbidrag till skolan**, en ökning med ca 4,0 Mkr jämfört med 2004.

I övrigt gäller följande förutsättningar för nämnderna i 2005 års budget:

Samtliga nämnder ansvarar för driftkostnader/kapitalkostnader som följer av nämndens investeringar. Några opåverkbara kostnader finns ej. I de fall, som kommunstyrelsen av näringspolitiska skäl beslutar om investeringar som får driftkostnadskonsekvenser för samhällsbyggnadsnämnden, har kommunstyrelsen ett medansvar för att budgettäckning sker.

Fastighetsinvesteringar: Inom verksamheterna planeras betydande fastighetsinvesteringar. Barn- och ungdomsnämnden tillfördes 4,0 Mkr i budget 2004 avseende ökad hyreskostnad vid Granåsskolan. Utifrån rådande ekonomiska situation finns det inga förutsättningar under 2005 att centralt täcka ytterligare ökade driftkostnader som följer av fastighetsinvesteringarna. Varje nämnd måste därför finna utrymme inom befintlig ram för att finansiera hyresökningar.

Resultatnivån: I 2003 års bokslut redovisas en försämring av eget kapital med - 6,3 Mkr. Frånräknat realisationsvinster var resultatet -6,6 Mkr. Balanskravet innebär att om årets resultat i årsredovisningen är mindre än 0 kr, skall det negativa resultatet regleras och det egna kapitalet återställas senast två år efter att det negativa resultatet uppkom. Som en lägsta nivå i budget 2005 måste alltså ett resultat motsvarande minst +6,6 Mkr budgeteras för att klara kommunallagens regler om balanskravet. Med en svag tillväxt av skatteintäkterna och en mycket hög planerad investeringsnivå de närmaste åren kommer kommunens ekonomi att vara hårt ansträngd.

Ramanpassning i nämnderna

Kommunstyrelsen utgår ifrån att samtliga nämnder aktivt arbetar med att anpassa verksamheten efter budgetramen. Betydande åtgärder måste vidtas, då inga centrala medel finns att tillföra nämnderna. Någon beredskap hos kommunstyrelsen för att kunna finansiera eventuella kvarstående underskott i nämnderna kommer inte att finnas. I detta sammanhang är det nödvändigt att nämnderna tar ett helhetsgrepp om sin ekonomiska situation och i sitt budgetförslag genomför de omprioriteringar mellan anslagsbindningsnivåerna som är nödvändiga.

Kommunstyrelsens arbetsutskott kommer att följa upp nämndernas ramanpassningsarbete i tät dialog med nämndernas presidier.

Kommunfullmäktiges beslut till driftbudgetramar - avstämning mot nämndernas budgetförslag

Budgetförslaget

Kommunstyrelsens budgetberedning består av de ordinarie ledamöterna i kommunstyrelsens arbetsutskott. Budgetberedningen inledde sitt arbete 2005-04-19. Arbetet har baserat sig på kommunstyrelsens budgetanvisningar och nämndernas budgetförslag. Ekonomikontoret har även sammanställt nya prognoser från kommunförbundet över skatte- och statsbidragsintäkter samt gjort uppdaterade bedömningar över löneutveckling och pensionskostnader.

Mot bakgrund av kommunförbundets senaste skatteprognos (2004-03-26) kunde budgetberedningen konstatera att de ekonomiska förutsättningarna kraftigt försämrats sedan kommunstyrelsen lade fast budgetanvisningarna i februari.

I sina budgetförslag har nämnderna föreslagit utökade driftbudgetramar med sammanlagt 9 Mkr avseende utökad eller ofinansierad verksamhet. Budgetberedningen har haft presidieöverläggningar med samtliga nämnder och i anslutning till dessa även följt upp nämndernas arbete med ram-anpassning under 2004.

För att möjliggöra ytterligare tillskott till nämnderna, samt att enligt gällande balanskrav återställa 2003 års underskott, föreslår budgetberedningen att kommunalskatten höjs med 50 öre. Denna inkomstförstärkning beräknas ge ca 27 Mkr. Budgetberedningen vill dock kraftigt understryka att det besparingsarbete som pågår i nämnderna inte får avstanna. Detta måste fullföljas för att säkerställa en balanserad ekonomi de närmaste åren.

Nämndernas budgetförslag

Nettoanslag, Tkr	Anvisad budgettram	Nämndens förslag	Differens
Samhällsbyggnadsnämnden	48 966	51 616	-2 650
Socialnämnden	484 338	484 338	0
Barn- & ungdomsnämnden	479 639	479 156	483
Kulturnämnden	19 784	20 267	-483
Gymnasienämnden	145 350	152 025	-6 675
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	4 459	4 459	0
Byggnadsnämnden	4 713	4 713	0
Överförmyndarnämnden	1 487	1 487	0
Kommunfullmäktige	994	994	0
Revisionen	922	922	0
Valnämnden	315	315	0
Kommunstyrelsen	113 518	113 518	0
Totalt, nämnderna	1 304 485	1 313 810	-9 325

Kommunfullmäktiges beslut till nämndernas driftbudgetramar för år 2005:**Samhällsbyggnadsnämnden**

Anvisad budgetram 48 966 Tkr

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till ramjusteringar

- Kapitalkostnader för investeringar i gator/vägar samt parkmark 2 650 Tkr

Taxor/avgifter: VA-taxan höjs med 2 %.

Kommunfullmäktiges budgetbeslut

- Kapitalkostnader för investeringar i gator/vägar 2 650 Tkr

- Fastighetsunderhåll 3 000 Tkr

Beslutad budgetram 2005 54 616 Tkr

I och med den utökade kapitalkostnadsbudgeten är driftkostnaderna som följer av investeringar i gator och vägar anpassade till verklig kostnad. Fr o m 2005 har samhällsbyggnadsnämnden det fulla ansvaret för att finansiera samtliga driftkostnader som följer av investeringar.

Budgeten för det utökade fastighetsunderhållet skall fördelas ut till nämnder som hyr lokaler av samhällsbyggnadsnämnden. Ekonomikontoret får i uppdrag att efter samråd med fastighetsenheten reglera budgeten mellan samhällsbyggnadsnämnden och övriga nämnder.

Taxor/avgifter: VA-taxan höjs med ca 2 % enligt bilaga 1, sidan 19.

Socialnämnden

Anvisad budgetram 484 338 Tkr

Socialnämndens förslag till ramjusteringar

- Nämnd och administration - 1 000 Tkr

- Vård och omsorg -10 600 Tkr

- Omsorg om funktionshindrade 8 100 Tkr

- Individ- och familjeomsorg 3 500 Tkr

S:a förslag till ramjustering 0 Tkr

- Ökning av ramen med 10 000 Tkr årligen 2006 och 2007 för att möta kända och väntade behov.

Taxor/avgifter:

- Egenavgiften för färdtjänst höjs till kollektivtrafiktaxan plus 50 % istället för som dagens +30 % fr o m 2004-09-01.

- En ny avgift införs för arbetsterapi och sjukgymnastik på samma sätt som för sjuksköterskeinsatser inom hemsjukvård som anpassning till regionens avgiftssystem fr o m 2004-09-01.

- Socialnämnden föreslår att nämnden själv får fatta beslut om anpassning av taxor och avgifter inom sitt ansvarsområde med hänsyn till utvecklingen av den allmänna prisnivån, eller andra huvudmäns nivå.

Sammanlagt beräknas taxeförändringar ge intäktsförstärkningar på 750 Tkr.

fortsättning Socialnämnden**Kommunfullmäktiges budgetbeslut**

- Individ- och familjeomsorgen, 7 000 Tkr
Socialnämnden uppmärksammas på att dessa extra 7 000 Tkr innebär att satsningen på arbete med våldsutsatta kvinnor, som var planerade först 2006, kan förverkligas under år 2005.
- Nämnd och förvaltningsgemensamt, täckning av underskott vid oförändrad färdtjänsttaxa 250 Tkr
För att motverka konsekvenserna av en oförändrad färdtjänsttaxa tillförs nämnden en utökad budgetram.
- Vad gäller övriga av socialnämnden föreslagna taxeförändringar, har socialnämnden att återkomma med förslag till taxekonstruktion där taxan kopplas till index. Socialnämnden har även att återkomma avseende förslag om avgifter inom arbetsterapi, sjukgymnastik och hemsjukvård. Dessa får behandlas av kommunfullmäktige under hösten.
- Socialnämndens budgetförslag innebär att Lindgården skall avvecklas. Kommunfullmäktige ställer sig bakom socialnämndens förslag.

Beslutad budgetram 2005 491 588 Tkr**Kulturnämnden**

Anvisad budgetram 19 784 Tkr

Kulturnämndens förslag till ramjusteringar

- Reglering av budgetram mellan barn- och ungdomsnämnden och kulturnämnden 483 Tkr
- S:a förslag till ramjustering 483 Tkr

Kommunfullmäktiges budgetbeslut

- Reglering av budgetram mellan barn- och ungdomsnämnden och kulturnämnden 483 Tkr
- Utökad ram, teatern mm 500 Tkr

Beslutad budgetram 2005 20 767 Tkr**Barn- och ungdomsnämnden**

Anvisad budgetram 479 639 Tkr

Barn- och ungdomsnämndens förslag till ramjusteringar

- Reglering av budgetram mellan barn- och ungdomsnämnden och kulturnämnden -483 Tkr
- S:a förslag till ramjustering -483 Tkr

Kommunfullmäktiges budgetbeslut

- Reglering av budgetram mellan barn- och ungdomsnämnden och kulturnämnden -483 Tkr
- Särskolan 1 500 Tkr

Beslutad budgetram 2005 480 656 Tkr

Gymnasienämnden

Anvisad budgetram 145 350 Tkr

Gymnasienämndens förslag till ramjusteringar

- Gymnasieskolan, bevarad lärartäthet, 2 675 Tkr

- Gymnasiesärskolan, ökat elevantal 4 000 Tkr

S:a förslag till ramjustering 6 675 Tkr

Kommunfullmäktiges budgetbeslut

- Gymnasiesärskolan, ökat elevantal 2 000 Tkr

- Förstatligande av påbyggnadsutbildningar -518 Tkr

Staten tar över ansvaret för och finansieringen av vissa påbyggnadsutbildningar från kommunerna. Det generella statsbidraget minskar 2005 med 518 Tkr och 1 036 Tkr fr o m 2006.

Beslutad budgetram 2005 146 832 Tkr**Miljö- och hälsoskyddsnämnden**

Anvisad budgetram 4 459 Tkr

Beslutad budgetram 2005 4 459 Tkr**Byggnadsnämnden**

Anvisad budgetram 4 713 Tkr

- Ny taxa för byggnadsnämndens verksamhet enligt ny konstruktion från kommunförbundet kan komma att tillämpas under 2005.

Beslutad budgetram 2005 4 713 Tkr**Överförmyndarnämnden**

Anvisad budgetram 1 487 Tkr

Beslutad budgetram 2005 1 487 Tkr**Revisionen**

Anvisad budgetram 922 Tkr

Kommunfullmäktiges presidiums förslag till ramjusteringar 150 Tkr

Beslutad budgetram 2005 1 072 Tkr**Kommunfullmäktige**

Anvisad budgetram 994 Tkr

Ökade sammanträdeskostnader 150 Tkr

Beslutad budgetram 2005 1 144 Tkr

Valnämnden

Anvisad budgetram

315 Tkr

Beslutad budgetram 2005

315 Tkr

Kommunstyrelsen

Anvisad budgetram

113 518 Tkr

- Effekt av förändrat ägaravtal för kollektivtrafiken

-4 000 Tkr

Beslutad budgetram 2005

109 518 Tkr

I budgetanvisningarna drogs kommunstyrelsens budgetram ned med 9 000 Tkr. Ytterligare 4 000 Tkr minskas för att förbättra kommunens totala resultat i budget 2005. I övrigt har följande åtgärder för ramanpassning arbetats in i 2005 års budget:

- Omläggning från aktieägartillskott till nyemission till ABVB ger en minskad budgetram med 5 000 Tkr.
- Budgeten till kontoren inom kommunstyrelsens verksamheter reduceras enligt följande: Ekonomikontoret -305 Tkr, personalkontoret -180 Tkr, kommunkansliet -19 Tkr och utvecklingskontoret -154 Tkr.
- Planeringsenhetens budgetram minskas med 500 Tkr.
- Budgeten till flygbolaget och turistbolaget minskas med 100 respektive 500 Tkr.
- Anslaget till kollektivtrafiken minskas med 2 000 Tkr.
- Tjänst som under 2004 köpts av barn- och ungdomsförvaltningen för demokratiberedningens administration kommer att skötas av tjänsteman inom kommunstyrelsen vilket innebär en besparing om 150 Tkr.
- Projektet centrumutveckling som finansieras med medel för sysselsättningsprojekt minskas med 100 Tkr.
- För att finansiera kostnadsökningar inom verksamheterna räddningstjänst och försäkringar överförs 600 Tkr från kollektivtrafiken.
- Från kulturnämnden överförs 305 Tkr för verksamheten centrumutveckling, som övergått till kommunstyrelsen.

Resultat-, finansierings- och balansbudget 2005-2007

På följande sidor redovisas resultatbudget, finansieringsbudget och balansbudget:

Resultatbudget, Mkr	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005	Budget 2006	Budget 2007
Verksamhetens nettodriftskostnader	-1 179,4	-1 224,6	-1 246,7	-1 287,5	-1 350,8
Årets pensionskostnader	-67,2	-62,0	-72,3	-79,3	-84,2
Avskrivningar	-55,0	-48,2	-48,9	-49,9	-50,9
S:a verksamhetens nettokostnader	-1 301,6	-1 334,8	-1 367,9	-1 416,7	-1 485,9
Skatteintäkter/gen. statsbidrag	1 299,3	1 350,9	1 392,5	1 443,3	1 511,3
Finansiella intäkter	4,4	3,0	3,0	3,0	3,0
Fin. uppräknig av pensionsskuld		-4,1	-4,7	-5,3	-6,2
Övriga finansiella kostnader		-7,0	-7,0	-7,0	-9,0
S:a finansiella kostnader	-8,4	-11,1	-11,7	-12,3	-15,2
Resultat före extraord. poster	-6,3	8,0	15,9	17,3	13,2
Extraord. intäkter					
Extraord. kostnader					
Årets resultat	-6,3	8,0	15,9	17,3	13,2

Finansieringsbudget, Mkr	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005	Budget 2006	Budget 2007
Tillförda medel					
Årets resultat	-6,3	8,0	15,9	17,3	13,2
+avsättningar	8,4	2,3	12,8	15,9	19,4
+avskrivningar	47,9	48,2	48,9	49,9	50,9
+nedskrivningar	7,1				
+Försäljning anläggningstillgångar	26,1				
-Reavinst	-0,3				
+Minskning av långfr. fordringar	0,0				
+Ökning av långfristiga skulder	0,0	17,6	25,6	30,1	16,6
S:a tillförda medel	82,9	76,1	103,2	113,1	100,2
Använda medel					
Nettoinvesteringar	72,9	99,9	90,4	97,3	80,8
Ökning av långfristiga fordringar	0,0				
Minskning av långfristiga skulder	7,5				
S:a använda medel	80,4	99,9	90,4	97,3	80,8
Förändring, rörelsekapital	2,5	-23,8	12,8	15,9	19,4

Balansbudget, Mkr	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005	Budget 2006	Budget 2007
Anläggningstillgångar	792,0	843,7	888,7	935,1	963,9
Omsättningstillgångar	155,1	131,3	144,1	159,9	179,4
S:a tillgångar	947,1	975,0	1 032,8	1 095,0	1 143,3
Ingående eget kapital	553,1	546,8	554,8	570,7	588,0
Årets resultat	-6,3	8,0	15,9	17,3	13,2
S:a eget kapital	546,8	554,8	570,7	588,0	601,2
Avsättningar, pensioner	84,3	86,6	99,4	115,2	134,7
Övriga avsättningar			0,0	0,0	0,0
S:a avsättningar	84,3	86,6	99,4	115,2	134,7
Långfristiga skulder	69,7	87,3	116,4	145,4	162,1
Kortfristiga skulder	246,3	246,3	246,3	246,3	245,3
S:a skulder	316,0	333,6	362,7	391,7	407,4
Ansvarsförbindelse, pensionsskuld	641,9	643,8	675,6	695,1	713,1

Balansbudgeten för 2004 är justerad efter ingående värden från bokslut 2003. Fr o m 2003 är koncerninterna fordringar och skulder bruttoredovisade.

Verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens driftsbudgettramar baserar sig på kommunstyrelsens budgetanvisningar och den budgetberedning som genomförts under våren 2004. Personalkostnaderna är budgeterade i 2003 års lönenivå. Inför 2005 har 62,6 Mkr avsatts centralt för att täcka ökade kostnader avseende 2004 och 2005 års löneavtal.

Årets pensionskostnader har redovisats efter den sk blandmodellen och innefattar förutom pensionsskuldens ökning även utbetalda pensioner samt löneskatt.

Beräkningen av pensionskostnaderna baserar sig på KPA:s prognos per 2005-12-31 och inkluderar löneskatt om 24,26 %.

Pensionsprognos 2005-2007 Tkr	2005	2006	2007
Pensionsskulförändring under året	4 973	9 452	11 912
Individuell del 3,8 %	39 624	41 099	42 517
Pensionsutbetalningar	27 725	28 784	29 803
Summa verksamhetskostnad	72 322	79 335	84 231
Finansiell skuldökning	4 671	5 290	6 157
Summa totalt	76 993	84 625	90 388

Skatteintäkter och utdebitering

Det nuvarande skatteutbetalningssystemet innebär att skatteintäkterna kommer att utbetalas i verksamhetsårets pris- och lönenivå. Utbetalningen av kommunalskatt och utjämningsbidrag grundas på det senast kända taxeringsutfallet, dvs för 2002 och räknas sedan upp med tre års uppräkningsfaktorer till 2005 års nivå. Uppräkningsfaktorerna bestäms till stor del av antaganden om den totala lönesummans utveckling. Prognoserna görs av Riksrevisionsverket (RRV). Uppräkningsfaktorerna fastställs årligen i oktober månad av regeringen. De kommunalskatte-medel som erhålls är därmed preliminära. Utbetalning alternativt återbetalning av mellanskillnaden mellan den preliminära beräkningen och respektive avräkningstillfälle av kommunalskatt och utjämningsbidrag avseende inkomståret 2003 sker i januari år 2005.

Beräkningen av skatteintäkter baserar sig på Svenska Kommunförbundets prognos 2004-03-26 och är baserad på en utdebitering på 22:64 kr per skattekrona, dvs en höjning med 50 öre jämfört med föregående år. Skattehöjningen ger en inkomstförstärkning med ca 27 Mkr. Den genomsnittliga utdebiteringen i riket år 2004 är 20:80 kr.

Målavstämning/balanskravet

Ett långsiktigt mål är att årens resultat bör uppgå till minst 2 % av skatter och generella statsbidrag.

Budgeterat resultat uppgår till **+15,9 Mkr** för 2005. För att uppnå kommunens ekonomiska långsiktiga mål om minst 2 % av skatter och generella statsbidrag skulle det budgeterade resultatet uppgå till +27,8 Mkr. Åren 2006 och 2007 visar planen +17,3 Mkr respektive +13,2 Mkr. 2 % av skatter och generella statsbidrag motsvarar 28,9 Mkr år 2006 och 30,2 Mkr år 2007.

Soliditeten skall förbättras.

Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel. I bokslut 2003 redovisades soliditeten till 59 %, orsakad av den höga investeringsnivån. För budget 2005 minskar soliditeten med fyra procentenheter till 55 %. För år 2006 och 2007 minskar soliditeten med ytterligare en procentenhet per år. Soliditeten förbättras därmed inte i budget 2005-2007.

Balanskravet

Enligt kommunallagen ställs krav på att kommunerna redovisar ekonomisk balans. Det innebär att årsbudgeten skall upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. I 2003 års bokslut redovisades en försämring av eget kapital med -6,3 Mkr. I resultatet ingick reavinster om +0,3 Mkr. Balanskravet innebär att resultatbudgeten för år 2005 måste visa minst +6,6 Mkr. 2005 års budgeterade resultat uppgår till +15,9 Mkr, vilket innebär att resultatet från 2003 återställs och balanskravet uppfylls. 2006 och 2007 års budgeterade resultat på +17,3 Mkr respektive +13,2 Mkr uppfyller kommunallagens krav om ekonomisk balans.

Investeringar

En sammanfattning av investerings- och exploateringsplanen 2005-2006 framgår av tabellen nedan:

Sammanfattning, Mkr	2005	2006	2007	Summa
TOTALT KOMMUNEN				
Inkomster	3,4	3,4	3,4	10,2
Utgifter	93,8	100,7	84,2	278,6
Nettoinvestering	90,4	97,3	80,8	268,4

Total snittutgift, netto under perioden 2005-2007: 89,5 Mkr

FÖRDELNING PER NÄMND:

Kommunstyrelsen

Inkomster	1,4	1,4	1,4	4,2
Utgifter	9,8	9,5	9,5	28,8
Nettoinvestering	8,4	8,1	8,1	24,6

Samhällsbyggnadsnämnden

Inkomster	2,0	2,0	2,0	6,0
Utgifter	72,4	79,6	63,1	215,1
Nettoinvestering	70,4	77,6	61,1	209,1
varav fastighetsinvesteringar	43,0	63,0	33,0	139,0

Socialnämnden

Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	2,0	2,0	2,0	6,0
Nettoinvestering	2,0	2,0	2,0	6,0

Barn- och ungdomsnämnden

Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	7,0	7,0	7,0	21,0
Nettoinvestering	7,0	7,0	7,0	21,0

Kulturnämnden

Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	0,1	0,1	0,1	0,2
Nettoinvestering	0,1	0,1	0,1	0,2

Gymnasienämnden

Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	2,0	2,0	2,0	6,0
Nettoinvestering	2,0	2,0	2,0	6,0

Byggnadsnämnden

Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	0,5	0,5	0,5	1,5
Nettoinvestering	0,5	0,5	0,5	1,5

Kommentar kring investeringsplanen

Investeringsvolymen under planperiodens första år uppgår till 90 Mkr netto. Av dessa avser 43 Mkr fastighetsinvesteringar och 47 Mkr övriga investeringar såsom gator och vägar, fritidsenhetens anläggningar, inventarier och datorer.

Fastighetsinvesteringar

Investeringsplanen för 2005-2007 innehåller fastighetsinvesteringar motsvarande 139 Mkr. Med hänvisning till de lågt budgeterade resultaten måste kommunens upplåning utökas för att finansiera fastighetsinvesteringarna. Något resultatmässigt utrymme 2006-2007 att finansiera de ökade driftkostnaderna som uppstår i nämnderna finns därmed inte. Nämnderna måste därför finansiera ökade hyreskostnader inom ram.

Investeringsplanen innehåller motsvarande 70 Mkr för skolinvesteringar. Till skolorna i Vargön avsattes i föregående års investeringsbudget (2004) 25 Mkr till Granåsskolan. Under 2005 avsätts ytterligare 10 Mkr till Granåsskolan och 10 Mkr till Ronnums skola år 2006. Investeringsplanens satsning på Granåsskolan och Ronnums skola innebär att Hallebergsskolan skall avvecklas.

Kommunstyrelsen har konstaterat att det pågår en översyn av skolstrukturen i Vänersborgs tätort i samråd mellan barn- och ungdomsnämnden och gymnasienämnden. År 2005 avsätts 20 Mkr till skolor i Vänersborg och ytterligare 10 respektive 5 Mkr åren 2006 och 2007.

Till investeringar i äldreboende avsätts sammanlagt 60 Mkr under planperioden. Dessa fördelar sig med 10 Mkr år 2005 och ytterligare 40 Mkr år 2006 till Solängen. År 2007 avsätts 10 Mkr till Nyhaga. De planerade investeringarna innebär att Lindgården avvecklas.

Finansiering av investeringar

Genom avskrivningar och årets resultat skapas ett finansiellt utrymme för investeringar. Inför 2005 kan den finansiella ramen för investeringar beräknas enligt följande:

Utrymme	Mkr
Avskrivningar	48,9
Årets resultat	15,9
Summa skattefinansiering	64,8

Användning

Fastighetsinvesteringar	43,0
Övriga investeringar	47,4
Summa	90,4
Differens	25,6

Investeringsvolymen under planperiodens första år uppgår till 90,4 Mkr netto, vilket överstiger skattefinansieringsnivån med 25,6 Mkr. Det innebär att kommunen måste lånefinansiera investeringar med motsvarande belopp. Se även finansieringsbudgeten på sidan 13.

Kommunfullmäktiges beslut 2004-06-22, § 59

1. Kommunfullmäktige fastställer utdebiteringen under 2005 till 22:64 per skattekrone, vilket innebär en höjning med 50 öre jämfört med 2004.
2. Kommunfullmäktige fastställer VA-taxa för 2005 enligt bilaga 1.
3. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas tillskott av skattemedel, investerings- och exploateringsplan och övriga direktiv i enlighet med kommunstyrelsens förslag till mål- och resursplan för 2005-2007.
4. För tecknade löneavtal under 2004 och 2005 avsätts 62,6 Mkr till kommunstyrelsens förfarande.
5. Beträffande facknämndernas anslagsbindningsnivå och övrigt skall gälla:
Anslagsbindningen avser för driftbudgeten den verksamhetsnivå som anges i bilaga 2, och för investerings- och exploateringsplanens projektnivå. Kommunstyrelsen ges delegation att, om nödvändigt under löpande år, justera anslagsbindningsnivån.
6. Framställningar till kommunstyrelsen om anslag eller bidrag i budget för år 2005, för vilka inte uppförts medel i budgetförslaget, eller vilka inte behandlats i särskild ordning, skall inte förändra vidare åtgärder.
7. Vid hantering av befarade eller konstaterade budgetavvikelser är facknämnder och enheter skyldiga att vidta de åtgärder som erfordras för att styra verksamheten, så att de ekonomiska ramarna hålls.
8. Partistödet, utbildningsdelen, skall om det ej utnyttjas för utbildning återbetalas till kommunen.
9. Investeringsplanens satsning på fastighetsinvesteringar vid Solängen innebär att Lindgården skall avvecklas.
10. Eventuell långfristig upplåning kan ske inom ramen för fastställd balansbudget utifrån gällande finanspolicy och delegationsordning.

Bilagor 1. VA-taxa 2005-01-01
2. Anslagsbindningsnivåer

Brukningstaxa för Vänerborgs kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning avseende år 2005

Taxans innehåll överensstämmer med tidigare av kommunfullmäktige beslutat innehåll. Ändringen avser en taxehöjning på ca 2 % gällande fr o m 1 januari 2005.

2. BRUKNINGSAVGIFTER (§§ 13-19)

Utöver de angivna avgifterna tillkommer lagstadgad mervärdesskatt.

§ 13

Mom 1. I fråga om bostadsfastighet enligt § 3, för vilken den allmänna VA-anläggningen brukas, skall brukningsavgift utgå med:

- a) En fast avgift per mätare och år för V och S enligt tabell:
(se även bilaga taxebeteckningar)

Taxeklass	Vattenmätar- storlek Taxa 11	Tillsammans kronor Taxa 12 och 34	Vatten kronor Taxa 13	Avlopp kronor
1	Qn 2,5	990:-	386:-	604:-
2	Qn 5,0	2.968:-	1.157:-	1.812:-
3	Qn 10,0	8.905:-	3.472:-	5.433:-
4	Qn 15,0	26.714:-	10.418:-	16.296:-
	50 mm			
5	80 mm	90.827:-	35.423:-	55.404:-
6	100 mm	181.654:-	70.845:-	110.809:-

- b) En avgift per kbm levererat renvatten för:
V, vattenförsörjning 4:48 kronor
S, spillvatten 7:00 "
eller tillsammans 11:48 "

- c) En avgift per år och lägenhet
vid anslutning till både V och S 328:- kronor
vid anslutning till enbart V 126:- "
vid anslutning till enbart S 202:- "

I fråga om sådana utrymmen i bostadsfastighet, eller därmed jämställd fastighet, som används för i § 3 tredje stycket avsedda ändamål räknas varje påbörjat 150-tal m² bruttoarea (BTA) enligt svensk standard SS 02 10 52 som en lägenhet.

Mom 2. Därest VA-verket medgivit att för fastighet, för vilken den allmänna VA-anläggningen brukas, vattenförbrukningen tills vidare inte skall fastställas genom mätning, tas ut en avgift per år och lägenhet för:

V, vattenförsörjning	1.410:- kronor
S, spillvattenavlopp	2.204:- "
eller tillsammans	3.614:- "

Vid beräkning av antalet lägenheter, se § 13 mom 1.

Mom 3. I fråga om annan fastighet enligt § 3, för vilken den allmänna VA-anläggningen brukas, skall bruksavgift utgå med:

- a) En fast avgift per mätare och år för V och S enligt tabell:
(Se även bilaga taxebeteckningar)

Taxeklass	Vattenmätar- storlek	Tillsammans kronor Taxa 71	Vatten kronor Taxa 72 och 74	Avlopp kronor Taxa 73
1	Qn 2,5	1.648:-	643:-	1.006:-
2	Qn 5,0	6.593:-	2.570:-	4.023:-
3	Qn 10,0	19.780:-	7.713:-	12.067:-
4	Qn 15,0 50 mm	59.340:-	23.142:-	36.198:-
5	80 mm	118.680:-	46.286:-	72.394:-
6	100 mm	237.358:-	92.570:-	144.788:-

- b) En avgift per kbm levererat renvatten för:
V, vattenförsörjning 4:48 kronor
S, spillvatten 7:00 "
eller tillsammans 11:48 "

Mom 4.

- a) För s k byggvatten vid byggnation av bostadsfastighet genom anslutning till servisledning eller annan anslutning som VA-verket godkänner och därtill monterad vattenmätare, skall erläggas bruksavgift för vattenförsörjning enligt mom 1 a och b.

Sker ej mätning av byggvatten, skall erläggas en fast bruksavgift per lägenhet som byggs enligt beviljat byggnadslov.

Byggvattenavgift för en (eller första) lägenhet 306 kr/månad. För varje ytterligare lägenhet erläggs 51 kr/månad.

Ex: En fastighet med 10 lägenheter byggs. Byggvattenavgiften blir:
 $306 + (9 * 51) = 765$ kr/månad.

Ex: Ett enbostadshus (villa) skall byggas. Byggvattenavgiften blir:
306 kr/månad.

- b) För s k byggvatten vid byggnation av industri- eller handelsfastighet genom anslutning till servisledning eller annan anslutning som VA-verket godkänner, skall erläggas bruksavgift för vattenförsörjning enligt byggmätare och mom 3 a och b.

Sker ej mätning av byggvatten, skall erläggas en fast bruksavgift för våningsytan omräknad till lägenhetsenheter a' 150 m². Bruksavgiften beräknas enligt mom 4 a.

- c) För VA-verkets kostnader vid upp- och nermontering av byggvattenmätare, sommarvattenmätare e.d, uttages en summa av 510:- kronor i samband med debitering av förbrukat vatten e.d.

Mom 5. Tillfälligt uttag av vatten från det allmänna vattenledningsnätet skall ske med därtill anpassat uttagsdon med mätare som hyrs ut av VA-verket mot en avgift av:

Per dag	7:-	kronor
Per månad	170:-	"
Per år	800:-	"
Minsta avgift	135:-	" inklusive vattenförbrukning

För uttaget vatten via uttagsdon skall erläggas avgift för vatten enligt mom 1 b, V. Uttagsdon med mätare skall inlämnas till VA-verket för avläsning och revision minst en gång per år.

Mom 6. Vid parallellkopplade vattenmätare, härmed avses inte kombinationsmätare, räknas varje vattenmätare som ett mätställe.

Mom 7. Har fastighetsägare begärt undersökning av vattenmätare och mätaren härvid godkänns, skall fastighetsägaren för täckning av undersökningskostnaden erlägga 357:- kronor.

Mom 8. Avgift om 224:- kronor per år utgår för fastighet med avfallskvarn.

Mom 9. Mätarbrunn tillhör fastigheten och skall skötas av fastighetsägaren avseende bl a läshållning och renhållning. Är VA-verkets personal nödgad att för mätaravläsning eller byte av vattenmätare läsa brunnen från vatten eller rengöra mätarplatsen på annat sätt uttas en avgift om 510:- kronor i samband med debitering av förbrukat vatten.

Mom 10. Då tidpunkt för mätaravläsning eller byte av vattenmätare överenskommit och fastighetsägare trots detta uteblir uttas en avgift om 200:- kronor för erforderligt återbesök. Avgiften uttas i samband med debitering av bruksavgifterna.

§ 14

Avleds icke hela renvattenmängden till avloppsnätet, eller tillförs avloppsnätet större spillvattenmängd än som svarar mot den levererade renvattenmängden, skall avgift för spillvattenavlopp utgå efter den mängd spillvatten som avleds till avloppsnätet. Mängden skall bestämmas genom mätning på fastighetsägarens bekostnad av särskild ren- eller spillvattenmängd eller på annat sätt, varom överenskommelse träffas mellan VA-verket och fastighetsägaren, eller eljest efter VA-verkets uppskattning.

För spillvattenmängd, som använts för kylning och liknande och som enligt VA-verkets medgivande avleds till dagvattennätet, utgår avgift enligt § 13 mom 1b, S, reducerad med 75 %.

Vad ovan angivits får ej föranleda att bruksavgift utgår med lägre sammanlagt belopp än vad som skulle gälla vid tillämpning av bestämmelserna i § 15.

§ 15

Mom 1. Brukas icke den allmänna vattenanläggningen för viss fastighet och föreligger ej avgiftsskyldighet för detta ändamål för fastigheten, utgår ej avgift enligt § 13 mom 1 b, V, men ökas i stället avgift enligt mom 1 b, S, med 20 procent.

Mom 2. Brukas icke den allmänna spillvattenanläggningen för viss fastighet och föreligger ej avgiftsskyldighet för detta ändamål för fastigheten, utgår ej avgift enligt § 13 mom 1 b, S, men ökas i stället avgift enligt mom 1 b, V, med 20 procent.

Mom 3. I fråga om fastighet för vilken avgiftsskyldighet föreligger utan att den allmänna VA-anläggningen brukas för fastigheten, prövar VA-verket i vad mån brukningsavgift skall utgå.

§ 16

I § 13 angivna brukningsavgifter är baserade på budgeten för det år taxan avser, med hänsyn taget till beräknade utgifter för verksamheten och beräknade inkomster från brukningsavgifter under året.

- a) Tillägg eller avdrag på avgifterna görs med viss procent.
- b) Tillägg eller avdrag avrundas i sin tur avseende avgift enligt § 13 mom 1 a och c samt mom 3 a till närmaste heltal kronor, avseende övriga avgifter till närmaste 5-tal ören.
- c) Ändring skall tillämpas på fast avgift från nästkommande debiteringsperiod efter beslut och på avgift för vattenmängd för all förbrukning efter första avläsning eller första preliminära debitering efter dag som VA-verket angivit i beslutet.

§ 17

Mom 1. Kan brukningsavgift för viss fastighet inte skäligen beräknas enligt de i §§ 13-15 angivna grunderna eller är VA-verkets kostnad för att låta den allmänna anläggningen brukas för fastigheten avsevärt högre eller lägre än för fastigheter inom verksamhetsområdet i allmänhet - exempelvis på grund av att avloppsvattnet från fastigheten innehåller föroreningshalter överstigande det normala hushållsvattnets - äger samhällsbyggnadsnämnden enligt 28 § VAlagen träffa avtal om brukningsavgiftens storlek.

Vid ingående av avtal som i föregående stycke sägs skall iakttas de principer om täckning av nödvändiga kostnader och om skälig och rättvis kostnadsfördelning som ligger till grund för denna taxa.

Mom 2. Har för fastighet jämlikt § 12 mom 1 anordnats extra servis med eller utan tillhörande mätare eller eljest extra mätare, utgår brukningsavgift härför enligt VA-verkets bestämmande.

§ 18

Mom 1. Brukningsavgift enligt § 13 mom 1 a och c, mom 2 samt mom 3 a debiteras i efterskott per kvartal eller tertial. Brukningsavgift enligt § 13 mom 1 b samt mom 3 b debiteras i efterskott på grundval av enligt mätning förbrukad renvattenmängd eller annan grund som anges i §§ 13 och 14. Brukningsavgift debiteras med tillägg eller avdrag enligt § 16.

Sker enligt VA-verkets beslut mätaravläsning icke för varje debitering, får mellanliggande debiteringar ske efter uppskattad förbrukning, dock att mätaravläsning och debitering efter verklig förbrukning skall ske i genomsnitt minst en gång per år. Avläsning och debitering skall därjämte ske på fastighetsägarens begäran med anledning av fastighetsöverlåtelse, uthyrning e d.

Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges i räkningen, utgår dröjsmålsränta efter räntesats som med 8 procentenheter överstiger riksbankens vid varje tillfälle gällande diskonto.

Mom 2. Därest genom tillbyggnad eller ändring av fastighet eller dess VA-installation avgiftsskyldigheten enligt § 13 mom 2 ökar, skall avgift som utgår, ökas i motsvarande mån. Beträf-

fande tid för sådan ökad avgiftsskyldighets inträde och fullgörande skall reglerna i § 11 fjärde stycket äga motsvarande tillämpning.

§ 19

Mom 1. Har fastighetsägare begärt att VA-verket skall företaga åtgärd för att underlätta eller möjliggöra hans brukande av anläggningen i visst fall eller avseende eller har särskild åtgärd eljest påkallats på grund av fastighetens VA-förhållanden, påförs brukningsavgift med hänsyn till VA-verkets kostnader för åtgärden.

Mom 2. Har fastighet med stöd av 30 § VA-lagen avstängts från vattentillförseln, påförs fastighetens ägare VA-verkets kostnader för avstängning och återinkoppling.

3. TAXANS INFÖRANDE

§ 20

Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2005.

Mål som rör tvist mellan fastighetsägare och VA-verket beträffande tillämpning och tolkning av denna taxa prövas av statens VA-nämnd jämlikt 37 § Va-lagen.

Driftbudget per nämnd och anslagsbindningsnivå, netto Tkr

Budget per anslagsbindningsnivå	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005
Kommunfullmäktige	1 378	994	1 144
Valnämnden	461	315	315
Revisionen	866	922	1 072
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	4 234	4 459	4 459
Överförmyndarnämnden	1 430	1 487	1 487
Kulturnämnden	20 262	20 397	20 767
BYGGNADSNÄMNDEN			
- Nämnd	325	342	342
- Stadsingenjör	4 197	4 371	4 371
Summa	4 522	4 713	4 713
KOMMUNSTYRELSEN			
- Styrelse	14 546	15 020	9 870
- Kommunledning	69 011	85 863	77 717
- Arbetsmarknadsåtgärder, inkl AME t o m 2003	10 986	0	0
- Räddningstjänst/försäkringar	22 815	21 350	21 931
Summa	117 358	122 233	109 518
SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN			
- Nämnd/administration	3 867	5 226	5 226
- Gator och vägar mm	29 851	29 588	32 238
- Park	6 670	6 324	6 324
- Teknik och trafik	2 029	2 678	2 678
- Bygglov	303	687	687
- Fastighetsenheten	4 638	3 097	6 097
- Tjänstenheten	827	1 366	1 366
- Renhållningsverk	355	0	0
- VA-verksamhet	1 784	0	0
Summa	50 324	48 966	54 616
SOCIALNÄMNDEN			
- Nämnd/administration	82 591	27 714	26 964
- Vård och omsorg	228 009	290 150	279 538
- Individ- och familjeomsorg	74 537	67 496	78 023
- Omsorg om funktionshindrade	109 423	107 048	107 063
Summa	494 560	492 408	491 588
BARN- OCH UNGDOMSNÄMNDEN			
- Nämnd/administration	3 299	3 814	3 474
- Barnomsorg/grundskola	433 249	433 550	431 115
- Särskola	16 400	14 598	16 098
- Arena och fritid	17 450	16 446	16 446
- Musik och ungdom	14 681	13 923	13 523
Summa	485 079	482 331	480 656
GYMNASIENÄMNDEN			
- Nämnd/administration	3 192	4 323	4 650
- Gymnasieskola	110 607	109 084	111 137
- Gymnasiesärskola	9 475	5 320	7 940
- Vuxenutbildning	16 599	15 420	14 902
- Arbetsmarknadsenhet	0	8 203	8 203
Summa	139 873	142 350	146 832

Kommunövergripande mål

Utgångspunkter

Bilden av Vänersborgs kommun

Vänersborg är den lilla trygga staden vid Vänern och samtidigt regionhuvudstad i Västra Götaland. En idyll i en rik kulturbygd som också erbjuder möjlighet att leva på landsbygden eller i anslutning till små samhällen på landet. Här finns närhet till fina skogsområden och kusten vid Västerhavet. Här finns kommunen med det kvalificerade musikkivet och de många framstående ungdomsorkestrarna, segling, golf, bandykultur och ett rikt föreningsliv. Kommunen har en pedagogiskt välutvecklad barnomsorg med lugna och undervisningsvänliga förhållanden i grundskolan. Här finns en gymnasieskola med många intressanta utbildningsalternativ och en lokal högskola under stark utveckling. Arbetsmarknaden är differentierad och storstadsområden finns på lagom avstånd. Föreningslivet och enskilda har engagerats för ett aktivt medborgarskap.

Övergripande mål

Bilden av Vänersborg, som den ovan skissats, skall vara utgångspunkten för kommunens arbete med att vidmakthålla och utveckla Vänersborg som en attraktiv och god kommun att leva och vistas i.

Kommunens serviceutbud skall vara präglad av kvalitet, gott bemötande, mångfald och valfrihet. Vi skall utnyttja vårt geografiska läge för att skapa utveckling och samverkan i regionen.

Allt vårt arbete skall baseras på jämlikhet, demokratiskt beslutsfattande och en strävan efter att nå ett aktivt medborgarengagemang. Vi skall arbeta för jämställdhet, det "breda" samtalet och alla vänersborgares lika rätt till service och tjänster.

Våra verksamheter skall präglas av den miljösyn som ligger i linje med Agenda 21 och vi skall aktivt arbeta för att skapa förutsättningar för ett långsiktigt hållbart samhälle.

Vänersborgarnas hälsa och välbefinnande i boendet, på fritiden och i arbetet skall ge livet ett innehåll och en god livskvalitet.

De övergripande målens status

De angivna utgångspunkterna skall ligga till grund för hela den kommunala organisationens verksamhet och arbete och utgör därmed också basen för nämndernas arbete med förslag till den mål- och resursplan som årligen fastställs av kommunfullmäktige.

Som yttre ram för målen gäller självfallet att de skall ligga inom ramen för vad kommunen har befogenhet att ägna sig åt.

Avsikten är att utgångspunkterna för de kommunövergripande målen ovan skall kunna gälla under den mandatperiod som inleds 1 januari 2003.

Övriga kommunövergripande mål, som redovisas nedan, bör ses över i samband med att förutsättningarna och beslut fattas om de ekonomiska ramar som skall gälla för kommande budgetår.

Näringsliv, arbetsmarknad och utbildning

Näringsliv

Vi skall arbeta för att ge goda förutsättningar för våra företag i Vänersborg att verka och kunna utvecklas. Vi skall också bidra till att stimulera till nyföretagande.

Kostnaden för företagen och de anställda för att verka och bo i Vänersborg skall inte vara högre än i andra delar av regionen.

Vänersborg skall utveckla sin position som säte för regionens politiska ledning och den administration detta för med sig.

Arbetsmarknad

Vi skall i samarbete med andra aktörer verka för att hålla en hög sylvessättningsnivå.

Utbildning

Vi skall verka för att högskolan i Fyrstad utvecklas.

Samverkan mellan gymnasieskolorna i Fyrstad skall utvecklas.

Boendet

Vi vill ge vänersborgarna nya möjligheter till boende nära vatten för att ta till vara våra unika geografiska möjligheter.

Vi vill skapa möjligheter till nybyggnation av egna hem, boende i hyresrätt eller bostadsrätter.

Nya tankar kring tomtstorlek utifrån enskildas behov och önskemål bör utvecklas.

Vi skall tillskapa mötesplatser i våra bostadsområden för att främja möten mellan människor.

Vi skall ha en ekologisk grundsyn i all planering och alla överväganden som gäller boendet.

Vi skall värna om och utveckla de gröna områdena i kommunen.

Vårt kulturhistoriska arv skall skyddas – tidens gång skall kunna avläsas i den yttre miljön.

Frågor som rör funktionshindrade

Vid all kommunal planering och verksamhet skall behov som rör funktionshindrade människor beaktas.

Vi skall hjälpa till att skapa förutsättningar för att stärka nätverk i mötesplatser, aktiviteter, gemenskap och boende.

Vi skall arbeta för att de allmänna kommunikationerna utvecklas så att de anpassas till funktionshindrades behov i syfte att i möjligaste mån undvika särlösningar som t ex färdtjänst.

Vi skall inom ramen för den samverkan som finns med hälso- och sjukvården i regionen verka för vänersborgarnas trygghet.

Utveckling av stadens centrum

Vänersborgs stadskärna skall upplevas som hela kommunens centrum och mötesplats och utformas så att den är ett konkurrenskraftigt alternativ till extern handel. Detta skall ske med bra miljö genom god tillgänglighet, god trafiksäkerhet, rikt gatulevande och nöjesliv samt ett stort inslag av kulturaktiviteter.

Barn och ungdomar

Vi vill få till stånd en helhetssyn för att ge barn och ungdomar det stöd och den stimulans de behöver. Berörda nämnder och förvaltningar skall samverka för att detta mål skall uppnås.

Vid nyplanering, ombyggnad och renovering av lokaler skall behovet av en väl anpassad inomhusmiljö för barn och ungdomar beaktas och vid ombyggnader skall beprövad teknik användas liksom material som inte har någon negativ miljö- eller hälsopåverkan.

Våra skolor bör vara öppna under kvällstid för att kunna fungera som mötesplatser. Möjligheter bör skapas för att skolornas datautrustning skall kunna användas av elever, föräldrar m fl efter skoltid.

Landsbygdsskolorna skall ges möjlighet att leva vidare.

Regionalt samarbete

Fyrstad

Fyrstad skall fungera som en sammanhållen region för boende, arbete, utbildning, och service. De fyra kommunernas olika identitet och karaktär är kvaliteter som skall tas till vara för Fyrstads gemensamma utveckling.

Den av Fyrstad antagna visionen "Fyrstad skall år 2012 vara en av Europas ledande teknik- och industriregioner" skall vara vägledande för fyrstads-samarbetet. Visionen förutsätter att näringslivet i Fyrstad ges ökad konkurrenskraft och lönsamhet genom att

- Högskolan i Fyrstad (HTU) utvecklas
- Teknikanskaffning, teknikutveckling och teknikanvändning underlättas
- Fyrstad görs till en attraktiv företagsmiljö
- Fyrstad görs attraktivt för företagens befintliga och nya medarbetare

Fyrstadsvisionen skall vara vägledande för Vänersborgs utveckling under hänsynstagande till vad som anges under rubriken "Vision Vänersborg – Livskvalitet".

En för oss angelägen fråga är utvecklingen av samarbetet mellan gymnasieskolorna i Fyrstad. Det arbete som påbörjats bör fortsätta och vidareutvecklas.

Samarbetet inom Fyrstad på kulturområdet bör få en långsiktig inriktning.

Västra Götalandsregionen

Vänersborg skall ha en framträdande plats och utpräglad profil inom den västsvenska regionen och befästa sin roll som regionens mötesplats.

Den regionala utvecklingsstrategin för Västra Götalandsregionen skall ligga till grund för vår utveckling i regionen.

EU

Vi skall aktivt arbeta för att ta till vara de möjligheter till samarbete som finns med olika kommuner i EU, för att öka vår egen kunskapsnivå för andra kulturer och för att finna samarbetspartners som kan gynna en utveckling av vårt näringsliv. Berörda nämnder bör avsätta medel för att stimulera ett sådant samarbete.

Kommunikationer

Vi skall ha enkla och snabba förbindelser både lokalt och med omvärlden.

I samarbete med Fyrstad och Västra Götalandsregionen skall vi verka i enlighet med den trafiköverenskommelse som beslutats för Fyrstad (kommunfullmäktiges beslut § 67, 2002-06-18).

Vi skall arbeta för att resor med bil skall ersättas av resor med kollektivtrafik.

Vi skall verka för att cykelleder byggs ut inom kommunen.

Vi skall arbeta för att Vänertrafiken utvecklas.

Vi skall följa den digitala utvecklingen som bland annat sker genom bredbandsutbyggnad.

Kommunen skall aktivt arbeta med att snabbt och korrekt informera sina medborgare om den kommunala verksamheten.

Integrationsarbetet

Arbetet med att ta fram mål för integrationsfrågor kommer att fortskrida under 2004 i dialog mellan KSAU och demokrati- och integrationsberedningen.

Ekonomiska mål

Skatte- och avgiftsnivåer

Inriktningsmål:

- * Skattesatsen bör hållas oförändrad under mandatperioden
- * Taxe- och avgiftsnivåer bör hållas oförändrade

Kommentar:

Vid val av boendeort jämförs Vänersborg med omkringliggande kommuner avseende skattesats och taxenivåer. För att Vänersborg inte skall vara dyrare att bo i än jämförbara kommuner bör skattesatsen hållas oförändrad. Att taxe- och avgiftsnivåer bör hållas oförändrade utesluter inte att en anpassning till den allmänna prisutvecklingen kan göras.

God ekonomisk hushållning

Inriktningsmål:

- Förbättrad soliditet
- Ett långsiktigt mål är att årens resultat bör uppgå till minst 2 % av skatter och generella statsbidrag

Kommentar:

Soliditetsmättet anger hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel. Vänersborg har en låg soliditet i jämförelse med genomsnittskommunen. En förbättrad soliditet behövs för att säkra kommunens ekonomiska handlingsberedskap inför framtiden.

Genom det balanskrav som gäller fr o m år 2000 skall budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna för varje enskilt år. Om ett negativt resultat ändå uppkommer i bokslutet skall det egna kapitalet återställas med ett motsvarande överskott senast efter två år. Lagen anger endast vilken miniminivå som gäller för kommunens resultat. För att upprätthålla en god ekonomi på sikt och kunna investera mer än avskrivningsnivån, bör årets resultat uppgå till minst 2 % av skatter och generella statsbidrag. För aktuellt budgetår innebär detta ett positivt resultat om minst 27 Mkr.

Personalpolitiska mål

Arbetsmiljö

Arbetsmiljöarbetet är en naturlig del av vardagen. Vi skall erbjuda våra anställda att utvecklas i en stimulerande, god och säker arbetsmiljö. Våra arbetsplatser skall kännetecknas av en öppen och tillåtande attityd.

Jämställdhet

Alla anställda, både kvinnor och män, skall ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter att utveckla sig själva och få inflytande på verksamheten.

Kompetensutveckling

Det är av största vikt för verksamheten att ha kompetent personal. Därför skall kommunens medarbetare utbildas och utvecklas. Kompetensutveckling skall ses som en investering i utveckling, kvalitet och service.

Ledarskap

Ledarskap är samspelet mellan chef och medarbetare. Vi vill utveckla ledarskapet så att laganda, engagemang och arbetsglädje ökar. Våra ledare skall kunna kommunicera, vägleda och stimulera medarbetarna.

Lön och belöning

Lönen skall användas som ett styrmedel och bidra till att målen för verksamheten uppfylls och att den anställdes goda arbetsinsatser, engagemang, utveckling och arbetstillfredsställelse stimuleras, så att kompetent personal finns på lång och kort sikt. Lönesättningen är en värdering av befattningen och den anställdes arbetsresultat.

Mångfald

Mångfald innebär att vi alla har samma möjligheter och rättigheter, oberoende av etniskt ursprung, kön, ålder, utbildning och funktionshinder. Vi vill att kommunmedborgarnas behov i större utsträckning tillgodoses genom en ökad mångfald av språklig och kulturell kompetens i vår verksamhet.

Personalförsörjning

Det krävs både nytänkande och särskilda insatser för att Vänersborgs kommun skall klara den framtida personalförsörjningen och den kommunala service som invånarna har rätt till.

En förutsättning för detta är att personalförsörjningen går hand i hand både med tillgången på resurser och efterfrågan på tjänster. Det är lika viktigt att ta hand om våra anställda som att rekrytera medarbetare på ett kompetent och professionellt sätt.

Samverkan

I dialog mellan arbetsgivare, anställda och fackliga organisationer vill vi utveckla goda relationer för bästa möjliga arbetsmiljö och resultat.

Verksamhetsutveckling

Organisationen skall vara så flexibel och dynamisk att den snabbt och enkelt kan utvecklas i takt med verksamhetsförändringar som anpassas till Vänersborgarnas behov.

Kommunfullmäktige

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Kommunfullmäktige	1 378	994	1 144
Netto	1 378	994	1 144

Kommunfullmäktige har 51 ledamöter och är kommunens beslutande organ.

Fullmäktige fastställer budget och övriga övergripande program för den kommunala verksamheten och beslutar även i övriga ärenden av större vikt.

Under kommunfullmäktige finns valberedningen, som förbereder fullmäktiges val.

Kommunfullmäktiges budgetram utökas med 150 Tkr i budget 2005.

Mandatfördelning under perioderna:	92/94	95/98	99/2002	2003/2006
Centerpartiet	7	4	4	4
Folkpartiet Liberalerna	5	3	2	5
Moderata samlingspartiet	9	7	6	6
Socialdemokraterna	15	21	16	20
Vänsterpartiet	3	3	5	5
Miljöpartiet De Gröna	2	2	2	2
Kristdemokraterna	4	2	4	4
Folkviljan	4	9	12	5
Ny Demokrati	2	-	-	-
TOTALT	51	51	51	51

Revisionen och Valnämnden

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Revisionen	330	315	315
Externa revisorer	537	607	757
Netto	867	922	1 072

Kommunens revisorer skall enligt kommunallagen granska kommunstyrelsens och övriga nämnders verksamhet. Härvid skall revisorerna

- pröva om verksamheten utövas på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt,
- granska om räkenskaperna är rättvisande och nämndernas kontroll är tillräcklig,
- följa om kommunstyrelsens och nämnders beslut överensstämmer med för verksamheten gällande bestämmelser.

Revisorerna är 7 till antalet och väljs av kommunfullmäktige. Till hjälp för sin verksamhet anlitar de utomstående fackrevisorer från Ernst & Young.

Revisionens budgetram utökas med 150 Tkr i budget 2005.

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Valnämnden	461	315	315
Netto	461	315	315

Valnämnden har 3 ledamöter (och 3 ersättare). Nämnden svarar för genomförandet av allmänna val.

Kommunstyrelsen

Övergripande mål

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan med ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. De närmare åliggandena för styrelsen finns i kommunallagen och reglemente för kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen är även arbetslöshetsnämnd, beredskapsnämnd, civilförsvarsnämnd, kristidsnämnd samt personalorgan.

Kommunstyrelsen och dess underställda verksamheter arbetar efter de kommunövergripande mål som fastställs genom kommunfullmäktiges beslut om mål- och resursplan.

Ekonomiska resurser

Resultaträkning	Bokslut	Budget	Budget
Tkr	2003	2004	2005
Intäkter	34 683	6 131	6 281
Personalkostnader	55 933	33 656	33 789
Omkostnader	91 782	90 645	77 923
Internränta	2 027	1 923	1 923
Avskrivningar	2 299	2 140	2 164
Summa kostnader	152 041	128 364	115 799
Netto	117 358	122 233	109 518

Kommunfullmäktiges beslut

Arbetsmarknadsenhetens verksamhet, 10 045 Tkr, fördelas på samhällsbyggnadsnämnden och gymnasienämnden.

I budgetanvisningarna drogs kommunstyrelsens egen budgetram ned med 9 000 Tkr. Kommunstyrelsens budgetram, verksamhet kollektivtrafiken, dras ned med ytterligare 4 000 Tkr för att förbättra kommunens totala resultat i budget 2005.

I övrigt har följande åtgärder för ramanpassning inarbetats i 2005 års budget:

Omläggning från aktieägartillskott till nyemission till ABVB ger en minskad budgetram med 5 000 Tkr.

Budgeten till kontoren inom kommunstyrelsens verksamheter reduceras enligt följande: Ekonomikontoret -305 Tkr, personalkontoret -180 Tkr, kommunkansliet -19 Tkr och utvecklingskontoret -154 Tkr.

Planeringsenhetens budgetram minskas med 500 Tkr.

Anslagen till flygbolaget och turistbolaget minskas med 100 Tkr respektive 500 Tkr.

Anslaget till kollektivtrafiken minskas med 2 000 Tkr.

Tjänst, som under 2004 köpts av barn- och ungdomsförvaltningen för demokratiberedningens administration, kommer att skötas av tjänsteman inom kommunstyrelsen, vilket innebär en besparing om 150 Tkr.

Projektet centrumutveckling, som finansieras med medel för sysselsättningsprojekt, minskas med 100 Tkr.

För att finansiera kostnadsökningarna inom verksamheterna räddningstjänst och försäkringar överförs 600 Tkr från kollektivtrafiken.

Från kulturnämnden överförs 305 Tkr för verksamheten centrumutveckling, som övergått till kommunstyrelsen.

Kommunstyrelse mm

Kommunstyrelsen är kommunens styrelse och består av 15 ledamöter (och 15 ersättare). Inom styrelsen finns ett arbetsutskott och ett förhandlingsutskott. Dessutom finns en demokrati- och integrationsberedning och en styrgrupp för drogfrågor.

Kommunstyrelsen skall bl a

- leda förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet,
- leda och samordna kommunens ekonomi och verksamheter samt den översiktliga fysiska planeringen,
- ansvara för kommunens mark- och bostadspolitik, energiplanering, kollektivtrafik och kontakter med näringslivet,
- vara arbetslöshetsnämnd, beredskapsnämnd, civilförsvarsnämnd, kristidsnämnd och räddningsnämnd,
- vara kommunens personalorgan.

Ekonomi och upphandling

Verksamhetsbeskrivning

Kommunstyrelsen biträds av ekonomikontoret med ekonomisk planering och uppföljning samt med råd och stöd till förvaltningarna i ekonomiska frågor. I detta ingår att samordna kommunens arbete med budget, redovisning, uppföljning och bokslut. Ekonomikontoret tillhandahåller även finansiell service samt systemförvaltning till AB Vänersborgsbostäder och Fastighets AB Vänersborg.

Ekonomistaben svarar för planering och samordning av kommunens budgetarbete och upprättar förslag till mål- och resursplan. Vidare driver staben utvecklingsarbete inom ekonomiområdet samt ansvarar för beredning av ekonomiska ärenden inför kommunstyrelsens sammanträden. Utifrån kommunens finanspolicy ansvarar ekonomistaben för kommunens finansiella verksamhet, vilket inkluderar lång- och kortfristig upplåning, placeringar, kontanthantering och likviditetsplanering. Via kommunens koncernkontosystem sker en finansiell samordning av de kommunala bolagen. Ekonomistaben svarar även för ekonomisk förvaltning av kommunens donationsstiftelser.

Redovisningsavdelningen svarar för kommunens redovisning, externa och interna redovisningsprinciper samt koncernredovisning. Redovisningsavdelningen upprättar årsredovisning och delårs-

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Kommunalt partistöd	1 044	1 024	1 024
Kommunstyrelse	10 884	9 937	4 787
Anslag för oförutsett	1 500	2 300	2 300
Regionkommitté,			
Fyrstad	569	598	598
Arbetsmarknadsåtgärder	550	1 161	1 161
Netto	14 547	15 020	9 870

Verksamhetsförändring/ramanpassning

Omläggning från aktieägartillskott till nyemission till ABVB ger en minskad budgetram med 5 000 Tkr.

I verksamheten arbetsmarknadsåtgärder ingår för o m 2005 även anslag till feriearbete.

rapporter samt är systemförvaltare av ekonomisystemet. Funktionen utför serviceuppgifter åt övriga förvaltningar så som betalningsförmedling, kravadministration och viss kundfakturerings. Redovisningsavdelningen svarar även för kommunstyrelsens arbete med intern kontroll.

Upphandlingsavdelningen handlägger kommunövergripande upphandlingar samt bistår förvaltningarna med enhetsspecifika upphandlingar.

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Ekonomistab	2 785	2 987	2 937
Redovisningsavdelning	2 049	3 568	3 301
Upphandlingsavdelning	1 004	1 103	1 103
Netto	5 838	7 658	7 341

Verksamhetsförändring/ramanpassning

Ekonomikontoret minskas med totalt 317 Tkr, 0,5 ekonomiassistent dras in, intäkterna ökar och kostnaderna för material och tjänster minskas.

Kommunkansli

Verksamhetsbeskrivning

Kommunkansliets ansvarsområden omfattar i huvudsak följande:

- Kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges ärendehantering
- Sekreterarfunktion åt kommunstyrelsen, kommunfullmäktige, utskott och beredningar m fl
- Biträde åt kommunstyrelsens presidium
- Juridisk rådgivning
- Ombudsmannauppgifter
- Allmänna utredningar
- Diarium och andra samordningsuppgifter för kommunstyrelsens förvaltning
- Kanslifunktion åt valnämnden
- Borgerliga vigslar
- Arkiv och visst administrativt utvecklingsarbete
- Information och allmän service åt förtroendevalda, förvaltningar, allmänhet m fl
- Medverkan i kommunövergripande evenemang och informationsinsatser
- Ansvar för avtal med SAMI
- Deltagande i utbildningsinsatser för förtroendevalda och anställda

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Kommunkansli	4 332	2 720	2 720
Arkiv	280	287	287
Vigslar	2	15	15
Netto	4 614	3 022	3 022

Verksamhetsförändring/ramanpassning

Kommunkansliets budgetram har reducerats med 19 Tkr. Budgeten har även anpassats efter förändrad förvaltningsorganisation.

Personalkontor

Verksamhetsbeskrivning

Personalkontorets ansvarsområde omfattar att under kommunstyrelsen övergripande svara för och samordna

- personalpolitik
- löne- och personaladministration
- förhandlingsverksamhet
- avtals-, pensions- och försäkringsfrågor
- systemansvar för lönesystem
- chefs- och personalutveckling/avveckling
- medbestämmande och samverkansfrågor
- arbetsmiljö och jämställdhet
- företagshälsovård
- chefsrekrytering
- övergripande personalplanering
- personalekonomi
- personalsociala frågor
- förtroendemannafrågor enligt lag och avtal
- arbetsmarknadspolitiska åtgärder

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Personal- och organisationsstab	3 270	3 186	3 450
Löneadministration	5 042	5 458	5 400
Personalutbildning	3 713	5 461	5 133
Anpassningsåtgärder	1 182	1 327	1 327
Företagshälsovård	1 999	2 044	2 044
Arbetsmiljö- och samverkansfrågor	206	278	278
Facklig verksamhet	2 250	2 544	2 486
Personalklubb	120	120	120
Netto	17 782	20 418	20 238

Verksamhetsförändring/ramanpassning

Personalkontorets budgetram reduceras med 180 Tkr.

Utvecklingskontor

Verksamhetsbeskrivning

Utvecklingskontoret svarar för beslutsstöd till kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och kommunalråden vad gäller målstyrning, kvalitets- och uppföljningsfrågor, ledarstrategi, folkhälsofrågor, miljösamordning (Agenda 21), IT-strategi, statistik, kollektivtrafik, högskolefrågor, näringslivsfrågor, regionala frågor och internationaliseringsfrågor.

Övergripande uppgift är att ta fram gemensamt planeringsunderlag i form av översiktsplan, bostadsförsörjningsprogram, statistik och geografiskt informationssystem, GIS. Kontoret bereder också mark- och fastighetsförvärv samt exploateringsfrågor.

Folkhälsoverksamheten styrs av ett hälsopolitiskt råd med representanter för kommunen, landstinget, försäkringskassan och arbetsförmedlingen.

Agenda 21-arbetet i Vänersborgs kommun styrs av en politisk ledningsgrupp. En Agenda 21-samordnare är anställd på heltid för att dels stötta de olika förvaltningarna i det interna arbetet, dels arbeta med externa projekt i samverkan med företag, föreningar, andra kommuner och offentliga förvaltningar samt i dialog med kommuninvånarna föra Vänersborg mot det ekologiskt hållbara samhället.

IT-avdelningen ansvarar för drift, underhåll och utveckling av kommunens datanätverk. Kommunen har idag två huvudnät med ca 2 000 anslutna datorer. IT-avdelningen har ansvaret för ca 700 datorer och ger användarstöd och support samt medverkar vid datoriseringsprojekt.

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Kommunchef		1 349	1 349
Utvecklingskontor		1 714	2 019
Folkhälsoverksamhet	351	356	356
Agenda 21	593	741	741
IT-avdelning	7 135	7 628	7 474
Högskola	1 636	1 711	1 711
Geografiska informationssystem GIS	465	472	472
Miljöätgärder	85	0	0
Netto	10 265	13 971	14 122

Verksamhetsförändring/ramanpassning

IT-kontorets budgetram reduceras med 154 Tkr.

Näringsliv, information, turism

Verksamhetsbeskrivning

Näringslivsutveckling

En internationell konjunkturförsvagning har dämpat styrkan i expansionen hos tillverkningsindustrin. Då hushållens och kommunernas konsumtion bedöms öka förväntas ändå en fortsatt positiv sysselsättningsutveckling främst inom byggnads-, privata företagstjänster och den offentliga sektorn. Utifrån kommunfullmäktiges fastställda inriktningsmål bedrivs näringslivsstabens arbete genom att

- bidra till att befintliga företag utvecklas
- underlätta och stödja företagsetableringar inom kommunen
- stödja och bidra till att nya företag startas
- verka för att ett gott företagsklimat bibehålls inom kommunen
- medverka i genomförandet av strukturfondsprogrammet Mål 2 Västra och verka för och i EU-samarbetet.

Information

Informationsenheten skall stötta övriga förvaltningar och agera bollplank vad gäller extern och intern information. Prioriterade uppgifter är att vidareutveckla kommunens hemsida (www.vanersborg.se) och kommunens intranät - både vad gäller design och struktur. Då kommunens rekryteringsbehov bedöms vara fortsatt stort under året satsas extra kraft där.

Kommunens hemsida på internet har blivit ett allt viktigare sätt att nå ut med information, inte bara till kommuninvånarna, utan också till besökare och människor som vill flytta hit. Internet skall stärka den demokratiska processen genom att vara en interaktiv kanal rätt in i den kommunala verksamheten. För att hålla informationen aktuell är strävan att uppdateringarna på hemsidan i större utsträckning görs på respektive förvaltning/avdelning.

Turism

Kommunens turistverksamhet har fr o m 2001 överförs till turistbolaget "Vänersborgs Turist AB". Bolaget ägs av en ideell förening. Vänersborgs kommun ger ett årligt bidrag till bolaget.

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Näringslivsutveckling	1 221	821	821
Sysselsättningsproj	2 871	3 000	2 900
Informationsverksamhet	958	982	982
Turism	1 500	2 000	1 500
Netto	6 550	6 803	6 203

Verksamhetsförändring/ramanpassning

Anslaget till turistbolaget minskas med 500 Tkr.

Arbetsmarknadsåtgärder

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Arbetsmarknads-enhet	10 355	0	0
Övrig arbetsmarknadsverksamhet	631	0	0
Netto	10 986	0	0

Verksamhetsförändring/ramanpassning

Ansvar för arbetsmarknadsenheten har fr o m 2004 överförs till gymnasienämnden och samhällsbyggnadsnämnden. Övrig arbetsmarknadsverksamhet redovisas fr o m 2005 under kommunstyrelsens verksamhet, arbetsmarknadsåtgärder.

Konsumentverksamhet

Mål

Konsumentverksamheten skall stödja hushållen i deras strävan att effektivt utnyttja sina resurser samt stärka konsumenternas ställning på marknaden.

Medel att nå dessa mål är

- att lämna en effektiv budget- och hushållsrådgivning,
- att ge konsumenterna råd vid köp av varor och tjänster samt vid reklamation,
- att medla i reklamationstvister om parterna önskar det,
- att informera företag och konsumenter om konsumentverkets riktlinjer och lagstiftningen på konsumentområdet,
- att bevaka efterlevnaden av riktlinjer och branschöverenskommelser på den lokala marknaden och rapportera om missförhållanden till konsumentverket,
- att informera skolor och frivilliga organisationer om konsumentområdet,

- att samverka med andra kommunala förvaltningar,
- att informera om ett mer miljövänligt sätt att handla och hushålla på.

Verksamhetsbeskrivning

Rådgivning före köp är ett område inom verksamheten som är av stort konsumentintresse. Det hjälper den enskilde konsumenten att jämföra varor med varandra för att göra väl avvägda köp och därmed fullgöra sin roll på marknaden - nämligen att styra produktionen genom efterfrågan. Information om rättigheter och skyldigheter enligt gällande konsumentlagstiftning syftar till att stärka konsumentens ställning vid tvist med näringsidkare. Vid reklamationstvist får parterna om så önskas hjälp till medling. Om någon av parterna avvisar förslaget hänvisas konsumenten till Allmänna reklamationsnämnden.

Sedan skuldsaneringslagens tillkomst 1994 har konsumentkontoret huvudansvaret för att de kommuninvånare, som önskar rådgivning, får hjälp med betalningsplan och/eller ansökan om frivillig skuldsanering. Behovet av denna hjälp har ökat de senaste åren och utgör idag tillsammans med budgetrådgivning den största delen av verksamheten.

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Konsumentverksamhet	807	958	958
Netto	807	958	958

Kommunikationer

Verksamhetsbeskrivning

- Kollektivtrafikfrågor, omfattande aktieägartillskott till Västtrafik Fyrbodalen AB för lokal och regional trafik och V-tåg.
- Verksamhetsbidrag till flygplats.

Anslagen till flygbolaget och kollektivtrafiken minskas med 100 Tkr respektive 2 000 Tkr.

Från kollektivtrafiken fördelas 600 Tkr till räddningstjänst och försäkringar. Ytterligare 4 000 Tkr förs till kommunens totala resultat.

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Kollektivtrafik	10 775	17 397	10 797
Flygplats	644	980	880
Netto	11 419	18 377	11 677

Övriga verksamheter, som handläggs inom kommunledningskontoret

Verksamhetsbeskrivning

- Stöd till industri mm
- Avgifter till kommunförbund
- Aktieägartillskott till Vattenpalatset och Älgmuseet
- Kapitalkostnader, kommungemensamma investeringar
- Kapitalkostnader, osåld exploateringsmark
- Borgensförbindelser

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Industrimark	1 826	1 616	1 616
Bostadsmark	57	299	299
Gemensam kapitaltjänst	0	110	110
Borgensåtaganden	68	164	164
Simhall Vattenpalatset	6 476	6 526	6 526
Älgmuseet		1 400	1 400
Diverse verksamheter	1 169	1 324	1 324
Netto	9 596	11 439	11 439

Planeringsenhet

Verksamhetsbeskrivning

- Planeringsenhetens ansvarsområde omfattar
- strategisk planering, t ex översiktsplanering och bostadsförsörjningsprogram
 - direktiv och mål för fysisk planering
 - upprättande av översikts- och detaljplaner
 - samråd och utställning av planer
 - markfrågor
 - statistik och prognoser

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Planeringsverksamhet	2 137	3 217	2 717
Netto	2 137	3 217	2 717

Verksamhetsförändring/ramanpassning

Planeringsenhetens budgetram minskas med 500 Tkr.

Räddnings-, säkerhetsverksamhet och civilt försvar

Räddnings- och säkerhetsverksamhet

Målbeskrivning

Räddningstjänstlagens målsättning för verksamheten är en effektiv räddningstjänst. Det innebär att räddningstjänsten vid olyckshändelser eller överhängande fara för olyckshändelser skall kunna utföra räddningsinsatser för att hindra och begränsa skador. För att uppfylla lagens målsättning skall räddningstjänsten planeras och organiseras så att insatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.

Vidare skall räddningstjänsten svara för att åtgärder vidtas så att skador till följd av bränder kan förebyggas. Räddningstjänsten skall även främja annan olycksskadeförebyggande verksamhet. Målet för kommunens totalförsvars- och säkerhetsverksamhet är att upprätthålla en så hög nivå som möjligt på dessa funktioner i freds-, beredskaps- och krigstillstånd. Samordning med riskanalyser och riskhantering sker för att optimera kommunens försäkringsskydd.

Verksamhetsbeskrivning

Räddningstjänsten är från 1997-07-01 organiserad i ett kommunalförbund tillsammans med Trollhättan, Mellerud och Färgelanda kommuner. Räddningsskårens verksamhet regleras genom räddningstjänstlag, räddningsförordning och kommunal räddningsplan. Verksamheten omfattar förebyggande brandskydd samt skyldighet att ingripa vid alla slag av olyckor och nödlägen, att avvärja eller begränsa skada på människa, egendom eller miljö. Räddningsskåren handhar dessutom service på kommunens handbrandsläckare samt utför övrig

s k teknisk service. Via avtal med staten handhar räddningsskåren ett av landets fem regionala oljeskyddsförråd.

Civilt försvar

Målbeskrivning

Lagen (1994:1720) om civilt försvar innebär att kommunstyrelsen ansvarar inom kommunen för att beredskapsförberedelser för den civila verksamhet som bedrivs i kommunen av statliga myndigheter, landstinget, kyrkliga kommuner, samt organisationer och företag får en enhetlig inriktning och för att samverkan kommer till stånd mellan dem. I kommunen skall finnas hemskydd. Målet för kommunens civilförsvars- och säkerhetsverksamhet är att upprätthålla en så hög nivå som möjligt på dessa funktioner i freds-, beredskaps- och krigstillstånd.

Inriktningsmål

Vänersborgs kommun skall vara en trygg och säker miljö för alla som vistas i kommunen.

Beredskapsförberedelser skall göras på ett sådant sätt att kommunen stärker sin förmåga att hantera svåra påfrestningar i fred samt vid höjd beredskap.

Verksamhetsbeskrivning

Verksamheten är organiserad direkt under kommunstyrelsen (tidigare via räddningstjänsten). Ett specialdestinerat statsbidrag utgår för verksamheten. Arbetsuppgifterna inom området försvar och säkerhet omfattar från 1995-07-01 alla de uppgifter inom det civila försvaret som staten tidigare ansvarade för.

Försäkringsskydd

Verksamhetsbeskrivning

Kommunens försäkringsskydd handläggs av kommunkansliet. Vänersborgs kommun har årsskiftet 2002/2003 undertecknat ett nytt försäkringsavtal som löper under perioden 2003-01-01 - 2005-12-31 med option om ytterligare ett + ett år. Premierna för försäkringarna har stigit kraftigt. Detta är en trend som har pågått generellt sett över hela landet. Beträffande kommunernas försäkringar är det framför allt kommunförsäkringen och motorfordonsförsäkringen som drabbats. Sammanlagt har kommunens kostnader för försäkringar ökat från cirka 2 400 Tkr per år till cirka 4 000 Tkr per år.

För Vänersborgs kommun har skaderesultatet under de senaste fem åren varit negativt. Under perioden 1997-2002 har kommunen betalat cirka 4 500 Tkr i försäkringspremie och kommunen har erhållit knappt 7 000 Tkr i skadeersättningar under samma period. Under perioden har självriskan varit 5 basbelopp vid varje enskild skada. Efter den senaste försäkringsupphandlingen har premien stigit till 10 basbelopp. Vad de verkliga kostnaderna för självriskerna har uppgått till under föregående försäkringsperiod finns det ingen statistik på. Kostnaden för detta har kommunen själv fått stå för.

För att få ned premier och kostnader för skador är det därför viktigt att ett aktivt riskhanteringsarbete bedrivs i kommunen. Kostnader för premier och självriskkostnader kan då på sikt minska. Vänersborgs kommun har därför beslutat att ett aktivt riskhanteringsarbete skall bedrivas inom alla delar av organisationen. I detta arbete ingår bl a att arbeta med larminstallationer. Som stöd finns en riskhanteringsgrupp utsedd med uppgift att driva det övergripande riskhanteringsarbetet i kommunen. Vidare har en larmtekniker anställts. Larmteknikerns huvudman är AB Vänersborgsbostäder. Avsikten med arbetet är att kommunen inför nästa försäkringsupphandling skall stå på en sådan nivå att försäkringspremier och skadekostnader kan minska.

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Räddningstjänst	20 394	19 203	19 403
Försvar och beredskap, civilt försvar	672	791	772
Försäkringsskydd	1 750	1 356	1 756
Netto	22 816	21 350	21 931

Verksamhetsförändring/ramanpassning

Från verksamheten kollektivtrafik överförs 400 Tkr till försäkringsskydd och 200 Tkr till ökade pensionskostnader inom räddningstjänsten.

Samhällsbyggnadsnämnden

Övergripande mål

Samhällsbyggnadsnämnden lägger stor vikt vid frågor rörande miljö, estetisk utformning samt framkomlighet (tillgänglighet).

Verksamhetsbeskrivning

Samhällsbyggnadsnämnden består av 13 ledamöter och 13 ersättare och ansvarar för följande verksamheter:

- Förvaltningsledning för samhällsbyggnad
- Gatu- och väghållning
- Parkverksamhet
- Renhållningsverk
- Övrig verksamhet inom gatuenheten, enskild väghållning, bidrag mm
- Teknik- och trafikenhet
- Vatten- och avloppsverk
- Bygglovsenhet
- Fastighetsförvaltning
- Detaljplaner
- Tryckeri
- Verksamhetsvaktmästeri
- Städverksamhet
- Måltidsproduktion
- Telefonväxel, reception
- Konferensservice

Ekonomiska resurser

Resultaträkning	Bokslut	Budget	Budget
Tkr	2003	2004	2005
Försäljning	54 706	57 947	57 947
Avgifter, ersättningar	84 364	69 284	70 264
Hyror och arrenden	93 380	90 783	93 983
Övriga intäkter	1 394	510	610
Summa intäkter	233 844	218 524	222 804
Personalkostnader	69 938	76 444	76 544
Omkostnader	139 504	129 917	137 097
Internränta	35 187	30 486	30 636
Avskrivningar	39 539	30 643	33 143
Summa kostnader	284 168	267 490	277 420
Netto	50 324	48 966	54 616

Anvisad budgetram **48 966 Tkr**

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till ramjusteringar:

- Kapitalkostnader för investeringar i gator/vägar samt parkmark 2 650 Tkr
- Taxor/avgifter: VA-taxan höjs 2 %

Kommunfullmäktiges beslut

- Kapitalkostnader för investeringar i gator/vägar samt parkmark 2 650 Tkr
- Fastighetsunderhåll 3 000 Tkr

I och med den utökade kapitalkostnadsbudgeten är driftkostnaderna som följer av investeringar i gator och vägar anpassade till verklig kostnad. Fr o m 2005 har samhällsbyggnadsnämnden det fulla ansvaret för att finansiera driftkostnader som följer av investeringar.

Budgeten för det utökade fastighetsunderhållet skall fördelas ut till nämnder som hyr lokaler av samhällsbyggnadsnämnden. Ekonomikontoret får i uppdrag att efter samråd med fastighetsenheten reglera budgeten mellan samhällsbyggnadsnämnden och övriga nämnder.

Taxor/avgifter: VA-taxan höjs med ca 2 % enligt redovisning i Del I, bilaga 1, sidan 18.

Nämnd och förvaltningsgemensamt

Verksamhetsbeskrivning

Förvaltningsledningens uppgift är att leda förvaltningens verksamhet i enlighet med samhällsbyggnadsnämndens beslut och intentioner.

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Förvaltningsledning	233	223	223
Summa intäkter	233	223	223
Samhällsbyggnadsnämnd	490	511	511
Förvaltningsledning	2 293	3 135	3 135
Förvaltn.övergripande kostn.	1 316	1 803	1 803
Summa kostnader	4 099	5 449	5 449
Netto	3 866	5 226	5 226

Gator/vägar mm

Mål

Gatuunderhåll

Beläggingsunderhållet på gatorna skall motsvara slitaget för att undvika kapitalförstöring.

Vinterväghållning

Genomfartsleder, busslinjer och det primära gång/cykelvägnätet skall prioriteras.

Uppröjning av busshållplatser och handikapplatser skall på vardagar påbörjas i direkt anslutning till avslutad snöröjning.

Efter genomfartsleder, busslinjer och det primära gång/cykelvägnätet påbörjas snöröjning av bostadsgator.

Halkbekämpning skall prioriteras för det primära gång/cykelvägnätet, genomfarter, busslinjer och övergångsställen.

Verksamhetsbeskrivning

Gatuenheten utför drift och underhåll av gator, vägar, parker samt vissa mindre verksamheter som badplatser, toaletter, torg, julgranar, flaggning mm. Enheten ansvarar också för renhållningsverket. Vidare utför enheten viss konsultverksamhet åt förvaltningsledningen.

Gatuunderhåll

Verksamheten omfattar drift och underhåll av gator, vägar, cykel- och gångvägar, parkeringsanläggningar, gatljus samt konstbyggnader.

Verksamheten delas upp i olika huvudområden: beläggingsunderhåll, vinterväghållning, renhållning, gröna ytor, trafikordningar, trafikljus, dag-

vattenavledning, parkeringsplatser, gatubelysning och konstbyggnader (broar, stödmurar mm).

Beläggingsunderhåll omfattar drift och underhåll av beläggningar på körbanor, gång- och cykelbanor samt torg. Asfaltbeläggningar är den helt dominerande beläggningstypen med cirka 1 500 000 m²,stensatta ytor cirka 57 000 m² och grusytor cirka 27 000 m². Enstaka år då vinterväghållningen kan hållas på en nivå under budgeterat värde kan beläggingsunderhållet utökas i motsvarande grad. På det högtrafikerade vägnätet krävs en omläggning av asfalten efter cirka 15 år. Detta ombesörjs i Vänersborg efter cirka 20 år. Det lågtrafikerade nätet kräver omläggning efter cirka 30 år. Med nuvarande medel tar det ungefär den dubbla tiden.

Vinterväghållning omfattar halkbekämpning, snöröjning, bortforsling av snö samt sandupptagning på gator och vägar, gång- och cykelbanor samt torg.

Gaturenållning omfattar sommarrenhållning av gator, gång- och cykelvägar, tömning av papperskorgar, städning av vägdiken, rastplatser, toaletter, kommunala anslagstavlor och parkeringsplatser. Gröna ytor omfattar slåtter av refuger, slänter och vägdiken.

Trafikanordningar omfattar drift och underhåll av trafikmålningar, vägmärken, gatunamnskyltar, vägräcken, bilhinder mm. Trafikljus omfattar drift och underhåll av 14 trafiksignalanläggningar.

Dagvattenavledning omfattar brunnar, ledningar, trummor och diken för avledning av vatten från gatunätet.

Parkeringsplatser omfattar drift och underhåll av parkeringsanläggningar.

Gatubelysning omfattar drift och underhåll av gatubelysning, cirka 7 200 ljuspunkter. Arbetet upphandlas av Vattenfall, Trollhättans energi samt Grästorp elverk. Övergången till energinåla (högtrycksnatrium) och miljövänligare armaturer för gatubelysning fortsätter. Separering av gatubelysningsnätet pågår och skall vara klart år 2005.

Konstbyggnader omfattar drift och underhåll av 21 broar, varav 2 är klaffbroar, samt underhåll av stödmurar.

Övrig verksamhet

Teknisk service

Kostnadsstället för gatuenhetens förrådshantering upptar personalkostnader för två årsarbetare. Förrådet disponerar lokaler i kommunens förrådsfastighet Nygatan 76. Förrådet ombesörjer inköp och lagerhållning för gatuenhetens och arbetsmarknadsenhetens verksamheter. Kostnaderna för förrådsverksamheten fördelas via förrådspålägg till gatuenhetens övriga verksamhet.

Reparationsverkstad

Reparationsverkstad för gatuenhetens och övriga förvaltningars samt Vänersborgsbostäders maskinpark. Verksamhetens kostnader fördelas via å-pris på respektive arbetsobjekt. Verksamheten omfattar tre personer.

Gatuenhetens GS-personal

Verksamheten omfattar 33 årsarbetare för nyanläggningar, drift och underhåll av gator, VA-ledningar och parkanläggningar mm. Via kostnadsstället fördelas kostnader för administration, arbetsledning, lokaler etc. Kostnaderna för verksamheten fördelas med å-pris på respektive projekt.

Arbetsmaskiner

Verksamheten omfattar drift, underhåll, kapitalkostnader och lokalhyror för gatuenhetens arbetsmaskiner. Kostnaderna fördelas via timpris på respektive projekt. Vid nyanskaffning av fordon och maskiner eftersträvas miljövänliga alternativ.

Fordon

Verksamheten omfattar drift, underhåll, kapitalkostnader och lokalhyror för gatuenhetens transportmedel. Kostnaderna fördelas via timpris på respektive projekt.

Industritipp (tipp för schaktmassor)

Gatuenheten ansvarar för tippor till schaktmassor.

Salutorg

Verksamheten tillhandahåller torgplatser på torgen i Vänersborg och Brålanda. Ansvarig för verksamheten är gatuenheten.

Enskilda vägar

Bidrag ges till enskilda vägar. 352 enskilda vägar får bidrag.

Sidoordnad verksamhet

Verksamheten avser kostnader för flaggning, ofentliga julgranar samt drift och underhåll av torgbrunnen, Triton, Palmen samt scenen i plantaget.

Industrispår

Verksamheten avser drift- och underhållskostnader vid helbomsanläggning i Brålanda enligt avtal med SJ.

Busstrafik

Verksamheten omfattar förutom kapitaltjänst för bussgator vissa drift- och underhållskostnader för bussväntplatser.

Underhåll badplatser

Verksamheten omfattar drift och underhåll av badplatserna i Skräcklan (Badhusparken, Jakoben) samt badplatserna vid Karlsro (Boteredssjön) och i Ryr (Ryrsjön).

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Administration gatuenh.	4 058	3 838	3 838
Gator/vägar	1 973	1 595	1 595
Förråd	4 059	3 695	3 695
Övrig verksamhet	732	551	551
Externa arbeten	4 106	0	0
Skog och natur	0	2 958	2 958
Summa intäkter	14 928	12 637	12 637
Administration Nygatan	5 492	5 382	5 382
Gator/vägar	29 424	25 919	28 569
Förråd	3 788	3 776	3 776
Övrig verksamhet	2 396	2 348	2 348
Externa arbeten	3 679	0	0
Skog och natur	0	4 800	4 800
Summa kostnader	44 779	42 225	44 875
Netto	29 851	29 588	32 238

Park

Mål

Parkverksamheten skall bedrivas så att minst 85 % av vänersborgarna är nöjda med underhåll och utformning.

Samtliga utbyggda grönområden skall dels underhållas och skötas så att kapitalet bibehålls, dels anpassas till mindre kostnadskrävande skötsel.

Verksamhetsbeskrivning

Verksamheten omfattar viss förnyelse av parkanläggningar, drift och underhåll av parkytor, naturmark och gatuplanteringar. Parkytan omfattar ca 1 700 000 m². Av denna yta sköts ca 1 050 000 m² kontinuerligt. Resterande del underhålls i längre eller kortare intervaller. Inom gatuenheten finns

också trädbevuxen naturmark och skogsvård med ca 1 700 000 m². En stor kostnad inom parkverksamheten utgörs av städning.

Verksamheten delas upp i olika skötselkategorier: gräsytor, markbeläggningar, buskytor, träd, rabatter, lekplatser, markutrustningar, vattenanläggningar, naturmark, städning samt övriga parkarbeten.

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Parker	6 671	6 324	6 324
Netto	6 671	6 324	6 324

Bygglösenhet

Mål

De olika kommundelarnas värden skall tas till vara och utvecklas i bygglösgivningen. Bedömning skall ske utifrån ett bebyggelsemiljöprogram för respektive kommunedel. Sådant program finns nu för alla kommundelar utom Sundals-Ryr.

Verksamhetsbeskrivning

Bygglösenhetens verksamhet är helt beroende av byggnadsverksamheten i kommunen samt av statliga beslut. Bygglösenheten har som sin huvudsakliga uppgift att enligt PBL betjäna allmänheten med bygglov, bygganmälan, rivningslov, rivningsanmälan, samråd, slutbevis, tillsyn av byggnation samt rådgivning i plan- och byggfrågor. Övriga lagstadgade arbetsuppgifter är tillsyn av brandfarliga varor, tillsyn och administration av den obligatoriska ventilationskontrollen (OVK) samt tillsyn av hissar och vissa motordrivna anordningar.

Övriga arbetsuppgifter är energisparrådgivning, remisser från olika interna förvaltningar, såsom planeringsenheten och centrala enheter, liksom externa verksamheter inom stat och länsstyrelse. Från och med år 2004 har kommunfullmäktige uppdragit åt byggnadsnämnden att ansvara för de uppgifter som åvilar kommunen enligt lagen om skydd mot olyckor i 3 kap 4 § samt de regler som hänför sig till denna paragraf. Rent praktiskt kommer bygglösenheten/byggnadsnämnden att få medge att fastighetsägare utför eller låter annan utföra sotning på den egna fastigheten. Den som vill sota sin egen förbränningsanordning måste skaffa sig nödvändig kunskap om rengöring och om brand-

skydd samt skall dessutom kunna redovisa denna kunskap.

Många av arbetsuppgifterna är ej avgiftsbelagda. Exempel på detta är färgsättning av hus, tillsyn på byggarbetsplatser, administration av den obligatoriska ventilationskontrollen och framtagning av arkivhandlingar såsom planer, fasadhandlingar och konstruktionshandlingar för både bygge och VVS. Andra arbetsuppgifter som enheten betjänar allmänheten med är föreläggande om uppsnyggning av skräpiga tomter, svartbyggen, klippning av häckar, gatuhållning etc. Vissa av dessa arbetsuppgifter kan löpa under flera år och kan i vissa fall sluta i kammarrätten, efter att ha passerat länsstyrelsen och länsrätten.

Bygglösenhetens personal består av stadsarkitekt och personal med tekniska och administrativa arbetsuppgifter.

Jämförelsetal

Bygglösenheten	Bokslut	Budget	Budget
	2003	2004	2005
Antal bygglovsärenden	518	425	475

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Summa intäkter	2 210	1 374	1 474
Summa kostnader	2 513	2 061	2 161
Netto	303	687	687

Teknik och trafik

Mål

Enhetens målsättning är att finna så bra mänskliga, tekniska, miljövänliga och ekonomiskt förmånliga lösningar som möjligt vid utformning av anläggningar.

Verksamhetsbeskrivning

Verksamheten påverkas och styrs till största delen av utifrån kommande ärenden och uppdrag. Enheten samverkar mycket med andra enheter samt med andra myndigheter, konsulter och allmänhet.

Man medverkar vid planarbete och verkställighet av genomförande, utreder, projekterar och kostnadsberäknar anläggningsarbeten för gator, VA-ledningar, gång- och cykelvägar, parker mm, utför upphandling, byggledning och kontroll av anläggningsarbeten, handlägger nybyggnadskartor, belysningsfrågor, tillstånd och upplåtelse för ledningar i allmän mark och upprättar ledningskartverk för VA.

Dessutom utförs trafikteknisk projektering och trafikmätningar. Enheten bereder trafikärenden inför politiska beslut. Enheten ansvarar för ärenden avseende disposition av offentlig plats samt för flyttning av fordon.

Trafiksäkerhet

Verksamheten har som sitt huvudsakliga syfte att, till det trafiksäkerhetsarbete som utförs i samhällsbyggnadsnämndens regi, knyta an de frivilliga krafter som finns i olika från kommunen fristående organisationer, föreningar mm. Vänersborgs kommun ingår i ett trafiksäkerhetsprojekt tillsammans med tre andra kommuner. En trafikinformator har en visstidsanställning inom projektets ram.

Parkeringsövervakning

Verksamheten utförs av extern entreprenör.

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Trafikavdelning	12	12	12
Parkeringsövervakning	828	362	362
Projektering	1 216	1 083	1 083
Summa intäkter	2 056	1 457	1 457
Trafikavdelning	1 149	995	995
Parkeringsövervakning	498	521	521
Trafiksäkerhet	26	22	22
Projektering	2 412	2 597	2 597
Summa kostnader	4 085	4 135	4 135
Netto	2 029	2 678	2 678

Fastighetsenhet

Mål

Reglerings- och saneringsfastigheter

Kommunens reglerings- och saneringsfastigheter skall förvaltas så att de inte uppfattas som rivningsobjekt. Fastigheter, som skall bestå under en begränsad tid, skall underhållas så att akuta åtgärder för fastigheten kan avskrivas på fem år. Fastigheter, som skall bevaras av kulturhistoriska skäl, skall upprustas och underhållas med särskilt anvisade pengar. Nya hyresgäster skall alltid avstå besittningsskyddet om fastigheten planeras för annan verksamhet inom fem år. Kommunen skall bygga och förvalta fastigheter för att tillgodose främst kommunens behov av lokaler.

Ny- och ombyggnadsverksamhet

Byggnadsmetoder, material och utrustning skall väljas på sådant sätt, att minsta möjliga underhåll och driftkostnader erfordras.

Teknisk förvaltning (drift och underhåll)

Av kommunen ägda byggnader med tillhörande markanläggningar skall underhållas enligt upprättade planer för underhåll, så att dessas goda bestånd och värde behålls. Hyresgästen skall dock ha möjlighet att påverka omfattning och tidpunkt för det invändiga underhållet.

Ekonomisk förvaltning

Fastighetsförvaltningen baseras på hyresvärd-/hyresgästförhållande, där respektive brukare själv skall påverka lokalens storlek, under förutsättning att lokaler som hyresgästen säger upp för avflyttning skall vara uthyrbars enheter.

Skogar och lantegendomar

Kommunens skogar skall skötas så, att de är en tillgång för medborgarna för rekreation och friluftsliv, samtidigt som skogsbruket är långsiktigt ekonomiskt hållbart och den biologiska mångfalden bevaras.

Utarrendering av jordbruksmark skall ske på marknadsmässiga villkor och till ortens pris. Arrendatorer skall utses efter kompetens och lämplighet.

I syfte att nedbringa antalet jordbruksfordon på starkt trafikerade vägar, skall hänsyn tas till belägenheten av arrendatorns brukningscentrum i förhållande till arrendestället.

För att marktillgängligheten för kommunen skall vara hög, bör arrendeavtalen skrivas på så kort tid som jordabalken medger för olika arrendeslag.

Verksamhetsbeskrivning

Fastighetsenheten ansvarar för förvaltning av kommunens fastigheter. En del, som i huvudsak består av områdena skola, särskilt boende och förvaltning, hanteras av AB Vänersborgsbostäder enligt förvaltningsavtal. Omfattningen är totalt cirka 120 fastigheter om ca 190 000 m².

Vid nybyggnad och större ombyggnader hanterar fastighetsenheten projekten till dess att finansieringsfrågan är löst. Det kan konstateras, att under senare år har fastighetsägarens och byggherrens skyldigheter och åtaganden ökat, beroende på ändrad lagstiftning och förändrade roller.

I övrigt ansvarar fastighetsenheten för kommunens skogar, lantegendomar, saneringsfastigheter, industrifastigheter, fritids- och kulturfastigheter, bostadsfastigheter, offentliga toaletter och vägföreningar.

Skogar omfattar cirka 1 400 ha produktiv skogsmark och sköts av Skogssällskapet. Kommunens skogsbruk är certifierat enligt FSC (Forest Stewardship Council) och PEFC (Pan European Forest Certification Council). Detaljerade planer upprättas årligen och finns i Skogssällskapet utgifts- och inkomststat.

Lantegendomar avser förvaltning av mark anskaffad för samhällets utbyggnad och sanering och omfattar 27 lantegendomar, kostnader för vägsamfälligheter och viltvård. Fastigheterna förvaltas i form av lantegendomar, skogar samt övrig markreserv. Totalt har cirka 480 ha utarrenderats som jordbruksarrende för åker- och betesmark.

Verksamheten koloniträdgårdar omfattar cirka 62 500 m² fördelat på fem koloniområden: Holmängen med 39 koloniträdgårdar och 20 odlingslotter, Kyrkängen med 19 trädgårdar och 38 lotter, Katrinedal med 19 lotter, Vargön med 16 lotter och Onsjö med 31 lotter. Områdena är utarrenderade till tre koloniträdgårdsföreningar, som sköter drift och vidare utarrendering.

Fritidsfastigheter avser friluftsstugor vid Bastungen, Skräckklan och Skogshyddan.

Verksamheten bostadsanpassning betyder information, utredningar och beslut om samt utbetalning av bidrag till anpassningar i eget boende. I dessa frågor finns ett regelbundet samarbete med intygsgivare, såsom arbetsterapeuter, synpedagoger m fl.

Enheten hanterar också köp och försäljning av hela eller delar av fastigheter. Häri ingår även tomtförsäljning.

Jämförelsetal

Fastighetsenheten	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005
Reglerings- & saneringsfastigheter			
Antal fastigheter	9	8	9
Uthyrningsenheter	15	14	15
- därav lägenheter	5	6	5
- därav lokaler	10	8	10
Lägenhets och lokalyta, m ² inkl outhyrda ytor	1 298	1 229	1 298
Förvaltnings-, industri- & kontors- samt fritids- & kulturfastigheter			
Antal fastigheter	22	22	22
Uthyrningsenheter	55	55	55
- därav lägenheter	6	6	6
- därav lokaler	49	49	49
Lägenhets- och lokalyta, m ² inkl outhyrda ytor	19 460	19 460	19 460
Bostadsfastigheter			
Antal fastigheter	11	10	11
Uthyrningsenheter	24	18	24
- därav lägenheter	19	13	19
- därav lokaler	5	5	5
Lägenhets- och lokalyta, m ² inkl outhyrda ytor	1 927	1 507	1 927

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005
Netto, Tkr			
Bostadsanpassning	0	0	0
Kommunfastigheter	96 121	86 612	89 812
Skogar och arrenden	3 152	2 836	3 036
Fastigheter egen förvaltn.	1 942	1 848	1 848
Summa intäkter	101 215	91 296	94 696
Bostadsanpassning	2 683	2 004	2 004
Kommunfastigheter	93 167	83 493	89 693
Skogar och arrenden	3 805	2 707	2 907
Fastigheter egen förvaltn.	6 198	6 189	6 189
Summa kostnader	105 853	94 393	100 793
Netto	4 638	3 097	6 097

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till ramjusteringar:

- Kapitalkostnader för investeringar i gator/vägar samt parkmark 2 650 Tkr

Kommunfullmäktiges beslut

- Kapitalkostnader för investeringar i gator/vägar samt parkmark 2 650 Tkr
- Fastighetsunderhåll 3 000 Tkr

I och med den utökade kapitalkostnadsbudgeten är driftkostnaderna som följer av investeringar i gator och vägar anpassade till verklig kostnad. Fr o m 2005 har samhällsbyggnadsnämnden det fulla ansvaret för att finansiera samtliga driftkostnader som följer av investeringar.

Budgeten för det utökade fastighetsunderhållet skall fördelas ut till nämnder som hyr lokaler av samhällsbyggnadsnämnden. Ekonomikontoret får i uppdrag att tillsammans med fastighetsenheten reglera budgeten mellan samhällsbyggnadsnämnden och övriga nämnder.

Tjänstenhet**Mål**

Tjänstenheten skall åt kommunens enheter producera tjänster, som är konkurrenskraftiga i kvalitet och pris. Samtliga enheter skall på sikt vara intäktfinansierade direkt av respektive kund.

Verksamhetsbeskrivning**Städservice**

Omfattar huvuddelen av kommunens städverksamhet; skolor, barnomsorg och förvaltning, med cirka 85 städobjekt. Verksamheten finansieras via försäljning och har cirka 70 anställda.

Kostservice

Omfattar produktion och distribution av cirka 900 000 lunchportioner/år för skola och barnomsorg samt cafeteriaktivitet i kommunhuset. Avdelningen har cirka 75 anställda och verksamheten finansieras via försäljning förutom hyreskostnad för kommunhusets cafeteria.

Verksamhetsservice

Omfattar huvuddelen av kommunens vaktmästerifunktion för skola, barnomsorg, posthantering och finansieras via försäljning.

Inom tjänstenheten finns även en konferensservice, som betjänar externa hyresgäster i kommunhuset avseende främst lokaler och utrustning, kost samt lokalvård. Kommunhuset har en välutrustad sessionssal, vilket gör att den externa uthyrningen ständigt ökar. Bl a håller Västra Götalandsregionen sina fullmäktigemöten i Vänersborgs kommunhus.

Tryckeriservice

Omfattar tryckeri- och kopieringsverksamhet och finansieras via försäljning.

Teleservice

Omfattar reception, telefonväxel, uthyrning av lokaler och bilar i kommunhuset.

Administration

Omfattar administration för hela enheten, kommunhusets bilpool samt socialförvaltningens bilar.

Jämförelsetal

Tjänstenheten	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005
Städ, m ²	94 200	90 000	94 000
Måltider antal portioner	902 548	950 000	900 000
Vaktmästeri antal sålda timmar	26 372	23 000	23 000
Tryckeri, kopior 1000-tal	3 125	3 000	3 000

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005
Netto, Tkr			
Administration	4 944	4 682	4 682
Tryckservice	1 083	960	960
Verksamhetsservice	6 596	6 737	6 737
Städservice	12 978	12 540	12 540
Kostservice	23 628	23 659	23 659
Teleservice	6 439	6 436	6 436
Summa intäkter	55 668	55 014	55 014
Administration	5 526	5 311	5 311
Tryckservice	1 169	958	958
Verksamhetsservice	6 849	6 726	6 726
Städservice	11 867	12 534	12 534
Kostservice	23 386	23 857	23 857
Teleservice	7 698	6 994	6 994
Summa kostnader	56 495	56 380	56 380
Netto	827	1 366	1 366

Verksamhetsförändring**Städservice**

Barn- och ungdomsnämnden köper drygt 40 % av städserviceenhetens tjänster. Inför år 2004 har barn- och ungdomsnämnden beslutat att sänka kostnadsnivån med 10 %. Denna reduktion medför att personalen minskas, vilket får full effekt un-

der år 2005. Dessutom kan konkurrensen från entreprenörer och barn- och ungdomsnämndens interna städorganisation förändra villkoren. Dock har kommunstyrelsen tillsatt en utredning om överföring av all städverksamhet till en förvaltning, vilket kan påverka städserviceenhetens storlek.

Kostservice

Från höstterminen år 2004 kommer Fridaskolan att leverera måltider från eget kök i Uddevalla. Barn- och ungdomsnämnden har angett en reducering av kostnader med cirka 7 % för skolmåltider för år 2004. Detta medför förändringar av råvarukvaliteten samt neddragningar av personal.

En utredning angående samordnad kost för äldreomsorg, barnomsorg och skola föreslår en sammanläggning under en förvaltning. Blir denna sam-

manläggning genomförd kommer verksamheten att förändras radikalt. Utredningen beräknas vara klar under sommaren år 2004.

Både kost- och städservice står inför stora pensionsavgångar under kommande år.

Teleservice

Från och med år 2002 är verksamheten avgiftsfinsierad. Detta har inneburit att anknýtningar har återlämnats. Dock kvarstår kostnaden för växeln och dess funktioner, varför en förändring av debiteringsystemet måste ske under år 2005.

Tillsammans med IT-avdelningen sker en fortsatt satsning på IP-telefoni, vilket innebär att telefoni och datatrafik går i samma ledning.

Renhållningsverk

Mål

Den lokala målsättningen för avfallshanteringen skall utgå från de nationella och övergripande målen som beslutats av riksdagen och som innebär:

Producenten ansvarar för det avfall som uppstår från verksamheten. Avfallens innehåll av miljöskadliga ämnen skall minska. Återanvändning och återvinning av material skall öka. Teknik och system för en miljöriktig hantering och slutbehandling av avfallet skall utvecklas. Kommunen skall ha en regelbundet uppdaterad avfallsplan som anger kommunens detaljmål.

Verksamhetsbeskrivning

Renhållningsverket svarar för bortforsling av hushållsavfall, latrin och slam från slamavskiljare och slutna tankar. Bortforsling av hushållsavfall på landsbygden liksom all slamtömning utförs av entreprenör. Insamling av återvinningsmaterial (papper, glas, förpackningar mm) sker främst vid återvinningsstationer, som finns utplacerade i tätorterna. Ansvar för återvinning åvilar producenterna. Gatuenheten utför insamling på uppdrag av de materialbolag som producenterna startat, för att klara de nivåer som ålagts dem via producentansvaret. Vid anskaffning av maskiner och fordon eftersträvas miljövänliga alternativ med hög prestanda, bl a finns en sopbil, som drivs med biogas. Renhållningsverket är en balansräkningsenhet.

Jämförelsetal

Renhållningsverk	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005
Volym avfall, ton	6 601	6 500	6 600
Återvinningsbart mtrl, ton	3 348	3 800	3 800
Summa, ton	9 949	10 300	10 400
Kostn.täckningsgrad, %	100	100	100
Servicenivå/ behandlingsnivå	Steg 1	Steg 1	Steg 1

Ekonomiska resurser

Resultaträkning	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005
Netto, Tkr			
Intäkter	18 158	17 167	17 167
Kostnader	-17 457	-15 902	-15 902
Avskrivningar	-946	-979	-979
Netto	-245	286	286
Räntenetto	-111	-286	-286
Förändr av eget kapital	-356	0	0

Balansräkning	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005
Netto, Tkr			
Anläggningstillgångar	7 123	7 715	7 715
Omsättningstillgångar	10	600	600
Summa tillgångar	7 133	8 315	8 315
Eget kapital	4 816	5 171	5 171
Långa skulder	0	0	0
Korta skulder	2 317	3 144	3 144
Summa skulder och eget kapital	7 133	8 315	8 315

VA-verk

Mål

Vatten skall tillhandahållas abonnenterna med stor leveranssäkerhet och med jämn och hög kvalitet.

Alla abonnenter skall ha ett friskt, ej missfärgat, vatten enligt livsmedelsverkets normer.

Underhållsarbeten skall ha utförts så att anläggningarnas livstidskostnad minimerats och ställda krav från miljövårdande myndigheter och livsmedelsverk uppfyllts.

Verksamhetsbeskrivning

Verksamheten omfattar produktion och distribution av renvatten, dvs att till abonnenterna leverera ett ur bakteriologisk och fysikalisk-kemisk synpunkt tillfredsställande renvatten till lägsta möjliga kostnad. Den omfattar även avledning och rening av avloppsvatten, dvs att från abonnenterna avleda avloppsvatten och rena detta i den utsträckning myndigheterna fastställt till lägsta möjliga kostnad.

Drift och underhåll av vatten- och avloppsledningar utförs på entreprenad av gatuenheten.

Ekonomiska resurser

Resultaträkning	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Intäkter	39 317	39 356	40 136
Kostnader	-30 311	-28 299	-29 079
Avskrivningar	-6 300	-6 557	-6 557
Netto	2 706	4 500	4 500
Räntenetto	-4 490	-4 500	-4 500
Förändr av eget kapital	-1 784	0	0

Balansräkning	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Anläggningstillgångar	95 085	99 307	99 307
Omsättningstillgångar	58	4 000	4 000
Summa tillgångar	95 143	103 307	103 307
Eget kapital	8 041	9 825	9 825
Långa skulder	84 747	91 482	91 482
Korta skulder	2 355	2 000	2 000
Summa skulder och eget kapital	95 143	103 307	103 307

Jämförelsetal

VA-verk	Bokslut	Budget	Budget
	2003	2004	2005
Renvatten			
Kapacitet (1000-tal):			
- Max antal m ³ vatten/år	5 840	5 840	5 840
- Max antal m ³ vatten/dygn	16	16	16
Prestation (1000-tal):			
- Debiterad m ³ renvatten	2 364	2 324	2 356
- Beräknat svinn, m ³	535	500	500
- Beräknat svinn, %	25	25	21
Enhetskostnad:			
- Rörlig avgift per m ³ , kr	4:40	4:40	4:48
- Kostn.täckn.grad%	100	100	100
Avloppsvatten			
Kapacitet (1000-tal):			
- Max antal m ³ spillvatten/år	24 418	24 418	24 418
- spillvatten/dygn	66,9	66,9	66,9
Prestation (1000-tal):			
- Debiterad m ³ spillvatten	2 304	2 354	2 368
- Renat spillvatten, m ³	7 076		
Enhetskostnad:			
- Rörlig avgift per m ³ , kr	6:85	6:85	7:00
- Kostn.täckn.grad, %	100	100	100

Verksamhetsförändring

Holmängens reningsverk, det biologiska och kemiska steget inklusive kvävereningen, klarar inte de strängare villkor som gäller fr o m år 2004. De strängare villkoren bygger på att TRAAB:s avfallsanläggning skulle vara bortkopplad. Så har ännu inte skett. VA-verket har hos tillståndsmyndigheten begärt att få bibehålla de gamla villkoren tills TRAAB är bortkopplad. Svar har ännu ej inkommit på denna begäran. Reningsverkets gamla del måste restaureras, såväl ventilation som elcentral. Dessa investeringar planeras till år 2006.

Brålanda reningsverk är under prövotidsredovisning (enligt villkor i tillståndet), vilket kan medföra ett investeringsbehov p g a ökade reningskrav. VA-verket har ej fått något svar på denna redovisning. Kostnaden är beroende av vilka krav som kommer att ställas.

Skräcklans vattenverk i Vänersborg har en mycket bristfällig intagsledning. Inplanerat är att tillstånd skall sökas och att ny intagsledning skall läggas år 2005. En ny mindre kemikaliebyggnad skall uppföras under år 2005, då krav finns att alla kemikaliebehållare skall vara invallade.

VA-taxan har varit oförändrad sedan 1997. Detta har kunnat ske genom omfattande rationaliseringar under åren och ett gynnsamt ränteläge. Nu har emellertid kostnadsökningarna kommit ikapp. Taxehöjning för år 2005 blir 2 %.

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till ramjusteringar:

Taxor/avgifter: VA-taxan höjs med 2 %.

Kommunfullmäktiges beslut

Taxor/avgifter: VA-taxan höjs med ca 2 % enligt redovisning i Del I, bilaga 1, sidan 18.

Byggnadsnämnden

Övergripande mål

- Vänersborgs kommun skall ha en bebyggelse som allmänheten är nöjd med.
- Det kulturhistoriska arvet skall skyddas – tidens gång skall kunna avläsas i den yttre miljön.

Byggnadsnämnden vill utifrån dessa allmänna mål att:

- De olika kommundelarnas värden skall tas tillvara med tanke på skönhet och omtanke i miljön.
- Verka för att stimulera ett utökat byggande såväl för boendet som i övrigt.
- Nämndens arbete skall präglas av god kvalitet och ett kundorienterat synsätt.

Verksamhetsbeskrivning

Byggnadsnämnden består av 7 ledamöter med ersättare. Nämnden är kommunens bygglovsmyndighet och beslutar i ärenden rörande bygglov, fastighetsplaner och adresser. Nämnden ansvarar också för mätning och kartframställning samt har ett övergripande ansvar för fastighetsbildning.

Byggnadsnämndens myndighetsfunktioner styrs av ett antal lagar, främst Plan- och bygglagen, enligt vilka nämnden skall verka för en god byggnadskultur och en god stads- och landskapsmiljö och uppmärksamt följa den allmänna utvecklingen inom kommunen och dess närmaste omgivning samt ta de initiativ som behövs i frågor om planläggning, byggande och fastighetsbildning.

Byggnadsnämndens ärenden bereds av bygglovsenheten och stadsingenjörskontoret.

Ekonomiska resurser

Resultaträkning	Bokslut	Budget	Budget
Tkr	2003	2004	2005
Intäkter	3 394	3 515	3 529
Personalkostnader	5 877	5 977	6 017
Omkostnader	1 518	1 557	1 467
Internränta	114	125	122
Avskrivningar	406	569	636
Summa kostnader	7 915	8 228	8 242
Netto	4 521	4 713	4 713

Nya förändrade taxor

Kommunförbundet har tagit fram ett förslag till ny konstruktion av taxan för byggnadsnämndens verksamhet. Konsekvenserna av förslaget är ännu ej fullt klarlagda. En ny taxa anpassad till kommunförbundets förslag kan komma att tillämpas under 2005.

Stadsingenjörskontor

Mål

Allmänt

Stadsingenjörskontorets allmänna målsättning för verksamheten är att:

- *medverka i genomförandet av kommunens planprogram och ge god service i fastighetsrättsliga frågor samt kart- och mätningstekniska frågor,*
- *genom en målmedveten och långsiktig investeringsplanering skapa förutsättningar för en rationell och effektiv verksamhet samt fördjupa samarbetet mellan kommunens förvaltningar och enheter beträffande geografisk information,*
- *genom uppföljning och bearbetning av den fysiska och psykosociala arbetsmiljön stimulera till goda arbetsresultat under säkra och trivsamma arbetsförhållanden samt*
- *genom god utbildning ge personalen möjlighet att följa teknisk och få personlig utveckling,*

Grundläggande MBK-verksamhet

- *Stomnätet vidmakthålls och kvalitetssäkras med GPS-teknik.*
- *Baskarteverken läggs upp och underhålls med relevant databasteknik samt ajourförs beträffande fastigheter, byggnader och kommunikationer inom ca sex veckor.*
- *Kostnadseffektiva hjälpmedel skall utnyttjas för teknisk och administrativ hantering av data.*
- *Avtal om rätten att nyttja stomnät och kartdatabaser tecknas med användarna.*

Verksamhetsbeskrivning

Stadsingenjörskontorets arbetsuppgifter är av myndighetskaraktär och utgörs av fastighetsbildning, framställning av olika kartor, GIS-anpassning av grunddatabasen, utstakning och registrering av nya byggnader, adressättning och beredning av ortnamn samt rådgivning i lantmåterifrågor.

Personalen består av lantmätare, ingenjörer, tekniker och administrativ personal. Personalen har till sin hjälp mätutrustning, datorstöd vid insamling, beräkning och bearbetning av fältdata, CAD- och GIS-stöd för bearbetning av digitala kartbaser, flygbilder i färg och svartvitt över kommunen. Konsult medverkar vid framställning av baskartor.

Det dominerande inom kontoret är den grundläggande geografiska verksamheten med stomnät, baskarteverk, fastighetsbildning, adresser samt översiktskartor. Arbetet sker kontinuerligt med att

uppdatera och underhålla kartdatabasen samt med att överföra befintligt analogt material till digital miljö.

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Summa intäkter	3 366	3 515	3 529
Summa kostnader	7 562	7 886	7 900
Netto	4 196	4 371	4 371

Kommentar

Kontoret har kostnader avseende gemensamma dataservrar, program och ortofotokarta för flera förvaltningar. Dessa kostnader fördelas bland användarna och redovisas som intäkter. 30 Tkr avsätts för att genomföra kontorets arbetsmiljöprogram.

Verksamhetsförändringar

Fastighetsbildning

Avarbetning av ärenden äldre än fem år fortsätter. Kontorets mål är att ett normalärende inte bör vara äldre än ett år, en specialförrättning inte bör vara äldre än två år samt att inget ärende bör vara äldre än fem år.

MBK-frågor

Eftersom åldern på den grundläggande geografiska basen i sina äldsta delar uppgår till drygt 25 år är det dags att uppdatera denna genom en ny flygkartläggning. Arbetet redovisas i en kartplan.

Arbetsmiljöfrågor

Kontoret har program med handlingsplaner för förbättringar av arbetsmiljö och för friskvård. Arbetet med framtagande av arbetsinstruktioner för ensamarbete i fält pågår. Ytterligare åtgärder enligt handlingsplanerna, som revideras årligen, kommer att genomföras under 2005.

Digitalt arkiv

Kontoret förfogar över utrustning för scanning och överföring av handlingar till digital miljö. Under året kommer förberedelser att ske för integrering av arkivet i ett kommunalt digitalt arkiv och ett nationellt digitalt förrättningsarkiv.

Kommande år

År 2005 och några år framåt fortsätter arbetet med uppdatering av den grundläggande geografiska basen.

Under åren 2005 – 2015 kommer 70 % av personalen att pensioneras.

Socialnämnden

Vision

Kommuninvånarens behov ska vara vägledande för utvecklingen av socialnämnden och våra verksamheter. Utifrån dessa behov vill vi sedan utveckla nämndens verksamheter.

Övergripande mål

Vår socialtjänst skall på demokratins och solidaritetens grund främja människornas ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet.

Vår socialtjänst skall under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inrikta sig på att frigöra och utveckla enskildas och grupper egna resurser. Vår verksamhet skall bygga på respekt för människornas självbestämmande och integritet.

När åtgärder rör barn skall vi särskilt beakta vad hänsynen till barnets bästa kräver.

Vårt mål för den kommunala hälso- och sjukvården är en god hälsa och en vård på lika villkor. Vi skall ge en vård av god kvalitet och som är lättillgänglig.

Strategiska mål

Allt arbete inom socialnämndens verksamheter präglas av vår grundsyn att varje människa kan och skall ta ansvar för sitt liv. Vi uppmuntrar och stimulerar individens egen förmåga att ta egna initiativ.

Allt vårt arbete genomsyras av samverkan mellan den enskilde, anhöriga och andra samhällsorgan och organisationer.

Många barn saknar trygga uppväxtvillkor i vår kommun. Vuxenvärlden har ett gemensamt ansvar för barnens tillvaro. Vi skall medverka till att fler barn får en tryggare uppväxt genom att

- tidiga och förebyggande insatser prioriteras och utvecklas
- motverka alkoholkonsumtionen och narkotikaanvändningen bland ungdomar.

Att bli gammal innebär ofta att man inte klarar tillvaron lika självständigt som i yngre dagar. Vi skall medverka till att

- äldre får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och med respekt för självbestämmande och integritet.

Personer med funktionshinder har precis som alla andra kommuninvånare unika och individuella behov. Vi skall medverka till att

- stödinsatser ges med respekt för integritet och självbestämmande och är anpassade utifrån den enskildes behov och i möjligaste mån den enskildes önskemål.

Socialnämnden har ansvaret för följande verksamheter

- Individ- och familjeomsorg
- Äldreomsorg
- Hälso- och sjukvård
- Omsorg om funktionshindrade
- Alkoholhandläggning
- Flyktingmottagning

Lagstiftning som är styrande för socialnämndens verksamheter

- Alkohollagen (AlkoholL)
- Arbetsmiljölagen (AML)
- Förvaltningslagen (FL)
- Föräldrabalken (FB)
- Hälso- och sjukvårdslagen (HSL)
- Kommunallagen (KL)
- Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Lagen om vård av unga (LVU)
- Lagen om unga lagöverträdare (LUL)
- Lagen om vård av missbrukare (LVM)
- Sekretesslagen (SokrL)
- Socialtjänstlagen (SoL)
- Lag om introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar

Verksamheten styrs dessutom av socialstyrelsens allmänna råd och riktlinjer, kommunens policys,

planer och riktlinjer, nationella planer och FN:s konvention om barns rättigheter.

Personal - Mål

Kort sikt (2005)

- Andelen heltidsanställda skall öka

Lång sikt (2005 – 2007)

- Alla tjänster skall i grunden vara heltid. Anställda skall ha möjlighet att välja sysselsättningsgrad utifrån personliga önskemål
- Varje medarbetare skall ges ökat inflytande och ansvar för arbetsplatsens gemensamt uppsatta mål
- Ta tillvara anställdas kompetens och utveckla arbetsinnehållet

Uppföljning

Effekterna av de i målen angivna insatserna skall redovisas och följas upp. Detta sker dels i samband med tertial- och årsredovisning och av socialnämnden antagen uppföljningsplan. Effekterna skall förutom nyckeltal som speglar ekonomi och volym, även fokusera på brukarens upplevda förändring.

Ekonomiska resurser

Resultaträkning	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Försäljning	49 373	49 440	48 500
Avg & ersättn	108 017	77 210	77 849
Hyror	29 315	28 033	26 933
Bidrag	65 687	62 986	59 686
Summa intäkter	252 392	217 669	212 968
Personalkostnader	436 317	437 427	431 677
Omkostnader	306 231	268 642	268 871
Kapitalkostnader	4 404	4 008	4 008
Summa kostnader	746 952	710 077	704 556
Netto	494 560	492 408	491 588

Anvisad budgetram **484 338 Tkr**

Socialnämndens förslag till ramjusteringar

Socialnämnden har under 2003 beslutat om en rad åtgärder i syfte att minska underskott och 2005 uppnå ekonomisk balans.

Nämndens budgetförslag 2005 bygger på en fortsatt anpassning till tillgängliga resurser enligt tidigare planer kompletterat med nya besparingar. To m 2004 har frigjorda medel använts inom resp avdelning för att täcka underskott inom egen verksamhet, utöka bemanning för att klara utökade insatser eller på nya aktiviteter, som på sikt väntas medföra lägre kostnader.

I 2005 års mål- och resursplan föreslås omfördelning från nämnd och administration och vård och omsorg till omsorg om funktionshindrade och individ- och familjeomsorg, för att minska underskotten inom dessa avdelningar, då nämnden bedömer att det inte är möjligt att inom avdelningarnas ram uppnå budgetbalans.

Taxor och avgifter

Nämnden föreslår, att avgifterna för kost anpassas till inflationsutvecklingen, att ny avgift införs för arbetsterapi och sjukgymnastik på samma sätt som för sjuksköterskeinsatser inom hemsjukvård som anpassning till regionens avgiftssystem samt att egenavgiften för färdtjänst höjs till kollektivtrafiktaxan plus 50 % istället för som dagens + 30 %. Sammanlagt beräknas taxeförändringar ge intäktsförstärkningar på 750 Tkr.

Nämnd och administration

Socialnämnden föreslår att minskningar genomförs bland administrativ och biståndsbedömande personal och utbildningsanslag med sammanlagt 750 Tkr.

Vård och omsorg

Redan beslutad nedläggning av Lunddala kök som tillagningsenhet fullföljs. Lindgårdens ålderdomshem med f n 56 platser avvecklas helt med en avdelning per halvår fram till 2005/2006. Anpassningsåtgärder genomföres inom hemtjänsten för att uppnå budgetbalans. Socialnämnden behöver kommunstyrelsens hjälp att finna annan användning av fastigheten.

Någon täckning för förväntad ökning av hemtjänst/hemsjukvård till följd av avveckling av särskilda boenden finns ej i budget men väl en planerad utökning av platser på Solängen fr o m 2007 med 9 platser, på Gyllenheimsgatan 7 platser och utökad sluss med 7 platser 2005/2006 på Nyhaga. Osäkerhet finns om möjligheter att fr o m 2006 finansiera bl a ökade hyror. Frigjorda medel för nedläggning av Konvaljens gruppboende nyttjas för budgettäckning inom andra verksamheter.

Sammanlagt föreslås överföring av 10 612 Tkr från vård och omsorg till annan verksamhet 2005.

Omsorg om funktionshindrade

De interkommunala ersättningarna för köp och försäljning av platser mellan kommunerna upphör fr o m 2005. Det innebär ett intäktsbortfall på ca 30 000 Tkr och kostnadsminskning på ca 19 000 Tkr. I budget beräknas nytillkommet utjämningsbidrag täcka intäktsförlusten, men ej ge något täckningsbidrag som sker 2004.

Under 2004 har organisation och arbetsvillkor för personliga assistenter ändrats med besparingsmål 3 000 Tkr, ny form för daglig verksamhet för äldre funktionshindrade kopplat till bostad genomförts, ändrade transportrutiner och nedläggning av tre boendeenheter för psykiskt funktionshindrade och flyttning till Sjöbodsvägen (f d Konvaljen).

Ansträngningar kommer också att göras i syfte att omstrukturera daglig verksamhet, boende och korttidsvård med uttalad målsättning att minska kostnader med minst 4 000 Tkr.

Trots redan vidtagna och planerade åtgärder kommer avdelningen ej att utan resurstillskott komma i balans 2005. Nämnden föreslår att ramen för avdelningen ökas med 8 085 Tkr 2005.

Individ- och familjeomsorg

Gjorda och planerade satsningar på förebyggande insatser har ännu ej kunnat avläsas i form av minskade HVB-kostnader. Nämnden kommer även fortsättningsvis söka minska dessa genom ökat antal familjehemsplaceringar, insatser på hemmaplan mm.

Samarbete med skola, BUP pågår och utvecklas. Under 2004 kommer nytt missbruksboende att tas i bruk.

Nämnden bedömer, att långsiktiga insatser fordras för att på sikt kunna minska placeringskostnader.

Någon neddragning av utredande och behandlande personal är därför ej rätt åtgärd. Avdelningen föreslås få ökade resurser 2005 med 3 527 Tkr.

Kommunfullmäktiges beslut

- Individ- och familjeomsorgen 7 000 Tkr
Socialnämnden uppmärksammas på att dessa extra 7 000 Tkr innebär att satsningen på arbete med våldsutsatta kvinnor, som var planerade först 2006, kan förverkligas under år 2005.
- Nämnd och förvaltningsgemensamt, täckning av underskott vid oförändrad färdtjänsttaxa 250 Tkr
För att motverka konsekvenserna av en oförändrad färdtjänsttaxa tillförs nämnden en utökad budgetram.
- Vad gäller övriga av socialnämnden föreslagna taxeförändringar så har socialnämnden att återkomma med förslag till taxekonstruktion där taxan kopplas till index. Socialnämnden har även att återkomma avseende förslag om avgifter inom arbetsterapi, sjukgymnastik och hemsjukvård. Dessa får behandlas av kommunfullmäktige under hösten.
- Socialnämndens budgetförslag innebär att Lindgården skall avvecklas. Kommunstyrelsen ställer sig bakom socialnämndens förslag.

Summa budgetram 2005 491 588 Tkr

Nämnd och förvaltningsgemensamt

Administrativa avdelningen

Administrativa avdelningen är förvaltningens övergripande administrativa funktion med ansvar för socialnämndens mål- och budgetarbete, kvalitets- och personalfrågor, nämndsberedning, utredningsuppdrag samt övrig administration kopplat till socialnämndens verksamhet.

Verksamhetsidé

Administrativa avdelningen arbetar konsultativt med planering, utveckling och uppföljning av socialnämndens verksamhet.

Mål

- Utveckla en flexibel organisation som styrs utifrån förvaltningens behov och efterfrågan

Biståndsenheten

Verksamhetsidé

En myndighetsfunktion som säkerställer att den enskildes behov av vård omsorg och service tillgodoses enligt lagstiftningens krav och socialnämndens övergripande mål.

Mål

- Biståndsenheten skall kännetecknas av kompetens och rättstrygghet där
- ett aktivt samarbete sker med socialnämndens övriga verksamheter
 - sökanden tycker att hon eller han
 - blir bemött med respekt
 - snabbt får kontakt med en handläggare
 - fått en tydlig information om vilka insatser man är berättigad till
 - har varit delaktig vid planeringen av beslutad insats

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Socialnämnd	5	0	0
Förvaltningsgemensamt	49	0	0
Personalutbildning	29	0	0
Sysselsättningsåtgärder	508	930	930
Biståndsenhet	0	0	0
Färdtjänst	77	102	152
Summa intäkter	668	1 032	1 082
Socialnämnd	913	824	824
Förvaltningsgemensamt	12 474	12 878	12 678
Personalutbildning	896	932	632
Sysselsättningsåtgärder	3 347	3 708	3 708
Biståndsenhet	4 889	4 950	4 700
Färdtjänst	6 613	5 254	5 304
Myndighetsutövning	54 127	200	200
Summa kostnader	83 259	28 746	28 046
Netto	82 591	27 714	26 964

Kommunfullmäktiges beslut

- För att motverka konsekvenserna av en oförändrad färdtjänsttaxa tillförs nämnden en utökad budgetram. 250 Tkr

Vård och omsorg

Avdelningen vård och omsorg ansvarar för att ge äldre och andra i behov av vård och omsorg en god omvårdnad, där varje människa får möjlighet att leva och verka i sin invanda miljö, under så normala levnadsomständigheter som möjligt. Avdelningens huvudfunktion är att utgöra det yttersta skydds nätet då enskilda människor behöver hjälp för att klara sin dagliga livsföring. Verksamheter finns för individuella insatser hos enskilda personer, som exempel hemtjänst, hemsjukvård, särskilda boenden, korttidsvård och dagcentraler med aktiviteter för äldre.

Verksamhetsidé

Vi ger äldre och andra i behov av en god vård och omsorg möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och bli bemötta med respekt för självbestämmande och integritet.

Mål för äldre

- Den enskilde skall vara delaktig
- Den enskildes möjlighet att bo kvar i hemmet skall stärkas
- Antalet demensplatser skall öka

Detta uppnås genom att

- alla skall ha en arbetsplan/vårdplan som utformas tillsammans med den enskilde
- utifrån den enskildes möjligheter förebygga så att man kan förbättra/bibehålla funktioner och förmågor
- fortsätta utveckla anhörigstöd i samverkan med frivilligorganisationer
- brukarråd inrättas

- skapa 2 sviktplatser
- skapa 1 dagvårdplats
- behovet av ytterligare demens- och sviktplatser skall utvärderas 2005

2005	2006	2007	Resurser
Alla enskilda skall ha en upprättad arbetsplan/vårdplan			
Anhörigstöd i samverkan med frivilligorganisationer fortsätter utvecklas	Anhörigstöd i samverkan med frivilligorganisationer fortsätter utvecklas	Fullt utbyggt anhörigstöd	
Arbetet med att inrätta brukarråd fortsätter	Arbetet med att inrätta brukarråd fortsätter	Brukarråd finns på alla boenden	
2 sviktplatser tillskapas			Omfördelning inom ram
1 dagvårdsp plats tillskapas, behovet utvärderas			Omfördelning inom ram
Antalet demensplatser skall ha ökat med 10 platser	Antalet demensplatser skall ha ökat med 16 platser	Utökningen av demensplatser skall vara genomförd	Omfördelning inom ram

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Vård & omsorg gemens.	19 551	19 692	19 692
Särskilda boendeformer	40 348	38 048	35 872
Stöd i boende	67 483	41 122	41 222
Förebyggande verks. SoL	390	238	238
Kostavdelningar	17 697	17 428	16 628
Entreprenad	8 066	7 715	7 715
Summa intäkter	153 535	124 243	121 367
Vård & omsorg gemens.	24 275	31 972	31 772
Särskilda boendeformer	170 235	195 199	184 311
Stöd i boende	120 795	120 659	119 659
Utskrivningsklara	355	445	445
Förebyggande verks. SoL	2 980	3 733	3 733
Kostavdelningar	22 981	21 582	20 182
Entreprenad	39 923	40 803	40 803
Summa kostnader	381 544	414 393	400 905
Netto	228 009	290 150	279 538

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgens huvudfunktion är att vara samhällets yttersta skyddsnät och omfattar både förebyggande verksamhet och individuellt inriktat utrednings- och behandlingsarbete. De främsta målgrupperna är utsatta barn och ungdomar, missbrukare samt vuxna i behov av ekonomiskt bistånd för sin försörjning. Till individ- och familjeomsorgen hör även vissa familjerättsliga uppgifter samt ansvaret för kommunens flyktingmottagande.

Verksamhetsidé

Vår verksamhet utgår ifrån att alla människor har förmåga till förändring och kan förändra sin situation. Alla har lika värde, såväl barn som vuxna.

Vi ger varje människa möjlighet att leva ett självständigt liv. Stöd och insatser anpassas efter den enskildes behov. Respekt, integritet och lyhördhet skall ligga till grund för vårt arbete.

Vi prioriterar förebyggande och tidiga insatser.

Mål för barn och unga

- Förebyggande insatser skall utvecklas för att förhindra att barn och ungdom utvecklas ogynnsamt
- Antalet vård dygn för barn och ungdom på institution skall minska

Detta uppnås bland annat genom att

- projekt Familjecentral skall utvärderas inför eventuellt beslut om fortsatt drift
- en familjeförskola startas
- boendestöd för ungdomar utvärderas
- heldagsskolan fortsätter att utvecklas
- vid behov av vård utom hemmet skall i första hand närstående/familjehem användas

2005	2006	2007	Resurser
Projekt Familjecentral utvärderas inför ev beslut om fortsatt drift			Omfördelning inom befintlig ram
	En familjeförskola startas		Utökad ram inför 2006 krävs
Boendestöd för ungdom utvärderas			
Vid behov av vård utom hemmet skall fler barn och ungdomar placeras i familjehem eller hos närstående			Total ekonomisk täckning saknas
Heldagsskolan fortsätter utvecklas			Delfinansiering 1 Mkr saknas inför 2005

Mål för unga 16 - 24 år

- Övergripande målet är att alla ungdomar 16 – 24 år skall vara i arbete, utbildning eller arbets-
träning
- Stöd och hjälp till ungdomar skall i första hand
ges på hemmaplan
- Arbeta med alternativa lösningar för tidig upp-
täckt av beroendeframkallande medel i syfte att
förhindra alkohol- /narkotikamissbruk

Detta uppnås bland annat genom att

- ungdomsprojektet Fokus med inriktning mot
sysselsättning och drogproblematik fortsätter att
utvecklas

2005	2006	2007	Resurser
Ungdomsprojek- tet Fokus fortsätter			Dels inom ram, dels via pro- jektmedel
Antalet ungd o- mar med försörjnings- stöd skall minska	Antalet ungd o- mar med försörjnings- stöd skall minska	Antalet ungd o- mar med försörjnings- stöd skall minska	

Mål för vuxna

- Kvinnor utsatta för våld skall erbjudas stöd och
hjälp
- Stöd och hjälp till vuxna med missbruksproblem
skall i första hand ges på hemmaplan
- Arbeta med alternativa lösningar för vuxna med
missbruksproblem
- Vuxna arbetsföra flyktingar skall inom verksam-
hetens 24 månaders introduktionsprogram, be-
hårska svenska språket, vara väl förtrogna med
det svenska samhället och vara självförsörjan-
de

Detta uppnås bland annat genom

- samarbetet med Kriscentrum för kvinnor i Troll-
hättan fortsätter
- 50 % av en heltidstjänst används för att arbeta
med inriktning mot våldsutsatta kvinnor
- basenheten skall fortsätta att utvecklas
- stödboendet för vuxna missbrukare utvärderas

2005	2006	2007	Resurser
Samarbete med Kriscent- rum för kvinnor i Trollhättan fortsätter			Inom ram
	Medel motsva- rande en halv- tidstjänst av- sätts för arbete med våldsut- satta kvinnor		Utökad ram in- för 2006 krävs
Stödboendet för vuxna miss- brukare fort- sätter			Inom ram
Arbeta med alternativa	lösningar för vuxna med	missbrukspro- blem	Inom ram

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
IFO gemensamt	5	0	0
Barn & ungdomsvård	2 324	926	926
Familjerätt	0	0	0
Vuxenvård	904	694	696
Ekonomiskt bistånd	2 222	1 300	1 300
Övrig verksamhet	134	245	245
Flyktingmottagande	11 998	9 318	6 000
Summa intäkter	17 587	12 483	9 167
IFO gemensamt	6 079	6 300	6 300
Föreningsbidrag	0	0	0
Barn & ungdomsvård	45 764	30 279	40 806
Familjerätt	1 570	1 785	1 785
Vuxenvård	10 047	15 271	15 271
Ekonomiskt bistånd	18 311	16 553	16 553
Övrig verksamhet	284	475	475
Flyktingmottagande	10 068	9 316	6 000
Summa kostnader	92 123	79 979	87 190
Netto	74 536	67 496	78 023

Kommunfullmäktiges beslut

- Individ- och familjeomsorgen 7 000 Tkr
Socialnämnden uppmärksammas på att dessa
extra 7 000 Tkr innebär att satsningen på arbete
med våldsutsatta kvinnor, som var planerade
först 2006, kan förverkligas under år 2005.

Omsorg om funktionshindrade

Avdelningen omsorg om funktionshindrade ansvarar för insatser enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Insatser ges i form av personlig assistans, ledsagarservice, biträde av kontaktperson, avlösarservice i hemmet, korttidsvistelse, korttidstillsyn för skolorngdom över 12 år, bostad med särskild service för barn, bostad med särskild service för vuxna, daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder.

Avdelningen omsorg om funktionshindrade ansvarar också för stöd enligt Socialtjänstlagen (SoL) till psykiskt funktionshindrade när det gäller insatserna stöd i boende, särskilt boende, kontaktperson, ledsagning, daglig sysselsättning.

Målgrupper

- personer med utvecklingsstörning och/eller autism eller autismliknande tillstånd
- personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom
- personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed har ett omfattande behov av stöd eller service
- personer som har ett psykiskt funktionshinder som ger en långvarig och allvarlig funktionsnedsättning som leder till ett behov av stöd- och vårdinsatser

Verksamhetsidé

Vi utgår från alla människors lika värde.

Vår verksamhet skall ge förutsättningar för och främja jämlikhet i levnadsvillkor. Genom självbestämmande och inflytande skall den enskilde eller dennes företrädare vara delaktig i planering och genomförande av stödinsatserna.

Insatserna skall ges i samverkan med andra aktörer.

Mål för funktionshindrade

- Den enskilde skall ha inflytande över sitt liv

Detta uppnås genom att

- alla som tillhör en personkrets enligt LSS skall ha en individuell plan om de så önskar och denna skall följas upp kontinuerligt
- all personal skall utbildas i bemötande med inriktning mot olika funktionshinder

2005	2006	2007	Resurser
Arbetet med att informera om individuell plan enl LSS fortsätter	Alla som önskar skall ha en individuell plan enl LSS		Inom befintlig handläggning
Fortbildningsinsatser i bemötande skall slutföras			Verksamhetens utbildningsbudget 2005
		Fler möjligheter till korttidsvistelse skall tillskapas	Utökad ram inför 2007 krävs
		Alla bostäder inom OoF skall ha fullvärdig standard	Utökad ram inför 2007 krävs

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Funktionshindrade gemensamt	110	111	111
Insatser enligt LSS	37 773	36 295	17 184
Psykiskt funktionshindrade	3 060	3 024	3 024
Lagen om assistansers.	39 533	40 481	40 481
SoL-insatser funktionsh.	127	0	0
Summa intäkter	80 603	79 911	60 800
Funktionshindrade gemensamt	2 537	3 345	3 345
Insatser enligt LSS	110 018	109 048	89 952
Psykiskt funktionshindrade	20 346	19 043	19 043
Utskrivningsklara	45	104	104
Lagen om assistansers.	56 980	55 419	55 419
SoL-insatser funktionsh. funktionshindrade	100	0	0
Summa kostnader	190 026	186 959	167 863
Netto	109 423	107 048	107 063

Kulturnämnden

Övergripande mål

Kulturnämndens arbete syftar till att skapa en god och attraktiv livsmiljö i Vänersborg.

Demokratin

Statens och kommunens insatser syftar bl a till att bibehålla och utveckla demokratin. Biblioteksverksamheten svarar för att alla har tillgång till kunskapskällor, information och upplevelser genom olika slags media. Målet är att alla invånare tar ansvar för och deltar i utvecklingen av kommunen och samhället.

Kulturen

En viktig uppgift är att stimulera och samordna den lokala kulturverksamheten, särskilt den som riktar sig mot barn och ungdom. Kulturnämnden skall stimulera invånarna till egna kulturaktiviteter och tillsammans med andra intressenter erbjuda möjlighet att ta del av många olika konstarter.

Barnomsorg, fritid, kultur och skola skall samverka i syfte att skapa verksamheter, där invånarna har goda möjligheter att utveckla sina intressen och sin kunskap. Målet är att varje invånare stimuleras till engagemang och deltagande samt att bibehålla och utveckla Vänersborgs kulturella liv.

I det gemensamma ansvaret för att utveckla Vänersborg skall kulturnämnden samordna sina resurser så effektivt som möjligt.

Ekonomiska resurser

Resultaträkning	Bokslut	Budget	Budget
Tkr	2003	2004	2005
Summa intäkter	1 282	655	655
Personalkostnader	4 908	5 438	5 362
Omkostnader	16 247	15 225	15 725
Kapitalkostnader	389	389	335
Summa kostnader	21 544	21 052	21 422
Netto	20 262	20 397	20 767

Kulturnämnden bildades 2003. Tidigare ingick dessa verksamheter i barn- och ungdomsnämnden. Resultaträkningen för bokslut 2003 och budget 2004 har justerats/anpassats efter effekterna av delningen av kulturnämnden och barn- och ungdomsnämnden.

Anvisad budgetram 20 089 Tkr

Reglering av budgetram:	
Centrumutveckling överförd till KS	-305 Tkr
Administrativ resurs överförd från barn- och ungdomsnämnd enligt beslut 04-01-07	143 Tkr
Central förvaltning omfördelad från barn- och ungdomsförvaltningen	340 Tkr
Summa anvisad budgetram	20 267 Tkr

Verksamhetsförändring/ramanpassning

Det är viktigt att en ny nämnd kan profilera och utveckla sin verksamhet. Att levandegöra den lokala historien och att utveckla och stödja denna verksamhet är angeläget, särskilt riktat mot inflyttad befolkning.

Kulturnämnden föreslår kommunfullmäktige att dela verksamheterna till två olika anslagsbildningsnivåer, bibliotek och kultur.

Kommunfullmäktiges beslut

- Reglering av budgetram mellan barn- och ungdomsnämnden och kulturnämnden	483 Tkr
- Utökad ram teatern, mm	500 Tkr
Summa budgetram 2005	20 767 Tkr

Nämnd

Verksamhetsbeskrivning

Kulturnämndens uppgifter framgår av reglemente fastställt i kommunfullmäktige.

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Nämnd	243	214	554
Barnkultur	400	400	400
Netto	643	614	954

Verksamhetsförändring /ramanpassning

De medel som använts för kulturverksamhet för barn och ungdomar har under åren urholkats på grund av fler barn och ungdomar. Kulturnämnden anser därför att ytterligare medel bör tillföras denna prioriterade verksamhet.

Central förvaltning ligger kvar hos barn- och ungdomsnämnden. En fördelning av administration mellan nämnderna bör göras inför 2005. Kulturnämnden föreslår att flytta budget samt utfall från barn- och ungdomsnämnden motsvarande 65 % tjänst, ca 340 Tkr.

Bibliotek och kultur

Mål

Det övergripande målet för verksamheten är att stärka demokratin genom att värna om yttrandefriheten och skapa förutsättningar för alla att använda den.

Alla kommuninvånare skall ha tillgång till mötesplatser för kunskapsutveckling, kulturella aktiviteter och konstupplevelser genom olika slag av media, utställningar och andra aktiviteter anpassade efter olika individers behov. Biblioteken har ett särskilt ansvar att göra databaserad information tillgänglig för alla.

Alla kommuninvånare skall ha tillgång till vårt gemensamma kulturarv. Bibliotek och museum har ett särskilt ansvar för att bevara och göra det lokala kulturarvet tillgängligt för alla och att genom medier, utställningar och aktiviteter bygga broar till andra kulturer.

Aktiva insatser är nödvändiga för att ge alla barn och ungdomar lika förutsättningar till lärande, språkutveckling och personlig utveckling genom läsning, konstupplevelser och kulturella aktiviteter.

Verksamhetsbeskrivning

Biblioteksverksamhet bedrivs

- på huvudbiblioteket i Vänersborg
- på filialerna i Brålanda, Frändefors och Vargön
- på fängelset och på naturbruksgymnasiet Nuntorp med viss externt finansierad verksamhet
- i samverkan med skola och förskola med lässtimulerande verksamhet och undervisning i informationssökning
- i samverkan med olika utbildningsanordnare med ett lärcenter på biblioteket i Brålanda

- genom "Boken kommer"-verksamhet till funktionshindrade i eget boende och på institutioner
- genom utlåning av specialmedia, som talböcker och teckenspråksvideor, för språk- och läshandikappade
- genom egna och/eller inlånade media på olika språk
- genom att erbjuda tillgång och viss introduktion till IT-tekniken genom publika Internetuppkopplade datorer
- genom att erbjuda vänersborgarna tillgång till hela landets biblioteksbestånd genom fjärrlånesystemet
- genom att erbjuda tillgång till vårt samlade kulturarv i tryckta medier, film och musik ur ett internationellt, nationellt och lokalt perspektiv
- genom att i all verksamhet och på alla biblioteken ge tillgång till professionell service och ett kvalitativt mediaurval
- genom att erbjuda vänersborgarna tillgång till lättillgängliga, informella mötesplatser för kunskapsutveckling, samhällsinformation och kulturupplevelser

Kulturverksamhet bedrivs

- i samverkan med skola och förskola genom att erbjuda alla barn/elever konst- och kulturupplevelser
- på museet med kvalificerad utställningsverksamhet, föredrag och pedagogisk verksamhet i samverkan med skola, förskola, bibliotek och musikskolans kulturcentral med syfte att levandegöra främst vårt lokala kulturarv
- på konsthallen genom ca sju utställningar per år som speglar främst den aktuella samtidskonsten samt genom vissa föredrag och viss pedagogisk verksamhet

Genom föreningsstöd berikas kommunens kulturliv

- med teater genom professionella teaterföreställningar och stöd till ungdomars eget agerande på scen
- med musik genom stöd till musikförening, ungdomliga musikgrupper och musikkåror för att möjliggöra konsertverksamhet, olika offentliga framträdande och ungdomars egna musikskapande
- med levande bygdegårdar för att erbjuda tillgång till mötesplatser för eget skapande och egna aktiviteter i hela kommunen
- med film genom stöd till filmstudion
- med konstnärligt skapande genom stöd till den konstgrafiska verkstaden

Genom stöd till studieförbunden ges vänersborgarna ökade möjligheter att öka sin kunskap och att utveckla sina intressen tillsammans med andra.

Jämförelsetal

Bibliotek och Kultur	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005
Bibliotek			
Utlånade böcker	245 482	250 000	250 000
Utlånade AV-media	96 412	95 000	100 000
Totalt utlån media	341 894	345 000	350 000
Kultur			
Konsthall			
- antal besökande	4 460	7 000	7 000

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005
Netto, Tkr			
Bibliotek	1 212	605	605
Kultur	66	50	50
Summa intäkter	1 278	655	655
Bibliotek	10 176	9 585	9 115
Kultur	10 722	10 853	11 353
Summa kostnader	20 898	20 438	20 468
Netto	19 620	19 783	19 813

Verksamhetsförändring/ramanpassning

En oförändrad verksamhet medför kostnadsökningar på 230 Tkr. Beräkningen utgår från att kostnadslagen material och tjänster ökar med 2 %. Bidragen till föreningar beräknas ligga kvar på 2004 års nivå. 90 Tkr av kostnadsökningen hänför sig till biblioteksverksamhetens lokalkostnader och mediaanslag. 140 Tkr hänför sig till kulturverksamheten, där största posterna är lokalkostnader för teatern och konsthallen. Hyreshöjningar får stora konsekvenser för en liten nämnd. Det finns stora svårigheter att driva verksamheten inom nuvarande budgetram.

De enda kostnader som är påverkbara i dagsläget är personalkostnader. Omsatt i kostnader för tjänst motsvarar besparingarna 25 % tjänst på biblioteket och ca 40 % tjänst inom kulturverksamheten. Upp-sägningar kolliderar i detta fall både med svårigheten att säga upp på del av tjänst och med ambitionen att kunna erbjuda alla anställda en heltidstjänst – efter många års målmedvetet arbete har vi idag inga ofrivilliga deltidstjänster inom enheten. Än värre är dock att det slår direkt mot våra uppdrag och med de mål som finns för verksamheterna.

För bibliotekets del är det problematiskt att diskutera förändring av filialernas verksamhet. Minskat öppethållande utifrån en redan låg nivå känns som resursslöseri, eftersom kostnaderna för lokaler, media och inredning bibehålls och ökar. Ställningstagande om fortsatt filialverksamhet bör göras. För kulturverksamhetens del är det den vakantsatta kultursekreterartjänsten som är hotad – en tjänst som är viktig för utveckling av verksamheten inom kulturnämnden.

Det är även viktigt att ha ett perspektiv framåt för de närmaste åren och försöka se vilka krav som kommer att ställas på verksamheten ur olika synvinklar, som nyttjarnas krav och förväntningar och den ekonomiska utvecklingen. Ett ställningstagande behöver göras om teaterns fortsatta existens utifrån föreslagen budgetram.

Kommunfullmäktiges beslut

- Utökad ram teatern, mm 500 Tkr
Summa budgetram 2005 20 767 Tkr

Barn- och ungdomsnämnden

Övergripande mål

I det gemensamma ansvaret för att utveckla Vänersborg och dess invånare skall barn- och ungdomsnämnden samordna sina resurser så effektivt som möjligt.

Demokratin

Statens och kommunens insatser syftar bl a till att bibehålla och utveckla demokratin. Skola och barnomsorg har ett särskilt ansvar för att barn och ungdom får en demokratisk fostran. Målet är att alla invånare tar ansvar för och deltar i utvecklingen av kommunen och samhället.

Miljö

Framtidens samhälle kommer av nödvändighet att vara ett samhälle i samklang med naturen. Skola och barnomsorg har ett avgörande ansvar för att ge barn och ungdom den nödvändiga kunskapen om samspelet mellan människa, natur och teknik som krävs för att kunna leva i och utveckla ett sådant samhälle.

I Vänersborgs kommun främjas såväl barns och ungdomars som personalens psykiska hälsa och barn och ungdom har goda möjligheter till ett reellt inflytande över sin miljö och livssituation.

Kulturen

En viktig uppgift är att stimulera och samordna den lokala kulturverksamheten, särskilt den som riktar sig mot barn och ungdom. Barn- och ungdomsnämnden skall stimulera invånarna till egna kulturaktiviteter och tillsammans med andra intressenter erbjuda ett kulturutbud som gynnar deras personliga utveckling.

Barnomsorg, fritid, kultur och skola skall samverka i syfte att skapa verksamheter där invånarna har goda möjligheter att utveckla sina intressen och sin kunskap genom tillgång till vårt gemensamma kulturarv. Målet är att varje invånare stimuleras till engagemang och deltagande samt att bibehålla och utveckla Vänersborgs kulturella liv.

Ekonomiska resurser

Resultaträkning Tkr	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005
Summa intäkter	69 702	66 623	70 716
Personalkostnader	357 626	342 960	342 621
Omkostnader	187 803	195 777	198 851
Kapitalkostnader	9 352	10 217	9 900
Summa kostnader	554 781	548 954	551 372
Netto	485 079	482 331	480 656

Resultaträkningen för bokslut 2003 och budget 2004 har justerats/anpassats efter effekterna av delningen av kulturnämnden och barn- och ungdomsnämnden.

Anvisad budgetram 2005 **479 639 Tkr**

Reglering av budgetram
Administrativ resurs överförd till kulturnämnden enligt beslut 04-01-07 -143 Tkr
Summa anvisad budgetram **479 496 Tkr**

Barn och ungdomsnämndens förslag till ramjustering

Central administration för kulturnämnden ligger kvar under barn- och ungdomsnämnden. En fördelning mellan nämnderna bör göras inför 2005. Barn- och ungdomsnämnden föreslår att budget för central administration flyttas till kulturnämnden motsvarande 340 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut

- Reglering av budgetram mellan barn- och ungdomsnämnden och kulturnämnden -483 Tkr
- Särskolan 1 500 Tkr
Summa budgetram 2005 **480 656 Tkr**

Nämnd och förvaltningsgemensamt

Verksamhetsbeskrivning

Barn- och ungdomsnämndens uppgifter framgår av reglemente fastställt i kommunfullmäktige.

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Nämnd	795	485	485
Till nämndens förfogande	200	1000	1000
Central förvaltning	2304	2 329	1 989
Netto	3 299	3 814	3 474

Barnomsorg och grundskola

Mål

Skola och barnomsorg skall verka för barnens och ungdomarnas personliga utveckling och sociala kompetens, motverka mobbning och rasism samt främja jämställdhet. Uppdraget tydliggörs av kommunens beslutade skolplan.

Samverkan med föräldrar

Barnomsorg och skola skall samverka med föräldrarna i så hög utsträckning som möjligt. Föräldrarna har huvudansvaret för barnen och verksamheterna skall komplettera hemmets roll. Särskilt viktigt är det att föräldrar till elever med särskilda behov engageras i planering och genomförande av olika stödsatser.

Samverkan mellan barnomsorg och grundskola

Förskoleklassen är en del av grundskolan och det första steget i att genomföra och uppfylla läroplanens mål. Utbildningen skall genomföras utifrån en helhetssyn på verksamheten, där förskolans pedagogiska roll skall stärkas och tydliggöras, för att skapa goda grunder för lärande. Syftet är att integrera förskola, skola och skolbarnomsorg, där all pedagogisk verksamhet som rör barn och ungdom skall bilda en helhet. Syftet är även att skapa en verklig mötesplats förskola/skola, men att organisera verksamheten efter lokala förutsättningar.

Informationsteknologin utvecklas snabbt i samhället. Det är viktigt att verksamheten medverkar i denna utveckling. Målet är att såväl lärare som elever skall kunna använda datorn som ett personligt och pedagogiskt hjälpmedel.

Extern verksamhet

Barn- och ungdomsnämnden har flera alternativa producenter för den kommunala servicen.

Naturvetenskap och teknik

Det låga intresset hos ungdom för utbildning inom

dessa områden är alarmerande. Barn- och ungdomsnämnden skall ta initiativ till åtgärder som stimulerar eleverna att välja de naturvetenskapliga och tekniska utbildningarna. Målet är att få fler elever att söka utbildningar inom dessa områden.

Stödenheten

Den "Nya Stödenheten" har nu varit i gång i fyra år. Genom nyrekrytering har mycket kompetens tillförts kommunen. Arbetet inom stödenheten sker främst i tre olika nivåer: Områdesteamens stödjande funktion till rektorer, arbetslag, elever och föräldrar – resursteamets deltagande i den dagliga, direkta verksamheten och heldagsskolans särskilda undervisningsform. Den röda tråden är att de olika yrkeskategorierna skall bidra med sin del i det gemensamma arbetet för elevens bästa.

Stödenheten skall arbeta såväl förebyggande som i direkt barn- och elevvårdsarbete med inriktning mot att elever/barn kan delta i den gemensamma verksamheten och följa undervisningen i sin grupp/klass.

Stödenhetens kompetenser skall samordnas och tillvaratas i ett arbete mot de mål som står i skolplanen.

Stödenheten skall arbeta för att öka kompetensen hos all pedagogisk personal.

"Lära för Livet", utvecklar samarbetet mellan skola/förskola och socialförvaltning. En särskild del utgörs av "Heldagsskolan"; två mindre undervisningsgrupper med hög, tvärfacklig personalbemannning.

Elevinflytande

I Vänersborgs kommun genomsyras utbildningen av elevernas delaktighet. Ett direkt elevinflytande över undervisningens upplägg och innehåll ingår i

skolans vardagsarbete för att skapa känsla av sammanhang.

Lagarbete

Arbetet i skola/barnomsorg skall bygga på lagarbete. I en lagarbetsorganisation utnyttjas effekterna av samarbete och ansvarstagande. Revirstrider upphävs i väl fungerande arbetslag. Lagets medlemmar ansvarar för barnets/tonåringens hela utveckling. En god förutsättning för utveckling av arbetslag med olika kompetens är att skolbarnsomsorgen förs samman med skolans verksamhet. Den integrerade skolbarnsomsorgen ger goda förutsättningar för utvecklingsarbete, som bygger på arbetslag och olika kompetens. Inom barnomsorg skall finnas olika kompetens i form av förskollärare, fritidspedagoger, barnskötare och dagbarnvårdare. I verksamhetsutvecklingen är ett mål att all verksamhet inom grundskola/barnomsorg skall organiseras utifrån lagarbetets grundstruktur. Lagen skall vara sammansatta av personer med olika kompetens.

Miljö och hälsa

På sikt bör all skol- och barnomsorg erbjudas fortbildning i miljökunskap för att bygga upp en miljömedvetenhet hos barn och ungdomar och tillsammans med dem genomdriva ett aktivt miljöarbete i alla skolor och förskolor.

Praktisk-estetiska ämnen

Läroplanerna ger kommunen större möjligheter att påverka innehållet i skolan. Denna möjlighet bör användas till att ge större utrymme åt de praktisk-estetiska ämnena, för att stärka elevernas fysiska hälsa och mentala utveckling. Det kan ske antingen genom ökat antal timmar eller integration i övriga ämnen. Ett större inslag av praktisk-estetiska ämnen har visat sig ha god inverkan på elevernas resultat även i andra ämnen och gör skolan mer lustbetonad.

Verksamhetsbeskrivning

Grundskola och barnomsorg är inom kommunen samorganiserade utifrån en helhetssyn på barns behov i åldrarna 0-16 år. Detta synsätt skall prägla hela kommunens verksamhet för barn och ungdom och utgöra grunden för dessa verksamheters organisation. Grundskolan är organiserad i 19 skolenheter. Inom kommunen finns ett 30-tal förskolor. Sex externa aktörer finns inom barnomsorg/grundskola i kommunen.

Stödenheten omfattar kommunens samlade stödverksamhet för barn/elever 1-16 år inom elevhälsan som innefattar områdena skolhälsovård, elevvård och specialpedagogik.

I de fyra områdesteamen samverkar psykolog, kurator, talpedagog/logoped, sköterska, läkare och specialpedagog för att stödja elever och föräldrar, arbetslag och rektorer i att utforma verksamheten, så att alla barn/elever skall kunna tillgodogöra sig verksamheten/undervisningen.

I resursteamet arbetar 20 resurspedagoger i den direkta verksamheten som resurs för barn/elever i behov av särskilt stöd.

Heldagsskolan drivs i samverkan med socialförvaltningen. Målgruppen är elever med psykosociala svårigheter.

I samband med årskiftet 2002/2003 övergick ansvaret för sjukhusskolan till stödenheten. Sjukhusskolan är ett gemensamt ansvar för de kommuner som ingår i NU-sjukvården, men med administrativt ansvar i Vänersborgs kommun. De elever som vistas på barn- och ungdomspsykiatriska avdelningen har rätt till undervisning. Årskiftet 2004 övergick ansvaret för skolverksamheten vid behandlingshemmet Sparregården till stödenheten.

Jämförelsetal

Barnomsorg/ grundskola	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005
Antal barn inom barnomsorgen			
Förskola	1 403	1 465	1 485
Skolbarnsomsorg	1 381	1 394	1 390
Familjedaghem	173	165	160
Familjefritidshem	114	111	110
- varav i extern barnomsorg, förskola	109	111	115
skolbarnsomsorg	158	156	156
Grundskolan			
Antal elever i förskoleklass	400	402	380
Antal elever år 1-9	4 535	4 448	4 370
- varav i extern skola	469	455	455

Förskoleklassbarnen redovisas under grundskolan. Denna indelning är en anpassning till skollagens begrepp.

Antalet elever inom grundskolan minskar, vilket har justerats i erhållen budgetram. Antalet barn inom barnomsorgen ökar, vilket inte har justerats i erhållen budgetram.

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Barnomsorg	36 994	34 402	35 575
Grundskola	18 408	17 209	20 129
Summa intäkter	55 402	51 611	55 704
Barnomsorg	190 107	194 931	196 304
Grundskola	298 544	290 230	290 515
Summa kostnader	488 651	485 161	486 819
Netto	433 249	433 550	431 115

Verksamhetsförändring/ramanpassning

Grundskola och barnomsorg har kostnadsökningar inför 2005.

Under år 2002 skapades ca 180 barnomsorgsplatser och ytterligare 188 platser år 2003 utan ramökning i budget. Detta har medfört en kvalitetssänkning i barnomsorgen med lägre personaltäthet samt sämre arbetsmiljö för både personal och barn.

Februari 2004 är 88 fler barn inskrivna jämfört med samma period år 2003. Fortfarande finns ca 40 barn i kö. År 2005 är efterfrågan avseende barnomsorgsplatser svår att beräkna. Antal födda barn förväntas i stort sätt vara oförändrat. Om arbetsmarknaden ser ut som idag och nyttjandegraden inte ökar är antal inskrivna barn i stort sätt samma under året.

För att möta den ökade efterfrågan i centrala stan öppnas förhoppningsvis ytterligare en avdelning på Furugården vid årskiftet 2005. Fr o m oktober månad 2005 stängs Residensgatans förskola p g a den fysiska arbetsmiljön.

Planerade investeringar avseende skollokaler i Vargön och Huvudnäs kommer att innebära en total hyresökning om ca 9,7 Mkr när allt är färdigt 2007. Barn- och ungdomsnämnden har fått utökad budgetram avseende ökade hyreskostnader för Granåsskolan med 4 Mkr från år 2004. Målet är att ombyggnaden av Granåsskolan skall vara färdig för start fr o m höstterminen 2005. Övriga ökade hyreskostnader, ca 5,7 Mkr skall rymmas inom ram. Fastighetshyrorna höjs år 2005 avseende ökade energikostnader och förstärkt utrymme för fastighetsunderhåll. Hyreskostnaden för barn- och ungdomsnämnden ökar med ca 2-2,5 Mkr.

Det minskade antalet elever 2005 har föranlett en minskning av budgetmedel med 3 Mkr. Elevminskningen är spridd över hela kommunen, på många enheter fördelad över årskurserna. Att lokalt göra en mindre organisation innebär pedagogiska och arbetsmässiga problem, särskilt för skolorna på

landsbygden. En del av landsbygdsskolorna har runt 50 elever, lägst har Rösebo med ca 20 elever.

Skolskjutskostnader beräknas att öka under 2005 p g a växelvis boende. Antal ansökningar har ökat redan under 2004. Ny upphandling avseende skolskjutsar beräknas starta år 2005 för att gälla fr o m höstterminen 2006. Diskussioner pågår om bälten i bussarna. Dessa kostnader är idag okända. Nuvarande avtal innebär en kostnadsuppräknning 2005 med ca 800 Tkr.

I budget 2005 finns ingen ramökning avseende inflationen. Detta är egentligen ett dolt sparbetning. Barnomsorg och grundskola är nämndens största verksamhetsområden och en beräknad inflation på 2 % skulle ge drygt 1 000 Tkr inom barnomsorg/ grundskola.

Osäkerhet råder avseende skollagskommitténs förslag gällande elevvården och kan eventuellt medföra ytterligare kostnader för barn- och ungdomsnämnden, både vad gäller grundskola och särskola. Barn- och ungdomsförvaltningen ser allvarligt på de ökade kostnaderna inom grundskola och barnomsorg.

Ramanpassningar

Barn- och ungdomsnämnden ser svårigheter med att rymma nuvarande verksamhet inom tilldelad budgetram.

Elevantalet kommer att försätta att minska under åren 2005-2007, vilket föranleder behov av en långsiktig planering och beslut angående lokalöversyn. En arbetsgrupp har tillsatts för att titta över lokalfrågan inom förvaltningen. Ett arbete tillsammans med andra förvaltningar angående lokalfrågan pågår. Barn- och ungdomsnämnden anser att det är viktigt att komma till ett långsiktigt och strategiskt ställningstagande gällande det förändrade behovet av utbildningslokaler.

Under 2004 har ett arbete påbörjats på två av fyra beslutade skolor, där målet är att genom gemensam dialog och överenskommelse på enheterna, komma fram till mål för grundskolans verksamhet där alla känner delaktighet och förståelse för det arbete som skall utföras med eleverna utifrån de givna resurser och förutsättningar som finns. Detta arbete skall på sikt leda till högre måluppfyllelse, bättre arbetstillfredsställelse och färre sjukskrivningar.

Ytterligare ett arbete i förvaltningen har tagits fram i form av projekt, "Friskare vardag". Ansökan till projekt "Hälsa på arbetsplatsen" har skickats in. Målet är att höja frisknärvaron och sänka sjukfrånvaron.

Målet är att minska sjukfrånvaron med en dag per anställd med effekt 2005, ca 1 800 Tkr.

En arbetsgrupp har sett över kostnader för skolskjutsar och lagt fram ett förslag, som innebär att Huvudnässkolans elever kan åka med ordinarie turer till och från Vargön, en minskning av kostnader med 900 Tkr 2005. Fortsatt utredning avseende skolskjutsar pågår, då bedömningen är att dessa kan komma att öka på elevernas växelvis boende.

I en tjänsteintensiv förvaltning ger borttagande av tjänster störst effekt. Sådana åtgärder kan innebära

att Vänersborgs kommun mister statsbidraget, de s k "Wärnersson-pengarna".

Barn och ungdomsnämndens förslag till ramjustering

Medel för övergripande rehabilitering ligger centralt och bör fördelas utifrån behov på de olika verksamheterna. Barn- och ungdomsnämnden förslag till förändring är att flytta 400 Tkr från musik och ungdom till anslagsbildningsnivå barnomsorg/grundskola på att stora rehabiliteringsåtgärder ligger där.

Särskola

Mål

Skola och hem skall ha ett gemensamt ansvar för elevernas skolgång och skapa bästa möjliga förutsättningar för barnens utveckling och lärande.

Verksamhetsbeskrivning

Särskoleverksamheten innehåller undervisning för utvecklingsstörda barn och ungdomar. Undervisningen bedrivs dels i särskoleklasser och dels integrerad i övriga grundskolan. Särskolans verksamhet finns på Norra skolan, Torpaskolan, Mariédalskolan, Tårnanskolan, Frändeskolan samt integrerat i den vanliga grundskolan.

Jämförelsetal

Särskola	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005
Antal elever			
- grundsärskola	88	88	89

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005
Netto, Tkr			
Summa intäkter	741	529	529
Summa kostnader	17 141	15 127	16 627
Netto	16 400	14 598	16 098

Verksamhetsförändring/ramanpassning

Antalet barn inom särskolan har sedan övertagandet från landstinget ökat och därmed även kostnaderna för denna verksamhet. Antalet elever har sedan övertagandet 1996 ökat med ca 60 %. Vårterminen 2004 är 88 elever inskrivna i särskolan, vilket kan jämföras med år 2002, då det var 70 elever.

Ramanpassning

Barn- och ungdomsnämnden ser svårigheter med att rymma nuvarande verksamhet inom tilldelad budgetram, varför fortsatt utredning och genomlysning behöver göras.

Något över 10 % av särskolans totala kostnader går till skolskjutskostnader. Arbetet med att se över skolskjutsar fortsätter, vilket innebär utarbetande av rutiner för årlig bedömning.

En översyn av de fem särskolorna samt individualintegrerade elever i grundskolan kommer att göras under 2005.

Kommunfullmäktiges beslut

- Särskolan 1 500 Tkr

Musik och ungdom

Mål

Musik

Samverkan mellan musikskola och övriga skolformer fortsätter. Arbetet inriktas på fortsatt utveckling vad gäller organisation och arbetssätt. Skola och musikskola har ett gemensamt ansvar att verka för

att kulturaktiviteter ökar inom skolan samt att praktiskt estetiska ämnen ges ett större utrymme.

Barn och ungdomar skall ges möjlighet till en ökad grad av eget skapande och till kulturella aktiviteter inom skolan och på sin fritid, enskilt och tillsam-

mans med andra samt att bibehålla och utveckla den resurs som musikskolan utgör i vår kommun. Vänersborg skall vara musikkommunen med kvalificerat musikliv och de många ungdomsorkestramna. Musikskolan är och måste få vara en stor och naturlig del i kommunens kulturutbud. Långsiktigt är målet att stärka det fria musiklivet i kommunen.

Ungdom

Barn och ungdomar skall erbjudas möjlighet till olika aktiviteter på sin fritid, enskilt och tillsammans med andra. Det måste finnas särskilda mötesplatser som ungdomarna själva kan vara med och utveckla.

För mötesplatserna har kommunen ett särskilt ansvar. Professionell personal har i samverkan med föreningsliv att planera verksamheten bl a så att vuxna finns med som förebilder, stöd och som vägvisare till föreningsliv och andra verksamheter.

Verksamheten skall uppmärksamma ungdomars hälsa och genom olika aktiviteter bidra till ungdomars fysiska och psykiska välbefinnande. Aktiviteterna skall dessutom stärka ungdomars identitet och självkänsla samt främja integration och samhörighet dem emellan.

Ungdomars delaktighet och möjlighet till medbestämmande skall utvecklas vidare. Målet är att upprätta en dialog med ungdomarna och hålla den levande. För bästa resultat skall samverkan ske med social- och gymnasieförvaltning samt hälsopolitiska rådet.

Verksamhetsbeskrivning

Musikskolans vision "Musik för alla" inriktas mot att öka kvaliteten och stimulera barn och ungdom att delta i musiklivet, stor lyhördhet för allas behov och olika personliga inriktningar, alla åldrar, alla genrer och alla kulturer.

Musikskolans verksamhetsområden:

- Frivillig musikskola Sundal/Vargön/Vänersborg
- Musikundervisning inom förskola, grundskola och särskola
- Musikklasser vid Huvudnässkolan
- Gymnasieskolans estetiska program, samt all musikundervisning
- Kulturcentralen
- Kulturförskola
- Konsert- och lägerverksamhet
- Aktivt deltagande i och stöd till kommunens musikliv
- Uppdragsutbildning internt och externt

Musikskolan samarbetar/samverkar med grundskola, barnomsorg, ungdom, arena och fritid samt övriga förvaltningar både lokalt och regionalt, stu-

dieförbund och andra organisationer inom kulturområdet i "det fria musiklivet".

En del av verksamheten är att anordna träffpunktsverksamheter och ferieverksamhet/sommarfiskeskola för ungdomar.

Fritidsverksamhet, ungdomsträffar, finns på Tärnan, Mariedal, Onsjö samt i Team 49:s lokal. Övriga verksamheter är MIC, Musik och Internetcafé, Lyktan i Vargön samt Sörgården i Brålanda.

Jämförelsetal

Musikskola	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005
Antal elever	3 392	3 416	3 416
- varav grundskola	1 748	1 748	1 708
- varav betalande	1 205	1 215	1 215
- varav gymnasieskolans estetiska program/musik	79	83	83
- estetiska program/naturvetenskap	34	40	40
- övriga program	326	330	330

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005
Netto, Tkr			
Summa intäkter	8 792	9 757	9 757
Summa kostnader	23 473	23 680	23 280
Netto	14 681	13 923	13 523

Verksamhetsförändring/ramanpassning

Musikskolan är en förutsättning för musikklasser inom högstadiet och för rekrytering av elever till gymnasieskolans estetiska och NV-estetiska program. Genom en ekonomi i balans återskapas det fria utrymmet som tillåter uppsökande verksamhet inom skola, förskola, vård och omsorg. Målet är mer musik – musikupplevelse, högre kvalitet och fortsatt utveckling inom musikskolans kärnverksamhet.

I samarbete med gymnasieskolan planeras för inrättande av gymnasial orkestermusikerutbildning med riksintag.

Inför 2004 har musikskolan sagt upp hyresavtal för Bangatan och kulturcentralens verksamhet flyttas till musikskolan. Utbudet av tjänster inom denna verksamhetsdel minskar

Ungdomsverksamheten skall fortsätta att utvecklas och bygga på mötesplatser för barn och ungdomar som har sin grund i barns och ungdomars inflytande och delaktighet i verksamheten.

Ramanpassning
Fortsatt återhållsamhet vad gäller vikariat vid sjukdomar och föräldraledigheter.

Anpassa organisationen till minskat elevunderlag i grundskolan, 200 Tkr.

Barn och ungdomsnämndens förslag till ramjustering

Medel för övergripande rehabilitering ligger centralt och bör fördelas utifrån behov på de olika verksamheterna. Barn- och ungdomsnämndens förslag till förändring är att flytta 400 Tkr från musik och ungdom till anslagsbildningsnivå barnomsorg/grundskola. Behoven har förändrats mellan verksamheterna.

Arena och fritid, med föreningsstöd

Mål

Barn- och ungdomsnämnden skall verka för att invånarna har rika möjligheter till upplevelse och aktiviteter under fritiden. Detta skall ske i samverkan med de föreningar som verkar inom kommunen. Särskilt skall verksamhet riktad till ungdomar uppmärksammas.

Föreningar skall ges ökat eller odelat ansvar för sina verksamheter och de anläggningar som de utnyttjar. Det ekonomiska stödet skall koncentreras till barn-/ungdomsverksamhet och föreningar med verksamhet riktad till funktionshindrade.

Tydliga mål för föreningsbidragen skall finnas.

Verksamhetsbeskrivning

Fritidsenheten ansvarar för ägande, skötsel och drift av kommunens fritidsanläggningar, lokalbokning (även skolans lokaler), föreningsstöd, normerade bidrag, generella bidrag, samt tillståndsgivning för lotteriregistrering och lotteritillstånd. I många fall driver fritidsenheten kommunens fritidsanläggningar i samverkan med föreningar.

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Summa intäkter	4 454	4 726	4 726
Kostnader	21 904	21 172	21 172
Netto	17 450	16 446	16 446

Verksamhetsförändring/ramanpassning

Arena och fritid ansvarar för ett stort anläggningsbestånd, som skall underhållas och skötas. Utöver detta måste anläggningarna löpande anpassas efter ny lagstiftning och nya myndighetskrav. Gamla utslitna anläggningar och material måste förnyas. En långsiktig plan måste finnas för framtida utveckling i takt med att behoven förändras. Kapitalkostnaderna för investeringarna har hittills fått täckas inom befintlig ekonomisk ram. Detta blir allt svårare och med begränsad handlingsfrihet är det omöjligt i längden. Problem visar sig redan under 2004 och investeringar blir trots nya intäkter inte åtgärder fullt finansierade under 2005.

Arbete pågår med att sänka personalkostnaderna med 150 Tkr. Därutöver planeras att inte återbesätta vakant tjänst efter pensionsavgång.

Gymnasienämnden

Övergripande mål

Verksamheten i gymnasieskolan skall ge eleverna kunskaper och färdigheter samt främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. Vuxenutbildningen skall ge vuxna tillfälle att komplettera sin utbildning.

Verksamheten skall bidra till såväl individens som samhällets utveckling. Skolan skall arbeta för ett livsvitt lärande.

Mål

Förbättringsåtgärderna i kvalitetsredovisningen skall definieras och hanteras som nämndens ettåriga skolplan. D v s att denna utgör ett underlag till respektive rektorsområdes lokala arbetsplan och ingår som ett led i kvalitetshjulet.

- Skolledningen skall utvecklas så att skollagens krav, att rektor "skall hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan" och "särskilt verka för att utbildningen utvecklas", tillgodoses.
- Arbetsmiljön skall utvecklas så att all personal i skolan känner delaktighet och ett gemensamt ansvar för verksamheten.
- Lärarna skall ges förutsättningar att arbeta i lärarlag.
- Alla studerande skall ha tillgång till en individuell studieplan som kontinuerligt revideras med utgångspunkt från lärarnas utvecklingssamtal med eleven. Den individuella studieplanen skall vara väl känd av eleven och innehålla såväl studieväg som elevens ambitionsmål med studierna.
- Skolan skall eftersträva att tillgodose elevernas utbildningsval.
- Elevernas inflytande på sina studier och skolverksamheten skall tillvaratas.

Ekonomiska resurser

Resultaträkning Tkr	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005
Intäkter	53 863	61 438	57 730
Personalkostnader	92 400	106 291	106 148
Omkostnader	98 191	93 857	94 717
Internränta	546	390	412
Avskrivningar	2 599	3 250	3 285
Summa kostnader	193 736	203 788	204 562
Netto	139 873	142 350	146 832

Gymnasienämndens ram har i anvisningarna till mål- och resursplanen 2005 utökats med 11 203 Tkr. Arbetsmarknadsenheten (AME) har under 2004 överfört till gymnasienämnden. AME:s del av den utökade ramen är 8 203 Tkr. Gymnasienämnden har också tilldelas 3 000 Tkr p g a ökat elevantal inom gymnasieskolan.

Anvisad budgetram 145 350 Tkr

Gymnasienämndens förslag till ramjusteringar:

För att klara 2005 års verksamhet med bevarad lärartäthet lägger gymnasienämnden en budget för gymnasieskolan som ligger 2 675 Tkr utöver ram.

Gymnasienämnden har för gymnasiesärskolan lagt en budget som ligger 4 000 Tkr utöver ram p g a kraftigt ökat elevantal under flera år.

Om verksamheten skall bedrivas inom anvisad budgetram inträffar följande:

- Kraftig neddragning av antalet lärartjänster på komvux, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. I möjligaste mån skall gymnasieskolan och gymnasiesärskolans verksamheter säkerställas.
- Gymnasienämnden klarar inte att garantera det riktade statsbidraget för personalförstärkning inom skolan (Wärnersson-pengarna).
- Högre arbetsbelastning för personalen kan innebära kraftigt ökad sjukfrånvaro och antal rehabfall.

- Stora svårigheter att ge varje elev den garanterade undervisningstiden.
- Risk att flera elever går ur gymnasiet utan slutbetyg.
- Fler elever kommer att ha ett behov av att på gymnasiet läsa ett fjärde och ett femte år alternativt fullgöra sin gymnasieutbildning på komvux.
- Sänkt kvalitet ökar elevernas benägenhet att söka utbildning i andra kommuner eller friskolor, vilket innebär att de opåverkbara interkommunala kostnaderna ökar.
- Trots ökad budgetram på 6 675 Tkr kommer lärartätheten att minska under 2005.

Kommunfullmäktiges beslut

- Gymnasiesärskolan, ökat elevantal 2 000 Tkr
 - Förstatligande av påbyggnadsutbildn. -518 Tkr
 - Summa budgetram 2005 146 832 Tkr
- Staten tar över ansvaret för och finansieringen av vissa påbyggnadsutbildningar från kommunerna. Det generella statsbidraget minskar 2005 med 518 Tkr och 1 036 Tkr fr o m 2006.

Nämnd och central förvaltning

Verksamhetsbeskrivning

Gymnasienämndens uppgifter framgår av reglemente fastställt av kommunfullmäktige. Gymnasieförvaltningens centrala administration har på uppdrag av gymnasienämnden en funktion att styra, stödja, samordna och ge service åt verksamheten inom nämndens område.

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005
Netto, Tkr			
Nämnd	515	450	450
Central förvaltning	2 679	3 873	4 200
Netto	3 194	4 323	4 650

Gymnasieskola

Verksamhetsbeskrivning

Birger Sjöberggymnasiet har idag omkring 1 400 elever. Skolan omfattar 14 nationella program:

- Barn- och fritidsprogrammet
- Byggprogrammet
- Elprogrammet
- Energiprogrammet
- Estetiska programmet
- Fordonsprogrammet
- Handel- och administrationsprogrammet
- Hantverksprogrammet
- Hotell- och restaurangprogrammet
- Industriprogrammet
- Naturvetenskapsprogrammet
- Omvårdnadsprogrammet
- Samhällsvetenskapsprogrammet
- Teknikprogrammet

Dessutom finns det individuella programmet, en teckenspråksinriktning inom samhällsvetenskapsprogrammet och omvårdnadsprogrammet, naturvetenskapsprogrammet med inriktning mot musik samt lokal bandy- och golfinriktning.

Gymnasieskolans uppgift är att ge eleverna förutsättningar att:

- fungera som aktiva och sociala medlemmar i ett demokratiskt samhälle
- fungera som aktiva individer i framtidens arbetsliv
- med bevarad lust att lära, gå vidare i studier och arbetsliv

Jämförelsetal

Gymnasieskola	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005
Antal elever	1 356	1 410	1 560
- varav från annan kommun	211	200	205
- i andra kommuner	285	290	315

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Summa intäkter	33 226	20 935	23 035
Summa kostnader	143 833	130 019	134 172
Netto	110 607	109 084	111 137

Verksamhetsförändring/ramanpassning

Den stora och allt överskuggande frågan för gymnasieskolan är den pågående elevökningen med kulmen 2006/2007. Inför höstterminen 2005 beräknas antalet elever öka med 140 och inför höstterminen 2006 med ytterligare 140 elever.

En analys av de senaste årens antagningar ger bilden av en kraftig ökning av elevantalet, framförallt på de yrkesförberedande programmen. De programmen är mer kostnadskrävande för t ex lokaler, utrustning, mindre elevgrupper.

Den garanterade undervisningstiden för enskild elev kräver ett ökat antal lärartjänster p g a att elevantalet ökar. Under de senaste åren har lärartjänsterna befunnit sig på oförändrat antal.

Idag har flera av de yrkesförberedande programmen svårigheter att ta in fler elever. En fortsatt målsättning att tillgodose elevens första val kräver ett omfattande utvecklingsarbete, för att hitta nya lösningar samt utnyttja lokaler och organisation på ett effektivt sätt. Särskilda resurser behöver avsättas till detta arbete.

Inför 2005 tillkommer en hyreshöjning på 220 Tkr, som beror på ombyggnation av skolan samt ökade energi- och underhållskostnader på 936 Tkr.

Ett antal utredningar och kommittéutlåtanden kommer att påverka gymnasieskolan.

- Gymnasiekommittén 2000 överlämnade sitt slutbetänkande **Åtta vägar till kunskap – en ny struktur för gymnasieskolan (SOU 2002:120)** den 10 januari 2003. Detta har ersatts av en överenskommelse, 2004-03-16, mellan regeringen och några partier om 11 steg för att utveckla gymnasieskolans kvalitet.

De ekonomiska konsekvenserna kan antas öka väsentligt p g a följande punkter:

- Ökad kvalitet på det individuella programmet t ex ökat antal undervisningstimmar.
- Eleverna har rätt att söka program i andra kommuner/friskolor även om programmet finns i den egna kommunen.
- Elevernas studieresultat skall förbättras, vilket medför ökade lärarresurser.

- Kvalitetssäkring, ämnesbetyg som ersätter kursbetyg och förstärkning av historia och arbetsplatsförlagd utbildning.

Skrivningar som kan komma att få stora konsekvenser för gymnasieskolan såväl ekonomiskt som organisatoriskt.

- **Skollagskommitténs förslag (SOU 2002:121)** berör verksamheten på ett högst påtagligt sätt inom en rad områden:
 - Elevs rätt att själv välja till gymnasiet
 - Elevs/förälders rätt att överklaga åtgärdsprogram
 - Elevs/förälders rätt att överklaga betyg
 - Starka skrivningar om inflytande
 - Informationsskyldighet och individuella studieplaner
 - Skolans rapportskyldighet gentemot hemmen avseende myndig elev stärks
 - Elevvård blir till elevhälsa och kraven preciseras
 - Lokala skolplaner och arbetsplaner ersätts av skrivningar kring kvalitetsredovisning

Under läsåret 2004/2005 krävs omfattande arbete och studier kring de lagda förslagen och dess konsekvenser utifrån förväntade riksdagsbeslut under 2004.

Gymnasienämndens förslag till ramjusteringar: Nämnden har under 2004 beslutat om besparingar på cirka 2 300 Tkr på helårseffekt. Detta innebär en besparing på 1 000 Tkr under 2004 och 2 300 Tkr under 2005.

För att bedriva gymnasieskola inom anvisad budgetram kommer verksamheten att påverkas enligt följande:

- Kraftig neddragning av antalet lärartjänster på komvux, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. I möjligaste mån skall gymnasieskolans och gymnasiesärskolans verksamheter säkerställas.
- Gymnasienämnden klarar inte att garantera det riktade statsbidraget för personalförstärkning inom skolan (Wärnersson-pengarna).
- Högre arbetsbelastning för personalen kan innebära kraftigt ökad sjukfrånvaro och antal rehabfall.
- Stora svårigheter att ge varje elev den garanterade undervisningstiden.
- Risk att flera elever går ur gymnasiet utan slutbetyg.
- Fler elever kommer att ha ett behov av att på gymnasiet läsa ett fjärde och ett femte år alternativt fullgöra sin gymnasieutbildning på komvux.

- Sänkt kvalitet ökar elevernas benägenhet att söka utbildning i andra kommuner eller friskolor, vilket innebär att de opåverkbara interkommunala kostnaderna ökar.

För att klara 2005 års verksamhet lägger gymnasienämnden en budget som ligger 2 675 Tkr utöver ram. Trots detta kommer lärartätheten under 2005 att sjunka.

Vuxenutbildning

Verksamhetsbeskrivning

Komvux består av följande verksamheter:

- Grundläggande vuxenutbildning
- Gymnasial vuxenutbildning
- Påbyggnadsutbildning
- Särvux
- Svenska för invandrare (Sfi)

Uppdragsutbildning, som är intäktsfinansierad, består av följande verksamheter:

- Uppdragsutbildning
- Kvalificerad yrkesutbildning (KY)

Jämförelsetal

Vuxenutbildning	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005
Grundläggande vuxenutbildning	55	60	50
Gymnasial vuxenutb. inkl. kunskapslyftet	550	550	500
Påbyggnadsutbildning	32	30	15
Övriga	150	150	120

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005
Netto, Tkr			
Komvux	8 422	7 420	7 161
Komvux uppdragsutbildn.	11 024	6 399	2 950
Summa intäkter	19 446	13 819	10 111
Komvux	23 913	22 840	22 063
Komvux uppdragsutbildn.	12 132	6 399	2 950
Summa kostnader	36 045	29 239	25 013
Netto	16 599	15 420	14 902

Verksamhetsförändring/ramanpassning

Under 2004 arbetade komvux med att anpassa organisation och verksamhet till nya förutsättningar, förordningar och direktiv. Arbetet pågick samtidigt med att anpassa verksamheten så att den bedrivs inom angiven ram. Detta har inneburit stora påfrestningar och konsekvenser. Under 2004 beräknas vuxenutbildningen bedriva verksamheten inom den anvisade budgetramen.

Förordningen om vuxnas lärande utgår från ett individperspektiv och tar fasta på kommunernas uppgift att stödja vuxnas lärande, när det behövs, där det behövs och med den inriktning den enskilde behöver. Detta innebär stora förändringar vad avser arbetsformer och arbetssätt. Här kan nämnas t ex flexibelt lärande, validering och utvecklad vägledning.

Utifrån samma förutsättningar har komvux fått i uppdrag att fortsatt utveckla en hållbar infrastruktur för vuxnas lärande. I detta uppdrag ingår bl a att driva och utveckla Lärcenter Brålanda.

Kommunfullmäktiges beslut

- Förstatligande av påbyggnadsutbildn. -518 Tkr Staten tar över ansvaret för och finansieringen av vissa påbyggnadsutbildningar från kommunerna. Det generella statsbidraget minskar med 518 Tkr 2005 och med 1 036 Tkr fr o m 2006.

Gymnasiesärskola

Verksamhetsbeskrivning

Eleverna som går i gymnasiesärskolan är i regel 17-21 år. Inom gymnasiesärskolan finns tre nivåer:

- Yrkesutbildning (nationellt program) för elever med lindrig utvecklingsstörning
- Yrkesträning (individuellt program) för elever med måttlig utvecklingsstörning
- Verksamhetsträning (individuellt program) för elever med grav utvecklingsstörning

Fr o m hösten 2003 finns fordonsprogrammet och estetiska programmet med inriktning bild på Birger Sjöberggymnasiet. Övrig yrkesutbildning och yrkesträning köps främst av Trollhättans stad och av Västra Götalandsregionen (Nuntorps naturbruksprogram). Eleverna är fördelade på hotell- och restaurangprogrammet, industriprogrammet, naturbruksprogrammet och individuella programmet.

Verksamhetsträningen är belägen på Onsjö dagcenter.

Jämförelsetal

Gymnasiesärskola	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005
Antal elever			
- gymnasiesärskola	33	38	38
- verksamhetsträning	5	5	6

Ekonomiska resurser

Verksamheter Netto, Tkr	Bokslut 2003	Budget 2004	Budget 2005
Summa intäkter	1 188	966	966
Summa kostnader	10 663	6 286	8 906
Netto	9 475	5 320	7 940

Arbetsmarknadsenheten

Inriktningsmål

Strukturinriktade mål

- Verksamheten skall vara väl förtrogen med arbetslösas villkor.
- Verksamheten skall, utan att överta det statliga ansvaret för arbetsmarknadspolitiken, i samverkan med andra stärka arbetslösas ställning på arbetsmarknaden.

Verksamhetsförändring/ramanpassning

Då särskoleverksamheten förutom verksamhetsträningen köps och möjligheten att påverka kostnadsbilden därför är mycket begränsad, beslutade gymnasienämnden att del av verksamheten skall bedrivas i egen regi. Under höstterminen 2003 startade gymnasiesärskola inom programmen fordon och estetisk verksamhet.

Tendensen, såväl nationell som kommunal, pekar mot en kraftig elevökning under de närmaste åren.

Regeringen har tillsatt Carlbeckkommittén för att göra en översyn av utbildningen för barn och ungdomar med utvecklingsstörning. Slutrapporten förväntas komma under hösten 2004.

Bedömningen är att verksamheten beräknas gå med underskott under 2005 och 2006, om inget budgettillskott tillskjuts.

Gymnasienämndens förslag till ramjusteringar:

Nämnden har för gymnasiesärskolan lagt en budget som ligger 4 000 Tkr utöver ram p g a kraftigt ökat elevantal under ett flertal år. Under år 2000 fanns 24 elever och inför 2005 beräknas antalet elever till 44.

Kommunfullmäktiges beslut

- Gymnasiesärskolan, ökat elevantal 2 000 Tkr

Individuellt inriktade mål

- Verksamheten syftar till att den enskilde skall etablera sig på arbetsmarknaden.
- För dem som inte kommit in på arbetsmarknaden eller förlorat kontakten med den, skall verksamheten erbjuda stöd som ger möjlighet till återgång och erfarenheter för inträde på arbetsmarknaden. Den enskildes eget ansvar skall betonas.

- Den långtidsarbetslöse skall erbjudas möjligheter till praktik för att bli anställningsbar samt undvika utförsäkring och socialbidragsberoende.
- Personer med psykiskt, psykosocialt eller socialmedicinskt arbetshandikapp skall i så hög utsträckning som möjligt beredas ett offentligt skyddat arbete som ett alternativ till missbruk och socialbidragsberoende.
- I nära samverkan med arbetsförmedling skall enskilda stödjas med olika åtgärder, så att gemensamma insatser utnyttjas maximalt.

Verksamhetsbeskrivning

Arbetsmarknadsenheten utför, på kommunstyrelsens uppdrag och enligt avtal med arbetsförmedlingen, olika former av arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

Arbetsmarknadspolitiska åtgärder

Arbetsmarknadspolitiska åtgärder, av arbetsförmedlingen benämnda "konjunkturprogram", är medel som används för att den enskilde skall kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Dessa medel skiftar över tid och skall användas utifrån den handlingsplan som utarbetas mellan den arbetssökande och arbetsförmedlingen. Exempel på åtgärder är aktivitetsgaranti, anställningsstöd, offentligt skyddad anställning, kommunal ungdomspraktik, utvecklingsgaranti.

Arbetsmarknadsenheten har i uppdrag att administrera och utföra arbetsmarknadspolitiska åtgärder med syfte att den enskilde skall etablera sig på arbetsmarknaden. Arbetsmarknadsenheten har ett samlat ansvar för arbetslösa ungdomar 18-24 år enligt avtal med arbetsförmedlingen.

Arbetsmarknadsenhetens (AME) verksamhet är beroende av den internationella konjunkturen, vilket ställer stora krav på organisationens flexibilitet. Beroende på konjunkturen som råder krävs att verksamheten kan ställas om från att fungera som en "sysselsättningsenhet" i lågkonjunktur, där målsättningen är att kunna hjälpa arbetslösa med meningsfull sysselsättning som bevarar och utvecklar deras arbetslivserfarenhet, till att fungera som stöd till arbetsförmedlingen, vars målsättning är att tillsätta de lediga platser som finns på den reguljära arbetsmarknaden.

AME kommer även i fortsättningen att vara arbetsförmedlingens viktigaste samarbetspartner. Detta samarbete kräver hög grad av flexibilitet, då arbetsförmedlingen arbetar med åtgärder/konjunkturprogram. För att kunna uppnå den nödvändiga flexibiliteten föreslås att AME fortsätter att utveckla en verksamhet tillsammans med arbetsförmedlingen enligt upprättade samarbetsavtal. Syftet med verksamheten är att den handlingsplan som utarbetats inom arbetsförmedlingen skall ligga till grund för att den sökande skall erhålla arbete eller kunna ingå i de olika konjunkturprogram som arbetsförmedlingen förfogar över. Verksamheten har olika inriktning beroende på konjunkturen.

Många av AME:s nuvarande verksamheter kan komma ifråga för en vidareutveckling i form av EU-projekt.

Ekonomiska resurser

Verksamheter	Bokslut	Budget	Budget
Netto, Tkr	2003	2004	2005
Arbetsmarknads-			
enheten	0	8 203	8 203
Netto	0	8 203	8 203

Verksamhetsförändring/ramanpassning

Åtgärder för ramanpassning år 2005

Arbetsmarknadsenheten fick i budget 2003 ett sparkrav på 2 Mkr. Åtgärder har vidtagits som minskar kostnaderna. T ex har lokaler sagts upp, antalet leasingbilar minskat och intäktfinansieringen ökat.

Arbetsmarknadsenheten arbetar kontinuerligt med att finna ytterligare åtgärder för att anpassa verksamheten efter budgetramen.

Utelagsverksamhetens överflyttning till samhällsbyggnadsnämnden leder till minskade kostnader för bl a maskiner, utrustning, leasing av bilar samt administration. Kostnadsbesparingen beräknas till ca 315 Tkr.

Ej förlängda vikariat fr o m. 2004-01-01 har inneburit en besparing på ca 250 Tkr.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Övergripande mål

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har som primär uppgift kommunens uppdrag att arbeta för efterlevnaden av de lagar och förordningar som rör miljö och hälsa. Traditionella hälsoskyddsfrågor är en central uppgift för nämndens verksamhet. Nämnden har också tagit på sig stora uppgifter inom det lokala miljömålsarbetet, både vad gäller planering och genomförande.

Genom samverkan med kommunala, regionala och statliga organ skall större genomslagskraft skapas för nämndens insatser.

Miljö- och hälsoskyddskontorets insatser styrs till mycket stor del av inkommande ärenden som anmälningar, klagomål, ansökningar och remisser. Tillsynsplanerna för livsmedel, miljö- och hälsoskydd samt djurskydd kräver fastlagda arbetsinsatser.

Ekonomiska resurser

Resultaträkning	Bokslut	Budget	Budget
Tkr	2003	2004	2005
Intäkter	949	791	791
Personalkostnader	3 843	4 311	4 311
Omkostnader	1 340	939	939
Internränta	0	0	0
Avskrivningar	0	0	0
Summa kostnader	5 183	5 250	5 250
Netto	4 234	4 459	4 459

Anvisad budgetram

4 459 Tkr

Under år 2003 har både livsmedelsverket och länsstyrelsen reviderat verksamheten vid miljö- och hälsoskyddskontoret. De synpunkter som framfördes var främst att otillräckliga resurser tilldelades ansvarsområdena livsmedel och djurskydd. Utan tilldelning av extra medel har miljö- och hälsoskyddsnämnden ingen annan möjlighet att lösa resursproblemen än via höjda taxor.

De sedan år 2003 gällande taxorna kommer successivt att medföra resursförstärkning till miljö- och hälsoskyddskontoret, men det är oklart om detta är tillräckligt.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden måste enligt jordbruksverkets riktlinjer väsentligt öka tillsynsinsatsen inom djurskyddstillsynen. Tillsynen förväntas medföra utgifter om minst 250 Tkr i förrättningsomkostnader, som endast till en mindre del kan täckas med besöksavgifter.

Verksamhetsbeskrivning

Allmänt

Målsättningen är att vara aktiv inom nämndens samtliga verksamhetsområden och dessutom vara djupt engagerad i frågor rörande nationella miljömål, folkhälsa, Agenda 21, lokala investeringsprogram för klimatåtgärder, naturvård och planering.

Miljömålsarbetet bedrivs i nära samarbete med ledningsgruppen för Agenda 21 och samhällsbyggnadsnämnden men även med övriga kommunala förvaltningar, där våra olika intressen sammanfaller. Viktiga uppgifter under 2005 är att utveckla modellen för uppföljning av miljömålen. Samverkan med alla kommunala verksamheter är viktig för framgång.

Om Vänersborgs kommun erhåller bidrag för genomförande åtgärder mot klimatpåverkan kommer dessa insatser att medföra stor arbetsinsats.

Även djurskyddstillsyn och livsmedelstillsyn är områden som kommer att prioriteras under året.

Administration

Allmän verksamhet: Administration av nämndens sammanträden. Planering, kvalitetssäkring och utvärdering av verksamheten. Revidering av behovsutredningen avseende nämndens samtliga verksamhetsområden.

Djurskydd

Allmän verksamhet: Behandling av inkomna klagomål. Tillsyn enligt fastställd tillsynsplan. Kontroll av utökat tillståndskrav enligt § 16 djurskyddslagen.

Projektverksamhet: Inventering och upprättande av register för hästhållning inom kommunen. Delta-gande i regionala tillsynsprojekt.

Livsmedel

Allmän verksamhet: Tillsyn i enlighet med fastställd tillsynsplan. Fortsättning med datorbaserade inspektioner. Målsättningen är att besöka majoriteten av tillsynsobjekt minst en gång (inspektion och/eller provtagning). Tid skall avsättas för att följa upp företag som blivit underkända i inspektioner.

Projektverksamhet: Informationsverksamhet i form av föreläsningar. Deltagande i riksprojekt och i regionala PIK- projekt.

Naturvård

Allmän verksamhet: Handläggning av samråd och yttranden. Utarbetande av program med skötselstrategier för tätortsnära natur.

Projektverksamhet: Projektansökan om statliga medel för tätortsnära natur. Administration och upphandling för kalkning av sjöar. Arbete med förvaltning och bildande av kommunala naturreservat. Uppföljning av beslutade miljömål. Arbete med nätbaserad naturguide.

Miljöfarlig verksamhet

Allmän verksamhet: Tillsyn enligt tillsynsplan. Remissbehandling av ärenden gällande anläggningskategori A.

Handlägga anmälningar om värmepumps- och cisterninstallationer. Följa upp årsrapporteringen av CFC-anläggningar. Vidareutveckla kvalitetssäkring av miljöskyddstillsynen. Implementera miljömålen i verksamheten.

Projektverksamhet: Uppföljning av Banverkets arbeten vid Öxnered och Båberg. Inventering av förorenade områden enligt upprättad handlingsplan.

Uppföljning av kemikalieprojekt. Slutföra projekt om PCB i byggnader. Översyn av avfallstransportörer. Projektillsyn tillsammans med Miljösamverkan Västra Götaland.

Hälsoskydd

Allmän verksamhet: Handlägga, dokumentera och avsluta inkommande ärenden som anmälningar, ansökningar, remisser, klagomål, mm.

Projektverksamhet: Delta i regionövergripande projekt, särskilt gällande allergiförebyggande åtgärder. Genomföra tillsynsprojekt angående höga ljudnivåer i samlingslokaler.

Provtagning och tillsyn av badplatser och badanläggningar. Fortsätta tillsynsarbetet på skolor och daghem med tyngdpunkt på miljömålet att "radonhalten i alla skolor och förskolor år 2010 är lägre än 200 Bq/m³ luft".

Forsätta mätningar av inomhusluft i bostäder som ligger på högriskområden för radonförekomst. Under 2005 kan ett 50-tal fastigheter komma att mätas. Påbörja arbetet med rådgivning enligt veddelningspolicyn inom kommunen. Tillsynsprojekt gällande hotellverksamhet.

Avlopp

Inventeringen av avloppsanläggningar i kommunen kommer att fortgå under 2005. Aktuellt område blir kommundelen söder om Östra Hästefjorden mot kommungränsen Trollhättan/Uddevalle. Förutom normal handläggning av avloppsärenden beräknas ca 150 extra avloppsansökningar genom tidigare inventering att tillkomma.

En informationskväll om avloppsfrågor för anläggningsentreprenörer kommer att anordnas i miljökontorets regi. Utvärdering av mätresultat från reningsskärret kommer att ske efter det att provtagningarna slutförts.

Miljöövervakning

Uppföljning av våtmarksprojektet (t ex genom provtagning) inom Dalbergså/Holmsåns vatten-vårdsområde.

Recipientkontroll av sjöar och vattendrag. Uppföljning och utvärdering av provtagningar inom kommunen de senaste 10 åren.

Strategiskt miljöarbete

Arbete inom olika vattenvårdsförbund (Dalbergså/Holmsåns vvf, Vänerns vvf, Göta älvs vvf). Delta-gande i Älvsborgs luftvårdsförbunds verksamhet. Deltagande i och drift av beviljade projekt gällande klimatstrategin inom kommunen. Implementering av EU:s vattendirektiv.

Deltaga i arbetet med översiktsplanen. Diverse tillsyn vid väg- och järnvägsprojekt.

Medverka i miljöarbetet för sommararbetande skolungdomar. Medverka i miljömålsarbetets olika grupper. Information till skolor och föreningar i aktuella miljöfrågor. Underhåll av förvaltningens hemsida.

Överförmyndarnämnden

Verksamhetsbeskrivning

Överförmyndarnämnden består av 3 ledamöter och 3 ersättare.

Nämnden handlägger ärenden rörande underåriga och de som har god man eller förvaltare, såsom

- godkännande av arvoden till förmyndare, förvaltare och gode män,
- fastighetsköp eller -försäljning,
- gåvobrev,
- ärenden, som skall stå under särskild förvaltning.

Nämnden har också till uppgift att

- anordna godmanskap samt förordna gode män,
- förordna gode män och förvaltare vid byte.

Ekonomiska resurser

<u>Verksamheter</u>	<u>Bokslut</u>	<u>Budget</u>	<u>Budget</u>
<u>Netto, Tkr</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>
<u>Överförmyndarnämnd</u>	<u>1 430</u>	<u>1 487</u>	<u>1 487</u>
<u>Netto</u>	<u>1 430</u>	<u>1 487</u>	<u>1 487</u>

Investerings- och exploateringsplan

Sammanfattning, Mkr

TOTALT KOMMUNEN

	2005	2006	2007	Summa
Inkomster	3,4	3,4	3,4	10,2
Utgifter	93,8	100,7	84,2	278,6
Nettoinvestering	90,4	97,3	80,8	268,4

Total snittutgift, netto under perioden 2005-2007: 89,5 Mkr

FÖRDELNING PER NÄMND:

Kommunstyrelsen

Inkomster	1,4	1,4	1,4	4,2
Utgifter	9,8	9,5	9,5	28,8
Nettoinvestering	8,4	8,1	8,1	24,6

Samhällsbyggnadsnämnden

Inkomster	2,0	2,0	2,0	6,0
Utgifter	72,4	79,6	63,1	215,1
Nettoinvestering	70,4	77,6	61,1	209,1
varav fastighetsinvesteringar	43,0	63,0	33,0	139,0

Socialnämnden

Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	2,0	2,0	2,0	6,0
Nettoinvestering	2,0	2,0	2,0	6,0

Barn- och ungdomsnämnden

Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	7,0	7,0	7,0	21,0
Nettoinvestering	7,0	7,0	7,0	21,0

Kulturnämnden

Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	0,1	0,1	0,1	0,2
Nettoinvestering	0,1	0,1	0,1	0,2

Gymnasienämnden

Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	2,0	2,0	2,0	6,0
Nettoinvestering	2,0	2,0	2,0	6,0

Byggnadsnämnden

Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	0,5	0,5	0,5	1,5
Nettoinvestering	0,5	0,5	0,5	1,5

Kommunstyrelsen

Verksamhet/Projekt	2005	2006	2007	S:a
Köp av aktier ABVB	5,0	5,0	5,0	15,0
Köp & försäljning av fastigheter				
Inkomster Övrig fastighetsförsäljning	1,0	1,0	1,0	3,0
Bostadsmark	0,2	0,2	0,2	0,6
S:a Inkomster	1,2	1,2	1,2	3,6
Utgifter Övriga fastighetsinköp	0,5	0,5	0,5	1,5
Övrig mark				
Inkomster Marklösen	0,2	0,2	0,2	0,6
Utgifter Marklösen	0,6	0,6	0,6	1,8
Kommunledningskontoret				
Utgifter Uppgradering ekonomisystemet	0,3			
Inventarier	0,2	0,2	0,2	0,6
Åtgärder för säkrare elberedskap	2,0	2,0	2,0	6,0
S:a Utgifter	2,5	2,2	2,2	6,9
Utgifter Datanätutbyggnad	1,1	1,1	1,1	3,3
Planeringsverksamhet				
Utgifter Datainvesteringar	0,1	0,1	0,1	0,3
SUMMA KOMMUNSTYRELSEN				
Inkomster	1,4	1,4	1,4	4,2
Utgifter	9,8	9,5	9,5	28,8
Netto	8,4	8,1	8,1	24,6

Samhällsbyggnadsnämnden

Verksamhet/Projekt	2005	2006	2007	S:a	
Genomförande av detaljplaner, industrimark					
Utgifter	Rektangeln 5 (GC-väg, gatubreddning mm)	0,1	1,7	1,8	
Gator och vägar					
Utgifter	Anläggningsarbeten, ej spec	2,5	2,5	2,5	7,5
	Belysning, energieffektivisering	0,6	0,6	0,6	1,8
	Separeringskostnader för vägbelysning	0,2			0,2
	Gropbrovägen cirkulation i korsn Marierov			2,1	2,1
	Östra v-Regementsgatan, cirkulation			3,6	3,6
	Nordkroksvägen	0,5			0,5
	Vargöns industriinfart cirkulation			1,2	1,2
	Åtgärder baserade på trafiknätsanalysen, ej spec	0,5	0,5	0,5	1,5
	Djupedalsvägen, GC-bana				0,0
	<u>Marierov, etapp IV str Rådmansg-Sandmarksg</u>	<u>1,8</u>			<u>1,8</u>
S:a Utgifter		6,1	3,6	10,5	20,2
Kollektivtrafikåtgärder					
	Vägport vid Hallebergsv				0,0
	<u>Handikappsanpassning, ej spec</u>	<u>0,5</u>	<u>0,5</u>	<u>0,5</u>	<u>1,5</u>
S:a Utgifter		0,5	0,5	0,5	1,5
Stadsförnyelse					
Utgifter	Smärre åtgärder, ej spec	1,0	1,0	1,0	3,0
	Hamnstråket				
	etapp III, Sundsg delen Residensg-Hamnkanalen				0,0
	etapp IV bryggor och GC-bro till Vassbotten		2,5	2,5	5,0
	<u>etapp V Hamngatan delen Sundsg-Residensbron</u>	<u>5,3</u>			<u>5,3</u>
S:a Utgifter		6,3	3,5	3,5	13,3
Broar och kajer					
Utgifter	Gropbron ny belägg på klaffar	2,3			2,3
Cykelbefrämjande åtgärder					
Utgifter	GC-väg vid Strandkyrkogården	1,4			1,4
Parkverksamhet					
Utgifter	Grönytor, lekplatser, parker m.m	0,5	0,5	0,5	1,5
Fastighetsenheten					
Utgifter	Skolor	30,0	20,0	20,0	70,0
	Granås	10,0			10,0
	Rånnum		10,0	15,0	25,0
	Skolor Vänersborg	20,0	10,0	5,0	35,0
	Särskilt boende	10,0	40,0	10,0	60,0
	Solängen	10,0	40,0		50,0
	Nyhaga			10,0	10,0
	Skolgårdar	1,0	1,0	1,0	3,0
	<u>Smärre investeringar</u>	<u>2,0</u>	<u>2,0</u>	<u>2,0</u>	<u>6,0</u>
S:a Utgifter		43,0	63,0	33,0	139,0

forts Samhällsbyggnadsnämnden

Verksamhet/Projekt	2005	2006	2007	S:a
VA-verksamhet				
Ram VA-investeringar	5,0	5,0	5,0	15,0
Intagsledning till V-verket Skräckland	3,0			3,0
Inbyggnad kemikaliehantering V-verket Skräckland och ombyggnad Ringgatans pumpstation	1,1			1,1
Ombyggnad Holmängens reningsverk			5,0	5,0
VA-anläggningar				0,0
S:a Utgifter	9,1	5,0	10,0	24,1
Stadsnät Kanalisation/svartfiber				
Utgifter		0,1	0,1	0,2
Teknik- och trafikenh/Bygglovsenh/Fastighetsenh				
Utgifter Datautrustning		0,1	0,1	0,2
Gatuenheten				
Utgifter Fordon och maskiner inkl renhållningsmaskiner och datorutrustning	2,5	2,5	2,5	7,5
Tjänstenheten				
Utgifter Städmaskiner	0,2	0,2	0,2	0,6
Fordon med alternativa bränslen	0,2	0,2	0,2	0,6
Köksutrustning	0,3	0,3	0,3	0,9
S:a Utgifter	0,7	0,7	0,7	2,1
Inkomster statsbidrag	2,0	2,0	2,0	6,0
SUMMA SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN				
Inkomster	2,0	2,0	2,0	6,0
Utgifter	72,4	79,6	63,1	215,1
Netto	70,4	77,6	61,1	209,1

forts Samhällsbyggnadsnämnden

Verksamhet/Projekt	2005	2006	2007	S:a
Exploateringsbudget				
<i>Katrinedal, etapp II</i>				
Etappen ger möjlighet att bygga på 15 st tomter.				
Gata - toppbeläggning	0,2			0,2
<i>Katrinedal, etapp III</i>				
Etappen ger möjlighet att bygga på 13 st tomter.				
<i>Katrinedal, etapp III</i>				
Proj	0,2			0,2
Gata		3,9		3,9
GC-väg mot Statoil		1,2		1,2
GC-väg och busshållplats mot infartsleden		0,7		0,7
Summa utgifter	0,6	6,7	0,0	7,3
Summa inkomster	0,6	6,7	0,0	7,3
Netto	0,0	0,0	0,0	0,0

Socialnämnden

Verksamhet/Projekt	2005	2006	2007	S:a
Vård- och omsorg				
Utgifter Inventarier/datastöd procapita	2,0	2,0	2,0	6,0
SUMMA SOCIALNÄMNDEN				
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	2,0	2,0	2,0	6,0
Netto	2,0	2,0	2,0	6,0

Barn- och ungdomsnämnden

Verksamhet/Projekt		2005	2006	2007	S:a
Barn- och ungdomsförvaltningen					
Utgifter	Inventarier	3,0	3,0	3,0	9,0
Barnomsorg, Grundskola					
Utgifter	Datainvesteringar	1,0	1,0	1,0	3,0
Arena och Fritid					
Utgifter	Fastigheter och inventarier	3,0	3,0	3,0	9,0
SUMMA NÄMNDEN					
	Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
	Utgifter	7,0	7,0	7,0	21,0
	Netto	7,0	7,0	7,0	21,0

Barn- och ungdomsförvaltningen

Investeringar avser inventarier till Granåsskolan samt arbetsmiljöåtgärder.

Barnomsorg, Grundskola

Investeringar avser uppbyggnad av datasalar, fortsatt utbyggnad av nät till skolor och förskolor m m.

Arena och Fritid

Investeringar avser brandskydd, brand- och inbrottslarm. Avfuktningssystem vid Hallevidbadet samt avloppspumpstation vid Ringgatan.

Kulturnämnden

Verksamhet/Projekt		2005	2006	2007	S:a
Utgifter	Inventarier	0,1	0,07	0,05	0,22
SUMMA KULTURNÄMNDEN					
	Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
	Utgifter	0,1	0,07	0,05	0,22
	Netto	0,1	0,07	0,05	0,22

Investeringsplan 2005 avser arbetsmiljöåtgärder.

Gymnasienämnden

Verksamhet/Projekt	2005	2006	2007	S:a
Gymnasiet				
Utgifter Inventarier/datorer	1,5	1,5	1,5	4,5
Vuxenutbildning				
Inventarier/datorer	0,3	0,3	0,3	0,9
Vuxenutbildning, uppdragsutbildning				
Utgifter Inventarier/datorer	0,2	0,2	0,2	0,6
SUMMA GYMNASIENÄMNDEN				
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	2,0	2,0	2,0	6,0
Netto	2,0	2,0	2,0	6,0

Byggnadsnämnden

Verksamhet/Projekt		2005	2006	2007	S:a
Stadsingenjörsvirkamhet					
Utgifter	Inventarier	0,1	0,1	0,1	0,3
	Fotogrammetrisk karta	0,4	0,4	0,4	1,2
SUMMA BYGGNADSNÄMNDEN					
	Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
	Utgifter	0,5	0,5	0,5	1,5
	Netto	0,5	0,5	0,5	1,5

Investeringarna avser utbyte av datorer och instrument samt uppdatering av den geografiska databasen genom flygkartläggning.